The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS. Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.

United States Editorial Office: Editor: K. KEZBERS, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Phones — DI 2-2324, BR 8-8681.

WEDNESDAY, JUNE 6, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 44. TREŠDIEN, 1962. GADA 6. JŪNIJĀ. 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS.

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijā — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

Čikagas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

P. Grods

VELTAS DUSMAS

Krievu sakāmvārds — vienīgi kaps iztaisno kupri — raksturīgs pašu krievu dižvīriem ar šachtas strādnieku Chruščevu priekšgalā. Neskatoties uz to, ka tie pēc Džugašvili noslēgšanās perioda tagad paceļo pa rietumu valstīm un pavēro, kāda izskatās brīvā pasaule, šie noslēgtībā un naidā izaudzinātie padomju tirannijas pārstāvji gan neko nav mācījušies starptautisko attiecību taktā un pretējās ideoloģijas respektēšanā, kas ir katra valstsvīra un diplomāta pienākums un nepieciešamība. Var būt pretējas intereses un nolūki, bet tos paužot, pēc starptautisko attiecību normām nedrīkst eksistēt personīgi aizvainojumi un uzbrukumi stilā, kas ir tuvs tam, ko dažreiz dzird krogus dzērāju attiecībās.

Hitlers bija viens no tiem, kas iepretim saviem ienaidniekiem lietoja lamu vārdus personīgu aizkārumu nolūkā. Viņa ēnā tagad rīkojas Chruščevs. Kaut kas vienreizējs jau bija viņa nospēlētais tupeļu varonis, kuŗa lomā tas uzstājās UN pilnsapulces priekšā, raksturodams sevi kā valstsvīru bez jebkāda takta, viselementārākās uzvedības un pieklājības normu izpratnes. Šai „stilā" Kremļa tiranns turpina paust savus valstsvīra uzskatus, tagad apvainodams ASV prezidentu viņa izrīcībā iepretim komūnistu iebrucējiem Laosā, nosaukdams to „par akciju, kas nelicina par tās izvedēja inteligenci. Kremļa uztverē ir loģiski, ka viss, kas vērsts pret komūnismu, pēdējā acīs ir brutālitāte, agresija un kapitālistiska intervencija.

Te spilgti parādās komūnistu pašmīlība, naids un egoisms, kas atzīst, ka vienīgi komūnismam piešķirtas ekspansijas tiesības , un ka tas labprāt redzētu pasaulē tādu stāvokli, kur novāktas visas barjēras sarkano ideju izplatībai un nostiprināšanai. Šoreiz Chruščevs, lamādamies par ASV prezidenta tālredzīgo un absolūti nepieciešamo rīcību, apzināti aizmirsis nostāties spoguļa priekšā: Ko Kremļa diktātors pats darītu, ja viņa organizētam un pastāvošam komūnistisko valstu blokam draudētu briesmas?

Vai tiranns nebūtu kā pirmais, kas virzītu savu bruņoto spēku pretim šim draudam? ASV apzināti pilda pienākumu pret SETO valstu bloku, kuŗa dalībniece tās skaitās, un kuŗa dziļākā jēga ir apvienota cīņa pret komūnisma briesmām.

Kā Chruščevs, tā visi viņa dienderi vēlētos, lai komūnisms bez šķēršļiem pārstaigātu v i s u brīvo pasauli un pārvērstu to „paradīzē", kur ābolā kodēji būtu vienīgi komūnistu partijas biedri, bet pievarētās tautas mirtu badā un bez brīvības.

Nav grūti iedomāties, kāda šodien izskatītos pasaule, ja nebūtu demokratisko, brīvību mīlētāju un respektētāju valstu bloku, kas veido aizsprostu komūnisma ekspansijai visos kontinentos. Ir taisnība arī tajā apstāklī, ka komūnisms jau tālu izstiepis savus taustekļus. Taču brīvā pasaule to, kas vēl viņas rīcībā, grib saglābt, novelkot robežu komūnisma ekspansijai.

Vēl pāragri spriest, vai rietumu pretakcija Laosā atturēs komūnistus no viņu tālākām pārgalvībām un riska. Bet šī rīcība bija absolūta nepieciešamība, lai pierādītu, ka brīvā pasaule ir gatava visām varbūtībām, ko varētu izraisīt komūnisma uzmākšanās. To neapturēs nedz Chruščeva lamas un aizkarošā padomju valstsvīra „takts", nedz viņa sabiedroto lāsti visās pasaules malās. Kremļa dienderim būs jāatzīst, ka šoreiz daudz kas mests likteņa svaru kausos, lai atkal vienā vietā novilktu robežas pasaules mērim, kaut arī tas draudētu aicināt talkā briesmīgo Marsu.

Aija, Laima un Daina arī labprāt brauktu uz Čikagu. Foto JAK

LATVIEŠIEM KANADĀ

MŪSU PIENĀKUMS VISIEM BŪT 14. JŪNIJĀ, PLKST. 8.30 MASEJA ZĀLĒ, TORONTO

Kopš ierašanās šinī zemē ar saviem pārstāvjiem esam pūlējušies pievērst pasaules vērību Baltijas valstu liktenim zem padomju jūga.

Jūs zināt, cik grūta ir bijusi mūsu cīņa.

Ar gandarījumu mēs konstatējam, ka pašreizējais Kanadas ministru prezidents Džons Dīfenbēkers ir mūsu problēmās iedziļinājies. Viņš ir atkārtoti pieņēmis mūsu pārstāvjus, viņš ir atklāti saucis Baltijas valstu okupantus vārdā - par koloniālistiem - Apvienotajās Nācijās un prasījis brīvību apspiestām tautām.

Tagad — 14. jūnijā — viņš ierodīsies Baltijas Tautu Federācijas pieminas aktā personīgi, lai teiktu runu kā Kanadas ministru prezidents.

Mums ir likts saprast, ka šinī runā paziņos svarīgus politiskus atzinumus attiecībā uz Baltijas valstīm. Mums ir pamats pieņemt, ka šī runa plaši atbalsosies presē ne tikai Kanadā, bet visā pasaulē.

Tāpēc būtu grēks pret mūsu tautu, ja mēs nebūtu šinī vakarā savus personīgos darbus nolikuši malā.

Mēs zinām, ko mēs bijām gatavi darīt, paši dzīvodami zem komūnisma papēža, un zinām, ka igauņi, latvieši un lietuvieši pacieš un pretojas tagad, brīvībai ticēdami.

Viss, ko brīdis prasa šoreiz no mums, ir — būt kopā 14. jūnijā ar Kanadas ministru prezidentu, lai dzirdētu runu, kuŗā viņš piebiedrosies mums mūsu cīņā par mūsu tautu brīvību!

Mūsu sirdsapziņa un brīvība prasa, lai mēs būtu klāt.

Lai visi esam 14. jūnijā, plkst. 8.30 Maseja zālē, Toronto.

Viktors Upeslācis,
Baltijas tautu federācijas pr-dis.

V. UPESLĀCIS TELEVĪZIJĀ

Svētdien, 10. jūnijā, plkst. 3 p.p. Baltijas tautu federācijas priekšsēdis V. Upeslācis Toronto televīzijas 9. raidceļa programmā „Apkārt pasaulei" runās par 14. jūnija notikumiem Baltijas valstīs.

IESPAIDĪGA PRETKOMŪNISTISKA SANĀKSME

SAVSTARPĒJĀS SADARBĪBAS LĪGAS PRIEKŠSĒDIS M. JAKUBECS IEPAZISTINA PRESES UN ORGANIZĀCIJU PĀRSTĀVJUS AR CEĻOJUMA IESPAIDIEM KOREJĀ UN ĀZIJAS TAUTU PRETKOMŪNISTISKĀS KUSTĪBAS KONFERENCES GAITU.

No 9. līdz 17. maijam Korejas galvas pilsētā Seulā notika plaša Āzijas tautu antikomūnistiskās līgas konference, kuŗā kā novērotājs no Kanadas piedalījās Savstarpējās sadarbības līgas priekšsēdis Milans Jakubecs. Konferencē ar delegātiem bija pārstāvētas 15 zemes: Austrālija, Hongkonga, Japāna, Jordāna, Ķīna, Koreja, Malaja, Makao, Nepala, Jaunzēlande, Borneo, Filipīnas, Riukuja, Turcija un Vietnama. 19 zemes bija sūtījušas novērotājus: Francija, Indija, Itālija, Kanada, Kamerūna, abas Kongo, Lebanona, Liberija, Madagaskara, ASV, Vācija, Laosa un Krievijas emigrācija u. c.

Konference bijusi priekšzīmīgi noorganizēta un tās locekļi baudījuši siltu viesmīlību un pilnīgu Korejas tautas un valdības atbalstu. Kā apspriesto jautājumu, tā pieņemto lēmumu ziņā konference bijusi svarīgs politisks notikums pasaules pretkomūnistiskās frontes stiprināšanā. Kā viens no zīmīgākiem konferences lēmumiem ir Āzijas tautu brīvības centra nodibināšana ar sēdekli Seulā. Tā uzdevumos ietelp sīka komūnisma agresijas metožu un taktikas pētīšana, kā arī attiecīgas pretkomūnistiskas literatūras un labu kustības darbinieku sagatavošana. Vienbalsīgi pieņemts Filipīnu priekšlikums par brīvprātīgo brīvības cīnītāju vienību dibināšanu, kas palīdzētu komūnisma jūgā smokošām tautām atgūt patstāvību. Tāpat nodibināta dienvidritu Āzijas palīdzības komiteja, kuŗā ieiet Filipīnas, Koreja, Taizeme, Ķīna (Formoza) un dienvidus Vietnama ar Filipīnām kā komitejas vadītāju.

M. Jakubeca iespaids ir, ka daudzās Āzijas tautās mājo stipra pretestības griba komūnismam un ka tās uzrāda daudz lielāku gatavību cīnīties ar šodienas lielāko cilvēces ienaidnieku, nekā pārējo kontinentu tautas. Tas sevišķi attiecināms uz Koreju, kas pēc visiem zināmā sarkano iebrukuma un pastrādātajām vardarbībām kļuvusi pilnīgi immūna pret komūnisma mācībām. Konferencē izskanējusi asa to zemju valdību kritika, kas profita dēļ humānitātes aizsegā tirgojas ar komūnistu režīma valstīm, tādā veidā paildzinot sarkanās tirannijas pastāvēšanu. Ja komūnistu zemēm piegādātā pārtika tiešām nokļūtu bada cietējas tautas rokās, daudz ko varētu attaisnot, bet ir neapšaubāmi pierādīts, ka ar rietumnieku piegādāto pārtiku tiek pirmā kārtā apgādāti partijas vīri un viņu bruņotie balstītāji.

Atceļā no Korejas konferences dalībnieki pakavējušies arī Japānā. Šīs spēcīgās nācijas un tehniski ļoti attīstītās zemes gars jāvērtējot par ļoti līdzīgu rietumu noskaņojumam, kur daudz tiekot runāts par naudu, profitu un tirgošanās iespējām.

Garā ceļojuma apkārt pus zemes lodei un līdzdalības iespaidīgajā konferencē kopnovērtējums — vēl brīvās Āzijas tautas pret tālāku komūnisma ekspansiju gatavas cīnīties līdz pēdējam. Tās gatavas piedalīties komūnisma jūgā smokošo tautu atbrīvošanā, ja tikai rietumi šim pasākumam piekristu un dotu palīdzību.

J. Akots

Pārtrauks atomieroču mēģinājumus?

HARVARDAS UNIVERSITĀTES ZINĀTNIEKI DOMĀ, KA SEISMOGRAFI VAR NOTEIKT ARĪ MĒĢINĀJUMUS PAZEMĒ. EIROPIEŠU SLEPENĀS ARMIJAS ORGANIZĀCIJAS VADĪBA VED ATSEVIŠĶAS SARUNAS AR ALŽĪRIJAS PAGAIDVALDĪBU. INDONĒZIJA UZBRŪK HOLANDIEŠIEM JAUNGVINEJĀ. LAOSAS KOMŪNISTI UZBRŪK.

Jaunas un tālejošas pārmaiņas, ja vien zinātnieku atklājumi izrādīsies pareizi, var sagaidīt gadiem ilgās, bet mūžīgi nesekmīgās sarunās par atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzību.

Mazliet atgriežoties pie notikumiem pagātnē — trīs atomvalstis, Francijai neviens to līdz šim nav tieši noprasījis, principā piekrīt atomieroču mēģinājumu pārtraukšanai. Toties galīga nespēja vienoties līdz šim atklājusies jautājumā par mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzību. Rietumu sabiedrotie, Sav. Valstis un Anglija pastāv, ka šāda pārraudzība nepieciešama atomvalstīs stacionētu ierēdņu grupu veidā, kas, kādas nenosakāmas eksplozijas gadījumā nekavējoties steigtos uz notikuma vietu, lai pārliecinātos, vai notikusi nelegāla atomeksplozija, zemes trīce, vai kādas citas dabas traucējums. Līdz šim zinātnieki apgalvoja, ka, kamēr atomsprādzienus atmosfairā un zem ūdens noteikt samērā viegli, sprādzieni zem zemes seismogrāfos atgādina zemes trīces un uztvertiem datiem nav skaidri nošakāms notikuma cēlonis. Sav. Valstis un Anglija tagad jau gadiem ilgi pastāvējušas pie pārraudzības ierēdņu stacionēšanas atomvalstīs, tāpat šādu novērošanas punktu tīkla izveidošanas visā pasaulē. Padomju Savienība tam tikpat stūrgalvīgi pretojusies, rezultātā daudzajām konferencēm nespējot nonākt ne pie kāda atrisinājuma.

Padomju Savienība deklarē, ka ar pārraudzības punktu izveidošanu, pat tad, ja tos apkalpotu tikai neitrālu valstu ierēdņi, Sav. Valstis un Anglija iecerējušas neko vairāk, kā uz padomju zemes īstenot līdz šim nesekmīgu spiegu tīkla plānu.

Pēc notikumiem pagājušās nedēļas nogalē mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzības jautājums var ieiet gluži jaunā gultnē. Harvardas universitātes seismologs Dr. Līts un viņa tuvākie līdzstrādnieki paskaidro, ka atomieroču sprādzieni pazemē uztverami seismogrāfiem. Atomsprādzieni zem zemes izraisa specifiskus viļņus, kādi nav sastopami parastā zemes trīcē.

Tātad tas nozīmē, ka atkritīs līdzšinējās sabiedroto prasības par nekavējošu kāda neatšifrēta sprādziena vietas apskati. Dr. Līts atzīst, ka acumirkli viņa rīcībā vēl nav visi absolūti nepieciešamie dati galīgam slēdzienam, bet ka viņš ir pārliecināts, ka vadoties pēc teorijas, ar seismografu palīdzību var uztvert pat pavisam sīkas atomeksplozijas — dažu kilometru robežās — lielā tālumā.

Nekādi oficiāli komentāri no Sav. Valstu valdības šai jautājumā nav saņemti, tāpat par to klusē atomieroču enerģijas komisija. Bet oficiālie komentāri jau nav vienīgie. Parasti tie ir tikai pēdējie un piesardzīgāki nekā neoficiālie. Un neoficiāli Vašingtonā jau dzirdamas valodas, ka Dr. Līta atklājumi var novest pie pavisam jaunas sabiedroto pieejas atomieroču pārtraukšanas pārraudzības sarunās, jauniem piedāvājumiem Padomju Savienībai un eventuālas vienošanās.

APSTĀJUSIĖS ĀSINSIZLIEŠANA ALŽĪRIJĀ

Prezidents de Golls, kas ilgus gadus cīnījās par Alžīrijas kaŗa izbeigšanu un panāca pamieru, lai tikai sāktos masveidīgu slepkavību vilnis, pagājušā nedēļā no savas politiskās cerību zemes sapņēma nepatīkamu pliķi. Slepenās armijas organizācija, kuŗas darbību viņam vēl nebija izdevies apturēt, kopā ar Alžīrijas eiropiešu arodbiedrībām, apejot prezidentu un apejot Parīzi, uzsāka slepenas sarunas ar nacionālistu nemiernieku pagaidvaldību.

Kā uz burvja mājienu jau pēc dažām dienām asinsizliešana Alžīrijas pilsētās un laukos bija apstājusies. Notikums gan nespēja atdot dzīvības pusotra tūkstoša moslemiešiem, kas pēc pamiera parakstīšanas bija miruši no eiropiešu terroristu rokas, tāpat kādam simtam eiropiešu, kas krita moslemiešu atriebības uzbrukumos. Bet, šai gadījumā pats galvenais, kā moslemi tā eiropieši atkal varēja iziet uz ielas ar puslīdz drošām cerībām atgriezties mājās dzīvi.

Kādā ceļā īsti pamiera pamiers panākts, oficiāli nevienam nav vēl skaidri zināms. Tāpat nav zināms, vai tas turpināsies, un ja tā, tad kāds būs nolīgums tā pamatā.

No vienas puses liekas, ka, ja slepenās organizācijas dalībnieki meklējuši sarunas ar Alžīrijas pagaidvaldību, tas nozīmē, ka eiropieši savu cīņu Ziemeļafrikā uzskata par zaudētu un nolēmuši padoties neizbēgamā priekšā — brīvai, neatkarīgai Alžīrijai. No otras puses tāds pats zaudētājs ir arī prezidents de Golls, jo pēc tam, kad viņa diplomāti izstrādājuši visus priekšdarbus Alžīrijas neatkarībai, kāda terroristu grupa uzsāk savrocīgas sarunas ar to pašu pagaidvaldību un, varbūt, izcina sev lielākas tiesības nekā tas bija paredzēts līdz šim. Tas var tālāk nozīmēt, ka uz slepenās organizācijas tikpat slepeno sarunu pamata var nākties mainīt un pārstrādāt Alžīrijas neatkarības plānus, šo neatkarību uz kādu laiku atlikt, jaujot terroristiem atelpot.

Lai kas arī neslēptos aiz pēkšņā Alžīrijas klusuma, tas nenāca no Parīzes. Tas tika panākts turpat uz vietas un to varēja panākt neviens cits kā moslemi sadarbībā ar eiropiešu slepeno armijas organizāciju.

LAOSAS NEATKARĪBAS SAPNIS ATTĀLINĀS

Pilsoņu kaŗa sašķeltā Indoķīnas karalistē Laosā komūnisti nebūt nav vienīgie, kas izvairās politiski sadarboties ar pārējiem nogrupējumiem. Neapmierināti ar Sav. Valstu atbalstiem, Ženēvas lēmumiem, koalicijas valdības sastādīšanas centienos ļoti laiski izrādījušies arī oficiālās karaļvalsts augstākie pārstāvji princis Boun Oums un ģen. Fumi. Situācija nonākusi tik tālu, ka tiklīdz jātaisa kāds nopietns lēmums vai paredzētas koalicijas valdības sastādīšanas sarunas, abi augšminētie dodas kādā ārzemju vizītē.

Protams, ka tas darīts ar zināmiem apsvērumiem. Laosas karaliskā valdība domā, ka komūnistu partizāniem turpinot uzbrukumus un turpinot gūt jaunas territorijas, stāvoklis kļūs nopietns ne tikai Laosā, bet arī Taizemē, ka Sav. Valstis iejauksies ar savu karaspēku. Ar to laosieši cer tikt vaļā kā no komūnistiem, tā ne visai priecīgās koalicijas valdības domas.

Vai labā spārna princis un ģen. Fumi nebūs pārspēlējušies rādīs jau tuvākā nākotne. Vašingtona ar viņu politiskiem manevriem ļoti neapmierināta, komūnisti atkal atsākuši uzbrukumus un neitrālais princis Suvanna, kas vadītu eventuālo Laosas koalicijas valdību, paziņojis, ka, ja līdz 15. jūnijam visi nepieciešamie priekšdarbi nav veikti, viņš brauc uz Franciju uz neatgriešanos.

Līdz prinča Suvannas ultimāta datumam viena trīs partiju konference Laosas pagaidvaldības sastādīšanai vēl notiks, bet ir iemesls sagaidīt, ka komūnistu grupa to ignorēs. Tam notiekot būtu jādomā, ka komūnisti atmetuši plānus, ja viņiem kādi jebkad bijuši, sadarboties koalicijas valdībā un ka viņi izšķīrušies par agresijas turpināšanu.

Kā jau tas līdzšinējo gadu cīņās pierādījies, karaliskā Laosas armija pret komūnistiem nespēj pastāvēt un pēdējā laikā tās cī-

(Nobeigums 8. lpp.)

Vēlēšanu cīņas Hamiltonā rit pilnā sparā. Uzņēmumā redzams Hamiltonas DV pr-ks O. Ieviņš sarunā ar Kanadas ārlietu ministru Grīnu. No kreisās: Kanadas ārlietu ministrs Grīns, parlamenta loc. B. McDonalds, O. Ieviņš un igauņu pārstāvis V. Rebane.

LATVIJA

Nr. 44. TREŠDIEN, 1962. GADA 6. JŪNIJĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktas domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

TRAKTORS UPES DIBENĀ

R. Zanderovskis un O. Zeltiņš pa abiem kopā uzrakstījuši patiesu feļetonu, kas nupat parādījies Cīņā:

„Ziņa — kā zibens spēriens no skaidrām debesīm: Jelgavas rajona Ļeņina kolchozā pazudis traktors.

— Sakiet, kur jūs norīkojāt traktoristu Smilgaini? — uztraucās kolchoza priekšsēdētājs.

Pirmās brigādes vadītājs Gunārs Dzenis ar plašu žestu izņēma no somas burtnīcu un sāka to šķirstīt. Likās, ka no nodzeltējušām lapām viņš uzzinās lielo noslēpumu.

— Paklau, brigadier, varbūt Smilgainis būs aizbraucis uz ciema veikalu pēc kastes alus. Vakar viņš tāds žurgans likās, — iesēcās kāds večuks.

— Tā kā derētu aizbraukt, jāpieskata, lai pavisam nepieļumpojas. Diena tāda, ka saule vai pa zemi staigā. — Brigadieris grasījās atstāt kantoŗa telpas.

— Tur nav ko braukt, no tās puses nāku, — ar roku atmeta naftas bāzes pārzinis Imants Bolmanis. — Rau, brigadier, kā tu vadi savus ļaudis. Būtu jākaunās, ka nezini, kur cilvēks norīkots.

Nu sākās tieši tas, no kā visvairāk baidījās Gunārs Dzenis. Uzgrūdīs viņam vainu. Nekas, brālīši, jums no tā neiznāks!

— Paklau, Bolman, tu taču esi partijas pirmorganizācijas sekretārs. Tu atbildi par cilvēkiem.

Bolmanim likās, ka kāds viņam it kā pa skaustu iezvēlis. Ja tā pārdomā, tad jau sava daļa vainas gulstas arī uz viņu. Bet vai tad partijas pirmorganizācijas var atbildēt par katru cilvēku? Ej, piemēram, pie tā paša Smilgaiņa un sāc viņu pārliecināt. Bez pudeles viņš ir runāt nesāks.

Pirmorganizācijas sekretārs Imants Bolmanis mulsi kasīja pakausi. Tiešām, pavasara sējas laikā nav apspriests neviens disciplīnas pārkāpums, zibeņi un cīņas lapiņas arī nezin kāpēc neparādās. Un kur šie aģitātori? Kaut viņi būtu ko pasākuši!

Imants Bolmanis juta, ka viņš ir ieslēgts kā tērauda lokā un veiklais brigadieris Gunārs Dzenis ticis veselu ādu cauri. Lūk, kā māk savu vainu citiem uzvelt!

— Stāsta, ka ciema veikalā stiprā neesot, vai tik Smilgainis nav uz Jelgavu ar savu kāpurķēdnieku aizrikšojis, — iečīkstējās tā pati večuka balstiņa.

Kolchoza priekšsēdētājs Jānis Lapše, jauns speciālists, kas nesen atnācis uz šo kolchozu, ar lietišķu jautājumu pārtrauca garās runas, kurās vīri centās uzgrūst cits citam galveno atbildību.

— Mums tikai jāatrod traktors, saprotiet, sēja, — priekšsēdētājs nervozi uzmeta skatienu brigadierim Dzenim, — jums taču nepavisam neveicas. Sakiet, kur pēdējo reiz redzēts Smilgainis?

— Pie Šķilvjiem, — norūca brigadieris.

— No turienes arī sāksim meklēšanu, — izsteidzās no kantoŗa priekšsēdētājs . . .

Vai atrada traktoru? Daži ieteicās, ka nekādu panākumu nebūšot, jo Leona Paegles kolchozā arī esot pazuduši divi traktori, patiesībā, šo traktoru riteņi. Bet kas gan tērauda kumeļš bez riteņiem! Tomēr Ļeņina kolchoza ļaudīm laimējās. Svitenes upes krastā viņi pamanīja tūļājamies kādu izmirkušu vīru.

— Tas taču Smilgainis, — priecīgi iesaucās brigadieris.

— Es pats, — tikpat priecīgi krietnā dūšā atbildēja traktorists.

— Bet kur tad tavs TD - 54?

— Lūk, kur, — viņš norādīja uz spoguļgludo upi, — redziet, bija tāda zilgana migliņa . . .

No vagas noņēma divus traktorus. Gandrīz veselu dienu tie strādāja, lai dabūtu no upes laukā smago mašīnu. Pats grūtākais bija piekabināt trosi, jo ūdens auksts un vieta padziļa. Traktorists Smilgainis ieteica aizsūtīt kādu uz Jelgavu pēc ūdenslīdēja, jo viņš nekāds nirējs neesot.

Bet kā ar sēju?

Par to neviens negrib runāt. Apsēts tīrais nieks."

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

TĀ IET OKUPANTU LATVIJĀ

Madonas rajona kolchoza „Sarkanā zvaigzne" biedri sūdzējušies, ka Lubānas patērētāju biedrība slikti apgādā 6. veikalu, tāpēc darbaļaudīm bieži jābraucot iepirkties uz 23 km attālo Madonu. Tagad minētajam veikalam maizi divreiz nedēļā piegādā Madonas patērētāju biedrība, bet pārējās rūpniecības un pārtikas preces — Lubānas patērētāju biedrība. Par iedzīvotāju sliktu apgādi un tirdzniecības noteikumu pārkāpumiem no darba atlaisti Lubānas patērētāju biedrības valdes priekšsēdētājs Dzeriņš.

Valmieras noliktavās guļot daudzas preces, kuŗu tai pašā laikā veikalos trūkstot. Veikalos notiekot tirdzniecība „zem letes". Par pieļautajiem padomju tirdzniecības pārkāpumiem Valmieras patērētāju biedrības valdes priekšsēdētājai Mūkinai izteikts brīdinājums.

Skrundas iedzīvotāji sūdzējušies par māsām Košukām, kas nestrādā, bet pārtiek no sirmās mātes algas, bieži rīko iedzeršanas, traucē sabiedrisko kārtību. Saldus rajona milicijas nodaļa pilsones Košukas brīdinājusi: ja liekēdes līdz noteiktam terminam nebūs iesaistījušās darbā, viņas saukšot pie atbildības pēc Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija 1961. gada 18. augusta dekrēta.

PIRMĀ PILSĒTA CHRUŠČEVA VĀRDĀ

Kaut pats Chruščevs bija ierosinājis, ka nevienu apdzīvotu vietu nedrīkst nosaukt kāda padomju darbinieka vārdā pirms viņa nāves, tomēr Novogeorgijevskas — Georgijevskas pilsēta 150 km no Kijevas tagad pārdēvēta par Chruščovu.

AIZGĀJA GADI — MĀJA IR AUKSTA

„Cīņa raksta:

Tas sākās 1951. gadā. Upes ielas 9. mājas īrnieki uz savu iesniegumu saņēma no Rīgas pilsētas Proletāriešu rajona izpildu komitejas atbildi, kuŗā bija teikts, ka 9. mājas fasādi apmetīs 1952. gadā.

Aizgāja 1952. gads, 1953, 1954 . . .

1956. gadā īrnieki izpildu komitejai solījumu atgādināja.

„ . . . Nama apmešana un kāpņu telpu balsināšana ņemta uzskaitē . . ." atrakstīja toreizējais rajona izpildu komitejas priekšsēdētāja vietnieks St. Voroņko.

Nelīdzēja arī „uzkaite", bija jāraksta vēlreiz.

„Nama apmešana tiks izdarīta 1958. gadā," — šoreiz atbildēja rajona dzīvokļu pārvalde, un ar šo atbildi īrnieki cerībās nodzīvoja līdz 1961. gadam.

Nu tinti šļakstināja Rīgas pilsētas dzīvokļu pārvaldes galvenais inženieris Stefanovičs. Atbildē bija skaidri lasāms, ka Proletāriešu rajona dzīvokļu pārvaldes priekšniekam E. Mehedovam uzdots ieilgušos darbus veikt līdz 1961. gada 30. decembrim.

Šim papīram pa pēdām sekoja Proletāriešu rajona izpildu komitejas bijušā priekšsēdētāja vietnieka F. Grauda parakstītais papīrs. Tas savukārt vēstīja, ka „ . . . dots norādījums remonta un celtniecības pārvaldei sagatavot attiecīgu darba spēku, materiālus un veikt visus nepieciešamos priekšdarbu, lai Upes ielas 9. nama fasādes apmešanu varētu uzsākt 1962. gada aprīlī."

Skaidrs, ka aprīlī nekas nav sākts.

„No tā, ka māja nav apmesta visvairāk cieš bērni. Māju nevar sakurināt, tā ir auksta," kādā iesniegumā raksta nama iedzīvotāji.

KAPITĀLREMONTS VAI KAPITĀLBRĀĶIS?

Pēc kapitālremonta Tallinas ielas 81. mājas 56. dzīvoklī vairs nevarēja kurināt krāsni. Arī virtuves grīda palika sliktāka nekā bijusi. Izlietnes dzīvokļa remontam bija nopirktas, bet tās pazuda . . .

SLĒPJAS AIZ INSTRUKCIJAS

Kad M. Sietiņa ieradās Rīgas lombardā, lai izpirktu savu vērtslietu, izrādījās, ka lombarda direktors Manzurovs to jau pārdevis . . . Kliente prasīja, lai viņai samaksā pilnu mantas vērtību, bet direktors atsaucās uz instrukciju, ka lombards atbildot tikai par novērtējuma summu.

NEDIENAS AR TEĻIEM

Latvijā, lai paceltu gaļas iegūšanu, bija dots rīkojums kolchoziem un padomju saimniecībām uzpirkt no kolchoznieku privātām saimniecībām visus teļus un nobarot tos gaļai. Kas tad iznāca no šī projekta?

Cīņa 10. maijā raksta par teļu iepirkšanas gaitu Madonas un Valkas rajonos, tas ir apvidos, kur Latvijas neatkarības laikā lopkopība bija visaugstākā līmenī. Tagad Madonas rajona galvenā zootechniķe Spodra Stiprā atbildējusi: „Vēl neko lielu neesam paspējuši izdarīt. No plānā paredzētiem 4300 teļiem iepirkti tikai 568. Tā pa īstam šo darbu sākām tikai maijā. Esot jau apzināti arī citi kolchoznieku teļi un sarunāti pirkšanai."

Savādi izgājis Liezeres padomju saimniecībai, jo neesot bijis naudas, ko pirkt teļus. Valkas rajona plānu komisijas priekšsēdētājs Levins savukārt aizbildinoties: „Teļus jau pērkam, pērkam, bet tas nav nemaz tik vienkārši. Teļi jādzirda ar vājpienu, jādod spēkbarība, bet tās mums nav. Ar telpām arī grūti. Ja pienotavas dotu atpakaļ vairāk vājpiena . . . Sāks iet govis ganos, tad cita lieta. Ogres rajonā no 5200 teļiem iepirkti tikai 278. Kolchoznieki nepārdodot, jo maz maksājot.

PACIETĪGĀ VĀCIJA

ĪSAS ATZĪMES PAR TIEM, KAS SMĒRĒ VELNU UZ SIENĀM UN ĪSTENĪBU

Nav nemaz jālasa un jāklausās krievu jeb komūnistu propaganda, — pietiek arī, Eiropā dzīvojot, tagad pasekot vāciešu tagadējo sabiedroto, tā saukto, anglosakšu zemju laikrakstiem un radio komentāriem, lai dažādās versijās nepārtraukti dzirdētu to, ka ne vien pagātnē, bet arī tagadnē visās pasaules nelaimēs galvenā kārtā ir vainojama tikai Vācija un vācieši.

Īpaši to rāda V. Šīrera (Shirer) naida pārpilnie raksti milzīgas tirāžas izdevumos, tāpat kā šī paša tagadējos Vācijas apstākļus nepārzinošā autora grāmata, kas tagad par bargu naudu (DM 34,80) ar nosaukumu „Aufstieg und Fall des Dritten Reiches" iznākusi arī vācu valodā. No šīs nepārspējami sagrozītu faktu un ļaunprātību pārpilnās „vēstures" grāmatas, kuŗu zināmas aprindas visai pasaulei silti ieteic kā „klasisku standartdarbu" par Vāciju un vāciešiem, redzams, ka visi vācieši bez izņēmuma — no Mārtiņa Lutera līdz Hitleram un pat mūsu dienām — ir slepkavas, noziedznieki, meļi un visa ļaunuma iemiesojums, kuŗi nekad nav labojušies un nelabosies . . .

V. L. Šīrers nav vienīgais vāciešu nomelnotājs. Ne vien Maskavā un komūnistu pavadā paklausīgi ejošie, bet arī naivo intelektuāļu aprindas visā pasaulē, līdz ar tā sauktajiem bezdzimtenes kreisajiem intellektuāļiem, no kuŗiem daudzi ir iekļuvuši ne vien iespaidīgu anglosakšu laikrakstu redaktoru krēslos jeb līdzīgos posteņos, nu jau dažus gadus ir šausmīgi nobijušies no it kā atdzimstošā vācu militārisma. Tikko šo nelabojamo „revanšistu" rokās nonākšot atomu ieroči, tā kaŗš un pasaules gals esot tikpat kā garantēts . . .

Ja varētu mazliet ticēt šīm īsumā pieminētajām aprindām, tad šausmīgais verdzības jūgs un akūtās briesmas, kuŗas visai pasaulei patiesībā draud no Maskavas un tās diriģētā internacionālā komūnisma, ir tikai nenozīmīgs nieks pret tām, kuŗas varētu it kā nākt no vāciešiem.

Bonnas parlaments un ierēdniecība pēc Maskavas propagandistu apgalvojumiem sastādoties no vismaz 80 proc. Hitlera naciķu. Pie tam vācieši nepārtraukto simt tūkstošu baros dodoties svētceļojumos uz bunkuru, kur savas zemes gaitas beidzis Ādolfs Hitlers. Te nu jāpiezīmē, ka liktenīgais bunkurs jeb tā vieta vispār neatrodas ne Rietumberlīnes, ne Rietumvācijas teritorijā, bet gan aiz krievu un komūnistu uzceltā Berlīnes mūŗa . . .

Apgalvojums, ka Bonnas parlaments sastādoties no naciķiem, ir smieklīgs, un lietišķības dēļ jākonstatē, ka vairs tikai 12 proc. no tagadējiem Rietumvācijas valsts ierēdņiem ir kādreizējie nacistu vai tai radniecīgu organizāciju bijušie biedri. Varbūt, nav par ļaunu atcerēties, ka no tagadējiem 55 milj. Rietumvācijas iedzīvotājiem vairs tikai kādi 19 miljoni teorētiski pieder paaudzei, kuŗa it kā būtu atbildīga par Hitlera nākšanu pie varas.

Nozīmīgāks par agrāko partijas piederību, bez šaubām, ir cilvēku pašreizējais noskaņojums, un tas nav tāds, kas varētu radīt bažas. To rāda arī visas līdzšinējās Rietumvācijā notikušās vēlēšanas, kuŗās visi nevarīgie labā spārna ekstrēmistu mēģinājumi iegūt tautas simpātijas ir cietuši pilnīgas sakāves.

Pēckaŗa Vācijā ir izaugusi arī jau paaudze, kuŗai, kā rāda neskaitāmie materiāli, fakti un daudzas diskusijas, — par bijušo ir augstākais tāda pat interese, kā šā gada kumeļam par pagājušo vasaru. Raksturīgākais šīs jaunatnes kopīgais vaibsts ir tas, ka ideālisms, kuŗu tik labprāt visas diktātūras nelietīgi izmanto saviem perversajiem nolūkiem, tāpat kā sentimentāli iekrāsotās saistības — kas bija tik raksturīgas agrākajām vācu paaudzēm, — ar tautas kopību un tēvzemi, ir samērā tukša skaņa.

Varbūt nožēlojami, — bet patiesi. Par tēvu un vectēvu bijušajām kaŗa gaitām un reiz tiešām jām iespaidīgo, slaveno vācu militārismu šai jaunatnei ir maza interese.

Lai jaunatnei nerādītu nepareizus varonības ideālus, daļa kaŗa literatūras Rietumvācijā ir likumīgi ierindota tajā pašā jaunatnei aizliegto grāmatu kategorijā, kuŗā ieskaitītas erotiski netikumīgās grāmatas. Tas darīts, rīcību motivējot, ka šīs grāmatas otro pasaules kaŗu, vismaz Austrumu frontē, glorificējot kā brīvības cīņu pret boļševismu.

Dīvaini, ka tajā pašā laikā, kad komūnistisko zemju jaunatne psicholoģiski un citādi tiek nepārtraukti gatavota cīņai un kaŗam par „sociālisma uzvaru" visā pasaulē, — vācu jaunatnei kā skaistākā nodarbība tiek ieteikta un novēlēta vingrināšanās mūzikā vai citā nevainīgā mākslas nozarē.

Bet tā jau ir tikai viena no daudzajām šolaiku pasaules dīvainībām. Arī vācieši ir daudz mācījušies, piemēram, no angļiem: tirgoties ar visiem un pār dot visu. Krups un citas slavenas vācu firmas ne vien būvē Padomijai tekstilfabrikas un gādā caurules naftas kā arī zemes gāzes vadu izbūvei, bet tagad izrādās, ka šīs firmas iespaidīgos apmēros un tiešām pietiekamos daudzumos ir piegādājušas arī tās dzeloņstiepules, kuŗas tagad rotā Berlīnes raudu mūri un divās daļās dala pašu vācu tautu. Slavenā Simensa firma pārdevusi un vēl tagad turpina piegādāt visas vajadzīgās rezerves daļas Pankovas radio un televīzijas raidītājiem, kuŗi ar saviem nepatiesiem propagandas raidījumiem aplaimo arī Rietumvāciju.

Nav nozīmes uzskaiti turpināt, tas ir tikai neliels illustrāciju materiāls tam, ka Rietumvācijā liela daļa par pasaules mieram tik bīstamiem turētie „no revanšisma apsēstie" vācieši klusībā pat Vācijas apvienošanas cerības atbīdījuši stipri tālā, neparredzamā nākotnē. Patiesībā vāciešus tagad ir pārņēmis, šķiet, vācu tautas mūžā nebijis materiālisms, augošas amerikāniskās labklājības ilgas, pāniskas bailes no kaŗa un sava veida mazvērtības sajūta.

Pēc Rietumvācijas plašākā sabiedriskās domas pētīšanas institūta (EMNID) materiāliem redzams, ka 12 proc. vāciešiem Vācijas apvienošanas jautājumā nav nekādu uzskatu, ne vēlmju; 16 proc. domā, ka uz visiem laikiem jāsamierinās ar sadalīto Vāciju; 23 proc. ir ieskatos, ka apvienošanos jāmēģina panākt ar visiem iespējamiem līdzekļiem — politiskus, bet ne militārus riskus ieskaitot; 49 proc. izsaka cerību, ka Vācijas apvienošanās — mierā un brīvībā — varbūt varētu notikt nākošajos 20—30 gados.

Raugoties uz to un daudziem citiem šeit neuzskaitītiem faktiem, kas visi liecina par patiesām dziļām, dinamiskām pārmaiņām vācu tautas domāšanā un citādā ziņā — neuzticība pret vāciešiem un Rietumvāciju tās politiski-militāro sabiedroto, īpaši anglo-sakšu zemēs, ir uzskatāma par nevajadzīgu un neattaisnojamu.

V. Akacis

Iegādājaties piemiņai!
3. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ SKATU ALBUMU
Cena $2.50 + 6¢ pārsūtīšanas izd.
8½" x 11" formāts,
32 lappuses ar foto attēliem par dziesmu svētku norisi. Jaukā apdarē.
Daugavas Vanagu grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto 2-B, Ontario, Canada.

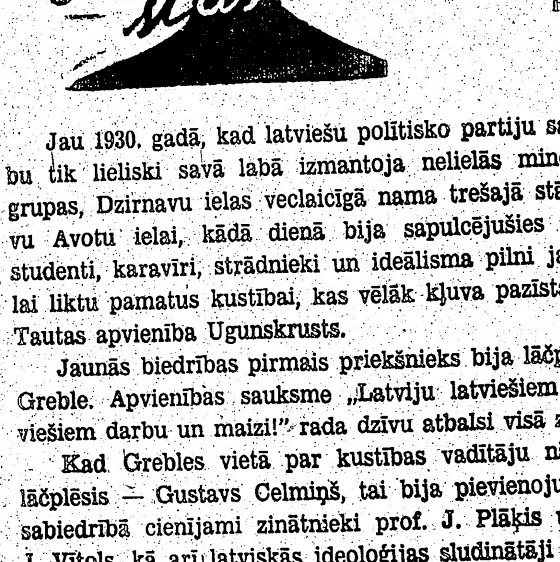

NEREDZAMĀ DIVĪZIJA

PA SLEPENO AĢENTU BĪSTAMAJĀM GAITĀM.

13. turpinājums

Jau 1930. gadā, kad latviešu politisko partiju sašķeltību tik lieliski savā labā izmantoja nelielās minoritāšu grupas, Dzirnavu ielas veclaicīgā nama trešajā stāvā, tuvu Avotu ielai, kādā dienā bija sapulcējušies vairāki studenti, karavīri, strādnieki un ideālisma pilni jaunekļi, lai liktu pamatus kustībai, kas vēlāk kļuva pazīstama kā Tautas apvienība Ugunskrusts.

Jaunās biedrības pirmais priekšnieks bija lāčplēsis J. Greble. Apvienības sauksme „Latviju latviešiem — latviešiem darbu un maizi!" rada dzīvu atbalsi visā zemē.

Kad Grebles vietā par kustības vadītāju nāca cits lāčplēsis — Gustavs Celmiņš, tai bija pievienojušies arī sabiedrībā cienījami zinātnieki prof. J. Plāķis un prof. J. Vītols, kā arī latviskās ideoloģijas sludinātāji J. Bīne, E. Brastiņš un citi. Vecās politiskās partijas vienreiz atrada kopīgu valodu — labā spārna latviešu nacionālistu organizāciju ar Saeimas lēmumu slēdza.

Sociālisti nevarīgās dusmās neatrada citu vārdu kā ar „Ugunskrustu" apzīmēto organizāciju nosaukt par fašistu perēkli.

Tā bija likteņa ironija, ka otrā pasaules kaŗa laikā cīņā pret Hitleru vissmagākos upuŗus nesa tieši Ugunskrusta pagrīdnieki. Viņus netaupīja arī komūnistu okupanti. Tā bija likteņa ironija, ka pēc 15. maija apvērsuma apm. 100 Celmiņa kustības vadošie dalībnieki nonāca uz apsūdzēto sola. Krustneši bija noraidījuši katru kompromisu. Celmiņam piesprieda 3 gadus un izraidīja no Latvijas.

Viņa organizācijā bija daudz patriotu, bet tikpat daudz nepiedzīvojušu politiķu.

★

Aleksandra Pavāra apmeklējums Albertas ielas namā pie politiskās pārvaldes Rīgas rajona priekšnieka Aprāna ilga tikai pusstundu.

Alberta ielas trešā stāva kāpņu galā Aleksandru Pavāru sagaidīja plecīga auguma vīrs.

„Nu tad mēs, brālīši, sazatikušies," sarkanmatis sniedza Sēļa sekretāram pretim savu lāča ķetnai līdzīgo roku. „Priekšniecība mani jau informēja par jūsu apmeklējumu. Redzēsim, ko mēs varēsim darīt," Aprāns vedināja ciemiņu savā darba kabinetā.

Telpai bija tikai viens logs. Rakstāmgalds un divi krēsli bija biroja vienīgās mēbeles.

„Jūs nākot no štāba," Aprāns iededza spuldzi. „Nu tad ķersimies bullim pie ragiem, man esot jāuzklausa jūsu runāšana un pēc tam es nedrīkstot par mūsu satikšanos pat papīkstēt. Ko tu padarīsi priekšniecībai? Droši vien, arī jums augstā valdīšana pieteikusi tāpat."

„Te ir vēstule, kas adresēta, ja nemaldos, jums," pie vārda tika arī Pavārs.

Aprāns pasniegto vēstuli novietoja galda malā:

„Ziniet, man jūsu ģīmis liekas pazīstams. Vai mēs neesam kaut kur tikušies?"

„Es šaubos. Jūsu iestādē esmu pirmo reizi," Pavārs mēģināja jokoties.

„Nu skaidrs, ka nē! Es nāku no Sērienes pagasta. Vai jūs puikas gados nedzīvojāt Pļaviņās?"

„Nē. Ja var ticēt manai dzimšanas apliecībai, tad es nāku no Tomes pagasta Žuku mājām."

„Nu tad taču mēs esam tikpat kā kaimiņi. Redziet, kā es pazīstu cilvēkus. Kā tad īsti jūs sauc?" Aprāns ar lielām šķērēm sāka atdarīt vēstuli." „Ziniet, esmu gan drīz vai muļķis. Jūs taču savu vārdu tik un tā nedrīkstiet nevienam teikt. Pat ne man."

„Sauciet mani par Aleksi." Pavāram Aprāna mēļošana sāka patikt.

„Nu tas ir gan jauki, Aleksi! Ziniet, kā mani sauc sarkanie pagrīdes seski? Par gorillu. Jā, par dižšpiku — gorillu. Vai tā nav bezkaunība?"

„Tā ir bezkaunība," Pavārs piekrita.

„Nē, tā nav nekāda bezkaunība. Man tas vārds patīk. Tie seski no manis baidās. Ai, kā baidās!" Sarkanmatis sāka lasīt atplēsto vēstuli.

Pabeidzis lasīt, Aprāns atvēra augšējo, vidējo un beidzot apakšējo galda atvilktni. Tagad viņa priekšā gulēja pabieza piezīmju grāmata. Burtnīcai varēja būt savas sešdesmit vai pat simts lapas.

„Es ļoti cienu ģenerāli," politiskās pārvaldes Rīgas rajona priekšnieks pasniedza melno kladi Pavāram, „bet es baidos, vai varēšu ko darīt, lai dabūtu laukā no krātiņa kaut vienu, kas tur tīšā prātā ielīdis. Grāmatā ir tikai Rīgas krustieši. Tos man vēl šodien jāuzmana, lai neiedomātos sabrūvēt kādas ēverģelības. Jūs, Aleksi, tur atradīsiet arī pāris manus tuvus rada gabalus." Aprāns dažreiz mīlēja būt nepiedodami atklāts.

„Ja jūs man atļautu izrakstīt desmit, divdesmit vai vairāk vārdu, es būtu ļoti pateicīgs," Pavārs nekad necerēja, ka nākošā brīdī Aprāns, pārliecies galdam, čukstēs:

„Paņemiet uz mājām kaut vai visu grāmatu. Dieva dēļ, nenozaudējiet. Es jums uzticos."

„Diemžēl, nedrīkstu nekā vairāk pastāstīt," arī Pavāra balss bija tikko sadzirdama.

„Šo uzticību jūs nekad nenožēlosit. Šoreiz man pietiks ar mazu daļu. Varu dot goda vārdu, ka neviens no viņiem jums nesagādās galvas sāpes. Gluži otrādi . . . "

„Es sāku saprast," Aprāns pārtrauca Sēļa sekretāru. „Tā taču ir lieliska ideja! Aci pret aci, vai nē?"

„Labāk ir nejautāt," Pavārs sāka rakstīt savā piezīmju grāmatiņā. „Vēstuli labāk izníciniet!"

„Es nemaz tādu vēstuli neesmu redzējis!" Aprāns pasniedza atpakaļ aploksni un vēstuli, ko mums nezināmu iemeslu dēļ bija parakstījis ģenerālis Krišjānis Berķis.

„Kādā dienā es lūgšu jūsu piezīmju grāmatiņā ierakstīt arī manu vārdu. Es ticu, ka jūs, Aleksi, neatliksiet to būšanu uz pārāk ilgu laiku. Mēs taču esam kaimiņi. Kaimiņi un latvieši! Vai nē?"

Aleksandrs Pavārs varēja tikai piekrist. Turpat Aprāna acu priekšā viņš rūpīgi saplēsa pulkveža iedoto vēstuli smalkās druskās. Pelnu trauks galda malā bija pietiekami liels, lai sērkociņa liesmā ģenerāļa vēstule pārvērstos sadegušā papīra plēnēs.

(Turpinājums sekos)

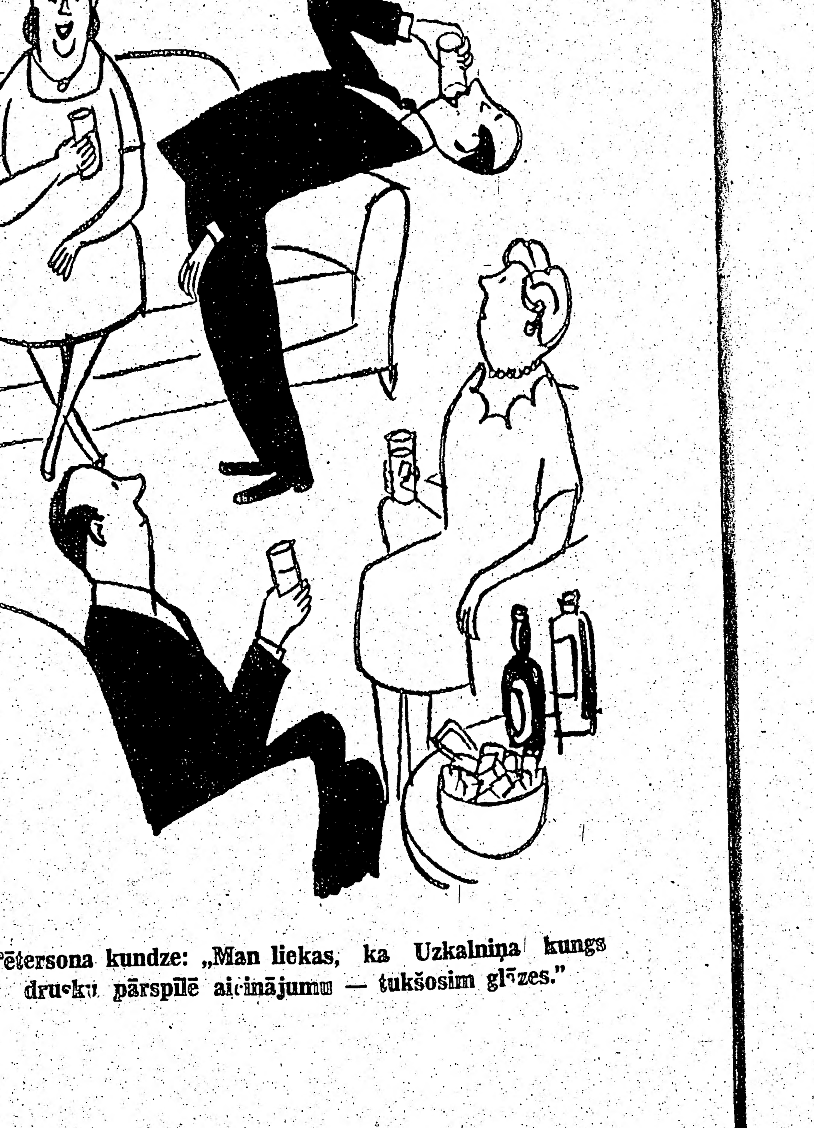

Pētersona kundze: „Man liekas, ka Uzkalniņa kungs drusku pārspīlē aicinājumu — tukšosim glāzes."

SPOŽA

LIKTI PAMATI EIROP

EIROPAS LATVIEŠU KULTŪRAS D
RISINĀJĀS MINSTERĒ no 24.-26. M
ĶIEM NO ANGLIJAS, ZVIEDRIJAS,
SPOŽA GARA PARĀDE — PIRMĀ S
JAS, KAS RĀDĪJA, KA NO VECĀS
EIROPAS GARA APVĀRŠŅOS. TAJĀ
TŪRAS FONDAM, IZTEIKTAS LI
TĀS VAD

No pieņemtajiem ierosinājumiem nozīmīgākais par Eiropas latviešu kultūras fonda dibināšanu pie LAK EC, kuŗa līdzekļi rodas no samaksām par kultūras darba talcinieku kartēm, īpašām piemaksām par sarīkojumu biļetēm, ziedojumiem, un tie izlietojami kvalificētas latviešu nacionālās kultūras sekmēšanai un godalgām, ko piešķir par sasniegumiem zinātnē, literātūrā un mākslas nozarēs katra gada 13. novembrī. Fonda izveidošanai un pārvaldei, kā arī citu kultūras lietu kārtošanai dibināma **Eiropas latviešu kultūras padome.** Tās priekšsēdis ir LAK EC kultūras daļas vadītājs, bet locekļi — zemju pārstāvību kultūras daļu vadītāji un literātu, žurnālistu, mūziķu, tēlotāju mākslinieku, kā arī zinātnieku deleģēti pārstāvji.

Pārrunājot idejas reālizēšanu par Eiropas latviešu dziesmu svētkiem, kā piemērotāko vietu atzina Hamburgu, bet laiku — 1964. g. jūlija vai augusta mēnešus, kad paiet 100 gadu no pirmiem latviešu dziesmu svētkiem Dikļos. To ietvaros nolēma ietilpināt arī otro Eiropas latviešu kultūras darbinieku kongresu.

Literātu grupas (vadīja J. Rudzītis) rezolūcijas ieteikums bija nekavēties ar jaunākās literātūras vēstures sarakstīšanu. Tāpat Latviešu biedrību Lielbritanijā lūgt darīt iespējamo, lai žurnāls Ceļa Zīmes iznāktu vismaz četras reizes gadā. Recenzējams katrs radošā rakstnieka jaunais darbs, bet izdevējiem piesūtāmi periodisko izdevumu redakcijām recenzentu eksemplāri un pa grāmatai arī rakstniekam Pēterim Ērmanim. Citu tautu leksikonos lai būtu pareizas ziņas par latviešu gara darbiniekiem. Samazināms tulkoto izdevumu skaits, un pārāk vecie darbi tulkojami no jauna. Honorējams katrs literārs

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU Z

NEDARBU GRAMAT

11. turpinājums

Melitu pēc kādas stundas redzējā
kārtīgi apģērbušos, baltu audekla kleitu
lakas jostu ap vidu. Viņa sēdēja u
grāmatu lasīdama, bet acis uz gravas t

Spunteļa kunga nemanīja ilgi. Li
jām viņa istabā tā gaudeni ieskanamie
Kreislera Mīlas sāpes.

Melita cirta dzelteno brošēto rom
lapas vien pajuka, skriešus uzskrēja
nēm.

Aizcirta, ieskriedama, durvis ar m

★

„Skā-ā-āties! Kas tur balts četrrāp
tante čukstēja, roku pār acīm pārlikusi.

Kā jau dienu līdz Jāņiem kooperāti
smalkos FF balinātos ar daudz medā
zemēs un citur godalgotos bīdeļmiltus
gu un rozīnes un safrānu, mājup nākd
nevis gobu alejā, bet gar pusmuižas p
ceļu, pakalnē, kur aiz platspārnu noju
zu vareni tīri zili rudzi. „Vidzemes bu
jām lūkot: tante tur agrāk bija atklāju

Ogu vēl nebija; viņa sāka runāt p
pus.

Pacēlāmies abi ar tanti kā zaķi ā
reizē tas baltais arī pacēlās, pagalam
dībai bija gaišs plīvojošs uzstaips ap
ap elkoņiem apmests, rokas pār varen
sakrustotas. Slīdēja pa rudziem kā sp
jām, ka tā mūsu pašu pansijas iemi
kundze, ar milzīgu buķeti zilu ziedu.

„Aka šā!" Antante novaidējās. „Zī
nu, vaimanu, kur tas nu redzēts, nu!"

„Aba nu pa tīro pastrādājuse, ne
nu!"

Dina — viņa vēlējās, lai viņu sa
Safrāna jaunkundzi — tuvojās smaidī

„Labrīt . . . piedodiet," viņa paskat

„Labdien, aplūkojiet, lūdzu, manas

nais inženieris Stefanovičs. Atbildē bija skaidri lasāms, ka Proletāriešu rajona dzīvokļu pārvaldes priekšniekam E. Mehedovam uzdots ieilgušos darbus veikt līdz 1961. gada 30. decembrim.

Šim papīram pa pēdām sekoja Proletāriešu rajona izpildu komitejas bijušā priekšsēdētāja vietnieka F. Grauda parakstītais papīrs. Tas savukārt vēstīja, ka „. . . dots norādījums remonta un celtniecības pārvaldei sagatavot attiecīgu darba spēku, materiālus un veikt visus nepieciešamos priekšdarbu, lai Upes ielas 9. nama fasādes apmešanu varētu uzsākt 1962. gada aprīlī."

Skaidrs, ka aprīlī nekas nav sākts.

„No tā, ka māja nav apmesta visvairāk cieš bērni. Māju nevar sakurināt, tā ir auksta," kādā iesniegumā raksta nama iedzīvotāji.

KAPITĀLREMONTS VAI KAPITĀLBRĀĶIS?

Pēc kapitālremonta Tallinas ielas 81. mājas 56. dzīvoklī vairs nevarēja kurināt krāsni. Arī virtuves grīda palika sliktāka nekā bijusi. Izlietnes dzīvokļa remontam bija nopirktas, bet tās pazuda . . .

SLĒPJAS AIZ INSTRUKCIJAS

Kad M. Sietiņa ieradās Rīgas lombardā, lai izpirktu savu vērtslietu, izrādījās, ka lombarda direktors Manzurovs to jau pārdevis . . . Kliente prasīja, lai viņai samaksā pilnu mantas vērtību, bet direktors atsaucās uz instrukciju, ka lombards atbildot tikai par novērtējuma summu.

NEDIENAS AR TEĻIEM

Latvijā, lai paceltu gaļas iegūšanu, bija dots rīkojums kolchoziem un padomju saimniecībām uzpirkt no kolchoznieku privātām saimniecībām visus teļus un nobarot tos gaļai. Kas tad iznāca no šī projekta?

Cīņa 10. maijā raksta par teļu iepirkšanas gaitu Madonas un Valkas rajonos, tas ir apvidos, kur Latvijas neatkarības laikā lopkopība bija visaugstākā līmenī. Tagad Madonas rajona galvenā zootechniķe Spodra Stiprā atbildējusi: „Vēl neko lielu neesam paspējuši izdarīt. No plānā paredzētiem 4300 teļiem iepirkti tikai 568. Tā pa īstam šo darbu sākām tikai maijā. Esot jau apzināti arī citi kolchoznieku teļi un sarunāti pirkšanai."

Savādi izgājis Liezeres padomju saimniecībai, jo neesot bijis naudas, ko pirkt teļus. Valkas rajona plānu komisijas priekšsēdētājs Levins savukārt aizbildinoties: „Teļus jau pērkam, pērkam, bet tas nav nemaz tik vienkārši. Teļi jādzirda ar vājpienu, jādod spēkbarība, bet tās mums nav. Ar telpām arī grūti. Ja pienotavas dotu atpakaļ vairāk vājpiena . . . Sāks iet govis ganos, tad cita lieta. Ogres rajonā no 5200 teļiem iepirkti tikai 278. Kolchoznieki nepārdodot, jo maz maksājot."

(Turpinājums sekos)

...a kundze: „Man liekas, ka Uzkalniņa kungs ...u pārspīlē aicinājumu — tukšosim glāzes."

SPOŽA GARA PARĀDE

LIKTI PAMATI EIROPAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDAM

EIROPAS LATVIEŠU KULTŪRAS DIENAS UN KULTŪRAS DARBINIEKU KONGRESS, KAS RISINĀJĀS MINSTERĒ no 24.-26. MAIJAM, AR SAVIEM VAIRĀK NEKĀ 200 DALĪBNIEKIEM NO ANGLIJAS, ZVIEDRIJAS, VĀCIJAS, DĀNIJAS, BEĻĢIJAS u. c. ZEMĒM, BIJA SPOŽA GARA PARĀDE — PIRMĀ ŠĀDA VEIDA PĒC TAUTIEŠU TĀLĀKĀS EMIGRĀCIJAS, KAS RĀDĪJA, KA NO VECĀS NOMETŅU KULTŪRAS SĀKUSIES IEIEŠANA ATPAKAĻ EIROPAS GARA APVĀRŠŅOS. TAJĀS TIKA LIKTI PAMATI EIROPAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDAM, IZTEIKTAS LITERĀTU UN MŪZIĶU VĒLMES, KĀ ARĪ NOSPRAUS TĀS VADLĪNIJAS SKOLU DARBAM.

No pieņemtajiem ierosinājumiem nozīmīgākais par Eiropas latviešu kultūras fonda dibināšanu pie LAK EC, kura līdzekļi rodas no samaksām par kultūras darba talcinieku kartēm, īpašām piemaksām par sarīkojumu biļetēm, ziedojumiem, un tie izlietojami kvalificētas latviešu nacionālās kultūras sekmēšanai un godalgām, ko piešķir par sasniegumiem zinātnē, literātūrā un mākslas nozarēs katra gada 13. novembrī. Fonda izveidošanai un pārvaldei, kā arī citu kultūras lietu kārtošanai dibināma **Eiropas latviešu kultūras padome.** Tās priekšsēdis ir LAK EC kultūras daļas vadītājs, bet locekļi — zemju pārstāvību kultūras daļu vadītāji un literātu, žurnālistu, mūziķu, tēlotāju mākslinieku, kā arī zinātnieku deleģēti pārstāvji.

Pārrunājot idejas realizēšanu par Eiropas latviešu dziesmu svētkiem, kā piemērotāko vietu atzina Hamburgu, bet laiku — 1964. g. jūlija vai augusta mēnešus, kad paiet 100 gadu no pirmiem latviešu dziesmu svētkiem Dikļos. To ietvaros nolēma ietilpināt arī otro Eiropas latviešu kultūras darbinieku kongresu.

Literātu grupas (vadīja J. Rudzītis) rezolūcijas ieteikums bija nekavēties ar jaunākās literātūras vēstures sarakstīšanu. Tāpat Latviešu biedrību Lielbritanijā lūgt darīt iespējamo, lai žurnāls Ceļa Zīmes iznāktu vismaz četras reizes gadā. Recenzējams katrs radošā rakstnieka jaunais darbs, bet izdevējiem piesūtāmi periodisko izdevumu redakcijām recenzentu eksemplāri un pa grāmatai arī rakstniekam Pēterim Ērmanim. Citu tautu leksikonos lai būtu pareizas ziņas par latviešu gara darbiniekiem. Samazināms tulkoto izdevumu skaits, un pārāk vecie darbi tulkojami no jauna. Honorējams katrs literārs sacerējums, kas līdz šim ne vienmēr ievērots.

Skolu darbinieku semināra atzinums ieteica līdzšinējās tautskolas programmas paturēšanu, kā pamatu mācību vielas izkārtošanai, piemērojot tās katras skolas vietējiem apstākļiem. Sagatavot vadlīnijas nacionālās audzināšanas darbam un jaunu audzinātāju un skolu darbinieku piesaistīšanu tautskolās. Bez tam nepieciešamas mācību grāmatas latviešu valodas mācībai vietējās zemes valodā, jaukto laulību un svešā valodā runājošiem bērniem, kā arī sagatavot romantizētu stāstu un zīmējumu sērijas bērniem saprotamā veidā, ievadīšanai Latvijas vēstures zināšanā. Vēl bija lūgums pie rakstniekiem un apgādu īpašniekiem rūpēties par bērnu literātūras sagādi, kuras trūkums joprojām sajūtams.

J. Andrups, runājot par latviskās izglītības problēmām, pasvītroja, ka Minsteres latviešu ģimnazijai jāpiegriež lielāka vērība, sagatavojot audzēkņus humanitārās zinātnēs, un skolēni jāmēģina pulcināt arī no citām zemēm. „Mūsu jaunatne aug divu valodu un divu kultūras sakņu ietekmē," teica runātājs, „kādēļ uzsvars liekams uz latviešu valodu, jaunatne jāpiesaista latviešu grāmatai, kas atrodas paaudžu maiņā, tātad liktenīgos krustceļos." Sniegtie zemju pārskati tomēr rādīja ainu, ka latviešu skola vēl ir dzīvot spējīga, ja vien bērnu vecāki paši to nākotnē vēlēsies.

Plenārsēdē par temu Iespiestais brīvais vārds J. Rudzītis, referējot par latviešu rakstniecību trimdā, atzina, ka dzejā esam gājuši uz augšu, prozā palikuši uz vietas, bet drāmā krietni atpakaļ. Tālākie runātāji — A. Irbe, P. Aigars, K. Draviņš, V. Lesiņš, Dr. B. Jēgers un J. Soikans — noskaidroja sīkāk pa atsevišķām nozarēm latviešu literātūras, grāmatu, periodikas un glezniecības situāciju pašreiz trimdā un okupētajā dzimtenē. Rakstnieku parādē otrās dienas vakarā savus darbus lasīja V. Strēlerte, V. Lesiņš, A. Irbe, O. Kalējs, Z. Avotiņa, J. Sudrabiņš, M. Ausala, A. Spoģis, A. Daugule, Fr. Dziesma un P. Aigars, bet kultūras dienu izskaņā stokholmieši rādīja M. Zīverta jauno lugu Kā zaglis nakti, kad zālē bija pulcējušies tuvu pie 300 apmeklētāju.

(Nobeigums 8. lpp.)

Andrejs Pablo Mierkalns

STEIGA

Pats galvenais uz zemes
Ir ātrums,
Kaut kož tas dažreiz
Asi kā nātras.

Bet tajā iejusties tik,
Izmantot to
Neapnīk.

Man un citiem —
Visiem mums gan.

SOMERSETS MOMS (W. SOMMERSET MAUGHAM)

Pazīstamais rakstnieks S. Moms, kas par sava vecuma dienu dzīves vietu ir izvēlējies Francijas dienvidus, nesen Sūtbija mākslas priekšmetu izsolē nodevis pārdošanā daļu no savas gleznu kollekcijas. Rakstnieks žurnālistiem izteicies, ka ieņemto naudas summu £ 523.880 viņš nolēmis izlietot slimo un vecuma dēļ trūkumā nonākušo rakstnieku pabalstam. K. Z.

V. Balcers

IRMA GREBZDE TALANTA BRIEDUMĀ

Irmai Grebzdei nesen piepildījās 50 mūža gadi. Tas ir kā kalngals dzīves ceļā. Vēlējos arī es pasacīt kādus vārdus viņai un — par viņu. Ņemot vērā to, ka nesen iznākusi viņas stāstu un noveļu grāmata „Kalni kāpj debesīs", kas ir, varētu sacīt, viņas jubilejas grāmata, man ienāca prātā Raiņa vārdi, kuŗus gribējās likt par moto šim rakstiņam — jeb arī kā novēlējumu mūsu jubilārei:

Grib dzīves taka vest no kalna lejā?
Vai gribi tu?
Ej jaunā kalnā atkal jaunā sejā!

Irmu Grebzdi neesmu savā mūžā sastapis. Zinu par viņu to, ko viņa pati par sevi stāstījusi „Trimdas rakstnieku" III daļā, savos rakstos (sevišķi „Sveicināta, mana zeme") un ko par viņu stāstījuši un rakstījuši citi, sevišķi Pēteris Ērmanis.

Viņas dzīves stāsts, pavisam īsi saņemot, šāds:

Dzimusi 1912. gada 25. maijā Renģē. Beigusi Vecauces pamatskolu, pēc tam Rīgas pilsētas 2. ģimnaziju, kur latviešu valodas skolotājs Valdemārs Dambergs novērtējis viņas domrakstus ļoti augsti, izlikdams pat atzīmi 5+. Pēc tam nobeigusi Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultāti. Materiālie apstākļi bijuši grūti. Pašai nācies līdzekļus gādāt, pelnīties. No daudz kā bijis jāatsakās. Bijusi ierēdne, redaktrise, skolotāja. No 1944.—1948. g. dzīvojusi Vācijā un tad izceļojusi uz Kanadu, kur sākumā bijis jādzīvo grūtos, nejaukos apstākļos, par kuŗiem stāstīts noveļu grāmatās (Irma, Ragana u. c.).

Kad pirms desmit gadiem Pēteris Ērmanis sveica Irmu Grebzdi viņas 40 g. dzimšanas dienā kā tuvu, draudzīgu cilvēku un jo vairāk cildināja viņu kā rakstnieci, īpaši novelisti, kas īsti izaugusi tikai trimdā, viņš toreiz varēja uzrādīt tikai nedaudzas viņas grāmatas: Pūra zirgs (pirmā, kas iznākusi Latvijā 1944. gada rudenī), Pazemīgā (Vācijā 1946.), Sērmūkšļu pagasta ļaudis, Ieva, Purva zāle, Ragana un „Laikā" iespiesto romānu „Cilvēki bez ceļa". Jau toreiz P. Ērmanis apliecināja, ka Irma Grebzde izvirzījusies mūsu prozas talantu pirmajās rindās, daudzos darbos sasniegdama paraugnovelistes meistarību, nostādamās blakus mūsu jaunās daiļprozas dižākajiem talantiem: Anšlavam Eglītim, Knutam Lesiņam, Voldemāram Kārkliņam, un, gadu vēlāk, apskatot Irmas Grebzdes romānu Inga, kas rāda studentu dzīvi Rīgā Latvijas patstāvības laikā, P. Ērmanis nobeidz savu recenziju ar vārdiem: „Grebzdes slava un stāstīšanas māka pieņemas ar katru grāmatu."

Bez augstāk minētām I. Grebzdes grāmatām zinām vēl sekojošās: Pelēkā māja, Rudens negaiss, Meklētājs, Dūda, Sveicināta, mana zeme, un nu tagad nākusi klāt stāstu un noveļu grāmata „Kalni kāpj debesīs".

Pie šīs pēdējās grāmatas vēlējos mazliet vairāk pakavēties.

Tās astoņpadsmit stāstos un novelēs autore rāda dzīvi tādu, kāda tā ir, šoreiz rakstīdama gandrīz vienīgi par dzīvi ārpus Latvijas, svešumā, izņemot „Atceres", to daļu, kur skolotājs Indrāns stāsta par savu dzīvi un mīlestību Latgalē, nobeidzot šo savu stāstu vārdiem: „Ar gadiem, jo ilgāk dzīvoju un domāju, jo vairāk iemīlu savu sievu un bērnu. Iedomājiet, smagi strādādama kolchozā, Māre ir izskolojusi Silviju par skolotāju. Mēs sarakstāmies. Viņas gatavojas atgriezties dzimtenē (ir deportētas), un Silva ir palikusi latviete. Esmu lepns uz savu sievu. Vienmēr būšu lepns."

Šai savā noveļu un stāstu grāmatā Irma Grebzde visvairāk raksta par mīlestības problēmām. Par laimīgu un nelaimīgu mīlestību un laulības dzīvi. Lielāko tiesu gan nelaimīgu, pat no paša sākuma („Kalni kāpj debesīs"), par tādu, kas sākumā laimīga un vēlāk kļūst nelaimīga un tad rodas cita mīlestība („Agras mīlestība"). Par mīlestību, kur sastopas, domā — būs labi, un tad izrādās, ka nav vis labi, izšķiras un — „Klusa un rāma sita bijušās Rūjas jaunkundzes sirds. Viss atkal bija labi. Pavisam labi." („Rūjas jaunkundzes viesis"). Par mīlestību, kas nobeidzas traģiski: vīrs sievas neuzticības dēļ nošaujas („Vētra naktī"). Novelē „Brīnišķīgais cilvēks" Ieva Maldupe nejauši nonāk kādā „sapņu dārzā", kuŗa īpašnieks Ansis Kalns nebija ikdienas cilvēks, un tur nu Ieva piedzīvo to, ka atzīst, ka viņas mīlestība pieder tikai viņas mātei: „Visas citas mīlestības izkūp, pat smaržas vairs nepaliek, tikai dažreiz rūgtums uz mēles. Mēs ar māti esam ļoti tuvas . . . " Viņa atstāj „mirušo sapņu dārzu" ,kur rēgojas tikai skaitļi un Anša Kalna aprēķini, viņa nauda — „Esi laimīgs, Ansi, ar savu naudu!" Un Ievas sirds bija viegla un priecīga.

Vērā ņemama ir novele „Es nāku atpakaļ!" Tanī stāstīts par laulātu pāri, Elgu un Elmaru, kas bija apnikuši viens otram. Divi veci muļķi, kopā nodzīvojuši 26 gadus, bērnus izlaiduši pasaulē, sēdēja un mocīja viens otru. Elga aizbēg kalnos, apmetas atpūtas namā „Vientuļnieku paradīzē". Iepazīstas ar kādu, kam nekā netrūkst, bet kas mocās ar dzīves apnikumu; ar otru, kas arī bagāts un — naudas kārs; un ar trešo, kas slimo ar ilgām pēc izplatījuma . . . . Ar tiem Elgai nekādā ziņā nav pa ceļam, viņa pēc dažām dienām atgriežas atpakaļ mājās. Vīrs viņu sagaida ar lēnprātīgu smaidu gaišajā sejā. Vīrs, kas mīlēja pasauli tādu, kāda tā bija, un savu sievu: „Nāc, es jau tevi gaidīju." Un tad — „Mēs sēdējām uz vālas roku rokā kā bērni, un es stāstīju . . . Apklusa trokšņi. Es biju laimīga ..." Te ir pierādījums tam, ka ir nepieciešams laulības atvaļinājums.

Pēc šīs noveles man gribētos atzīmēt noveli, kam rakstniece likusi virsrakstu „Sava dzīve." Te ir 60 gadus veca māte — atraitne, kas dzīvojusi pie precētas meitas, audzinājusi tās bērnus, kopusi māju — ar prieku un mīlestību, bet meita nekad nav prasījusi, vai mātei tas nav par grūtu, un nu pienāk diena, kad māte grib atkal uzsākt savu dzīvi, apprecēdamās otrreiz. Meitai, protams, tas nepatīk, būs viņai neērtības, grūtāk, bet māte tomēr apprecas, aiziedama pie sava Jēkaba, un viņas dzīve kļūst mierīgāka, gaišāka, ar rudens sauli apspīdēta.

Patīk stāsts par Sandru, kanadieti, kas, mīlestības pievilta, audzina sešpadsmit bāreņus. Par aizjūras jauniešu „mīlestību" rakstīts novelē „Kāds vakars," kur „kāds puisis, kam ir mašīna," ir gatavs izdarīt zādzību, lai

(Nobeigums 8 lpp.)

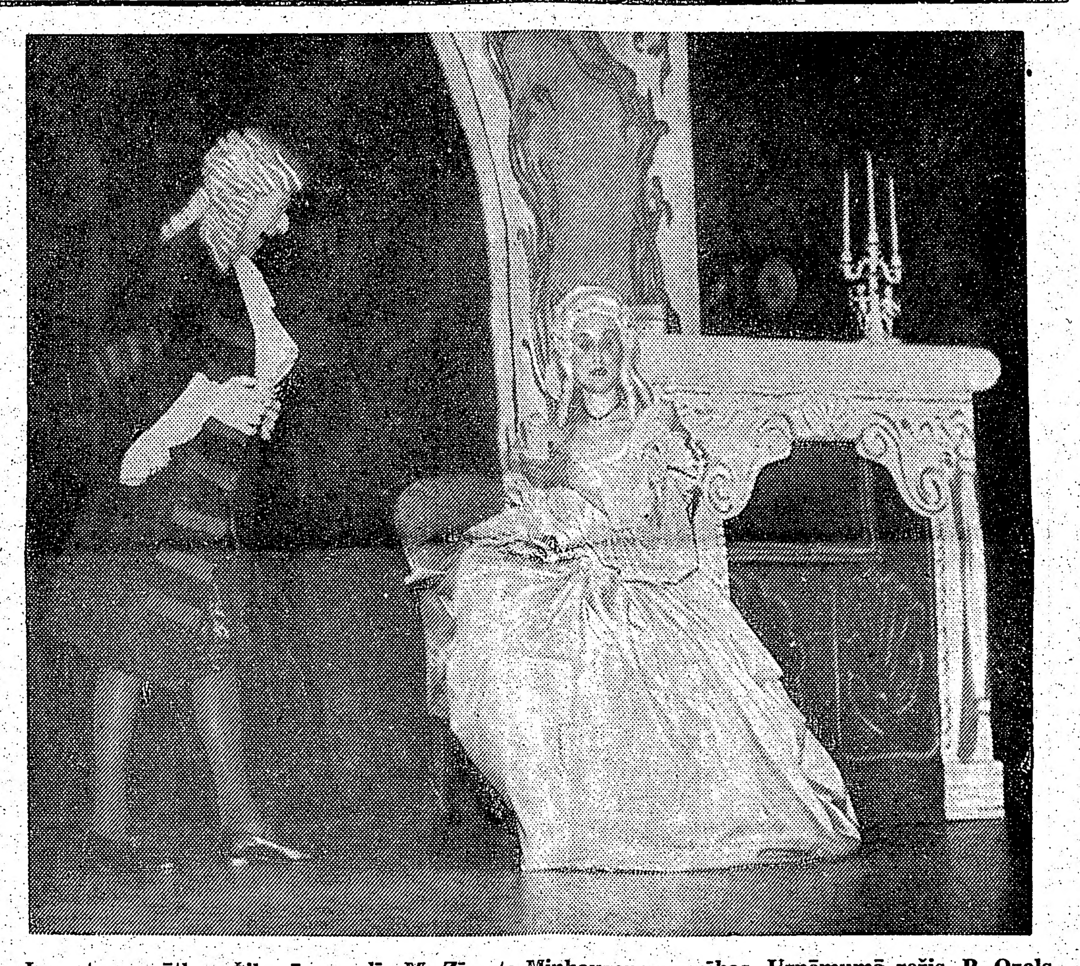

Jaunatnes svētkos Čikagā uzvedis M. Zīverta Minhauzena precības. Uzņēmumā režis. P. Ozols un Jakobīnes lomas tēlotāja G. Amola.

Modris Zeberiņš

SIRSEŅU ZĪME

NEDARBU GRĀMATA.

11. turpinājums

Melitu pēc kādas stundas redzējām — pirmo reizi kārtīgi apģērbušos, baltu audekla kleitu mugurā, sarkanu lakas jostu ap vidu. Viņa sēdēja uz šūpuļsola, it kā grāmatu lasīdama, bet acis uz gravas taku vien grieza.

Spunteļa kunga nemanīja ilgi. Līdz beidzot dzirdējām viņa istabā tā gaudeni ieskanamies vijoli.

Kreislera Mīlas sāpes.

Melita cirta dzelteno brošēto romāneli mauriņā, ka lapas vien pajuka, skriešus uzskrēja pa verandas kāpnēm.

Aizcirta, ieskriedama, durvis ar milzīgu blākšī.

☆

„Skā-ā-āties! Kas tur balts četrrāpus staigā rudzos?" tante čukstēja, roku pār acīm pārlikusi.

Kā jau dienu līdz Jāņiem kooperātīvā iepirkuši ekstrā smalkos FF balinātos ar daudz medāļiem Parīzē un ārzemēs un citur godalgotos bīdeļmiltus un cukuru un raugu un rozīnes un safrānu, mājup nākdami nogriezāmies nevis gobu alejā, bet gar pusmuižas pīļu būdām pa citu ceļu, pakalnē, kur aiz platspārnu nojumju rijas auga milzu vareni tīri zili rudzi. „Vidzemes bada kaktā, vei!" Gājām lūkot: tante tur agrāk bija atklājusi spradzenes.

Ogu vēl nebija; viņa sāka runāt par to balto četrrāpus.

Pacēlāmies abi ar tanti kā zaķi āboliņā un tai pašā reizē tas baltais arī pacēlās, pagalam nebija joki, parādībai bija gaišs plīvojošs uzstaips ap galvu, vēl visgaŗām ap elkoņiem apmests, rokas pār varen kuplu zilu krūtežu sakrustotas. Slīdēja pa rudziem kā spokojot. Tad redzējām, ka tā mūsu pašu pansijas iemītniece Dinas jaunkundze, ar milzīgu buķeti zilu ziedu.

„Aka šā!" Antante novaidējās. „Žīdene rudzos, vaimanu, vaimanu, kur tas nu redzēts, nu!"

„Aba nu pa tīro pastrādājuse, neviena glīta ziediņa, nu!"

Dina — viņa vēlējās, lai viņu sauc par Dinu, nevis Safrāna jaunkundzi — tuvojās smaidīdama.

„Labrīt . . . piedodiet," viņa paskatījās pulkstenī.

„Labdien, aplūkojiet, lūdzu, manas skaistās puķes."

Antante skatījās, skatījās, bet vairāk uz mirdzošajiem pirkstgaliem, kas turēja rudzpuķes aptvertas, tiešām tā buķete tik kupla, tik glīti sakārtota; jumola apaļumā, visi ziediņi vienmērīgi salikti cits pie cita.

Tante pamatīgi apskatīja.

Dina atkal pasmaidīja — tantei tik neparasti, ka viņa atrāva galvu kā zirgs, kuŗam mauc apaušus virsū, jo Dina smaidīja pavērtām lūpām, visiem zobiem, pie mums Turaidā citi vis tā nesmaidīja, tante ilgi purpināja, tādu smaidu redzējusi.

„Vēl spīdīgi zobi rādās sapnī . . . "

Tie Antantes vārdi.

„Mazgāju galvu. Iznācu žāvēt, puķes lasīt," Dina teica savā maigajā leļļa balstiņā. Labuma kungs Dinu balstiņas dēļ dēvēja tādā nedzirdētā vārdā; toreiz šo valodu nesapratu, lai tad arī paliek Labuma kunga dots vārds viņa paša noslēpums. Savus izskaistinājumus viņš allaž pieminēja ar paskumju smaidu, pārlikdams Aspazijas tulkotas rindas:

O, hat doch alles, was er gedichtet
Sein eigener Doppelgänger vernichtet!"

Antante noskatīja Dinas jaunkundzi vēlreiz, pamatīgi, no galvas līdz kājām — miklās cirtas, kas griezās gredzenos; vieglo plīvuraino putām līdzīgo tērpu, zelta jostiņu ap vidu, slaidās kājas, zelta sandales ar krustiski sietām siksniņām.

Dina turēja kuplo rudzpuķu pušķi pastieptās rokās. Arī lūpas pastieptas it kā lūdzot. Brūnajās acīs lūgums:

. . . esi laba, esi draudzīga, sirsnīga.

Antante atkāpās soļus divus.

„Ta jau nu esiet gan pielasījuse, bij ar jums laiks visus tik vienādi salikt, skääties, tā jau dikti smuki ir gan, ir jau ir dikti smuki."

„Vai ne?" Dinas jaunkundze vēlreiz kā ar lielu cerību vaicāja.

„Kur ta nu tik pulka liks?"

„Lielā skaistā zaļā krūzē uz debeszila samta apklāta galda" — teica Dina. „Kad es braucu atpakaļ caur Budapeštu — ieraudzīju veikala logā. Ar tādu pašu rakstu kā jūsu tautas raksti, un zaļums, piedodiet, tik sulīgi, piedodiet lūdzu, vai es pareizi lietāju to vārdu? — tik sulīgi zaļš, īsta dzejiska zaļā krūze, liela."

„Ejiet nu ejiet, jaunkundze, katrs var pāāālikt pēē souv. bet es gan zilu ar zaļu ne, tas ir bleķis. Ka ungāriem tādas uz mata zaļas krūzas, to nu gan neticu. Sitiet nost, neticu."

„Vai, iesim reizē mājās, es jums parādīšu!"

Dižtante noklepojās, noraisīja lakatiņu no mazās, gludi sasukātās galviņas, piespieda matadatas cieši sirmās bizes mezglā, tā kā pakausis nokrikstēja vien. Pārmeta lakatiņu atkal pāri, saseja zaķaustiņās zem zoda, savilka pār acīm. Pacēla nopūzdamās grozu ar iepirkumiem.

„Vai!" Dina iesaucās. „Kā jūs tādu spēsit panest!"

Brīdi viņas strīdējās. Strīdus nobeidzās ar to, ka Dina nesa grozu, dižtante rudzpuķes, pielieca tik pa brīdim prāvo, knābim līdzīgo degunu ziediem tuvu klāt, tapa ar katru soli skumīgāka, skumīgāka, līdz beidzot trīs reizes skaļi nošķaudījās, bargi noteica: „Visiem iesnas. Ož tak tomēr, ka var samanīt. Tik pulka kopā, ak kas par stipru jauku smaku!"

Man nāca smiekli, griezu galvu projām, redzēju, Dinai arī nāca smiekli, viņa nolika grozu zemē, izcēla balto medaļām greznoto miltu maisiņu, uzkrāva man plecos, noputēja vien. Lai pastiepjot, tapšot nopietnāks, smalkāks zēns. Un tad viņa mīlīgi dūdodama stāstīja tantei, ka esot kaut kur lasījusi par vienu vācu kungu lielmāti, kas gribējusi vecumā vēl reizīti pati rudzupuķu pielasīties, vēl reizi ieslēpt seju ziedos, atgūt jaunības sapņu smaržu. Bet tad viņa atrod, ka tie mazie dārza vārtiņi pils parkā, caur kuŗiem viņa bērnībā gājusi, aizslēgti, norūsējuši, dziļi iesēduši zemē, apauguši ar sūnu. Durvis uz bērnības paradīzi aizsprostītas, neveŗamas. Rudzu lauku gan var redzēt, bet tie tik tīri izvētīti rudzi, ka puķu vairs nav. Neredz neviena zila ziediņa.

„Zinu, zinu" — es stenēju zem miltu maisiņa svara. „Tas stāsts ir Janševska Dzimtenē!"

„Skääties," teica Antante. „Kur't jūs tādus lauku romānus ziniet, jaunkundze."

„Skolā mācāmies," Dina iesmējās. „Pamatīgi mācāmies valsts valodu skolā, kā citādi tiksim universitātē? Jūsu profesori jau joku neprot."

Tā runādamies, bijām izgājuši gobu alejai cauri, nonākdami pie dārznieka mājas jeb Baltās mājas, arī tajā bija skolotāju dzīvokļi, apakšējā stāvā dzīvoja Pēteris ar māti, augšstāvā Dinas jaunkundze.

Viņas istabai bija stikla durvis uz balkonu, skats pāri koku pieaugušai ielejai — pat viņas istabā varēja dzirdēt ūdens trieces skanīgo knaukšķēšanu.

Apskatījām zaļo krūzi.

„Nu kaučkas traks" — teica Antante. „Bet eče tā lielā sakta tur uz rijoles. Tā taču riktīga!"

„Meksikāņu" — smaidīja Dina, saktu pasniegdama. „Es arī biju pārsteigta."

„Bet tas koka lukturis nudien nacijnāls!"

„Nacionāls gan. Krievu emigranta darbs, Parīzē pirkts, Savādi, vai ne? Piedodiet, vai būtu iespējams, ka latvju daiļamatnieki šo to mācījušies no krieviem? Redzēju Parīzē arī vienu krievu emigrantu ainavu izstādi, visas šķita latviskas."

„Ko nu mēs no tādām ainavām runāsim, jāiet maize mīcīt," tante noteica.

(Turpinājums sekos)

VECĀKI!

VAI ARĪ JŪSU MĀJĀS LASA

MĒS?

- Jaunatnes audzinātāji un vadītāji ieteic „MĒS"
- Latviešu organizācijas atbalsta „MĒS"
- Jaunieši labprāt lasa „MĒS"

DODIET „MĒS" SAVIEM JAUNIEŠIEM!

Četri dolari par sešiem numuriem.

LATVIAN YOUTH MAGAZINE „MĒS",

2308 Drummond Rd., Niagara Falls, Ont., Canada.

„Mazputniņš", „Mēs" un „Jaunā Gaita" ir apgāda „Ceļinieks" izdevumi.

Latvieši Kanadā

Māc. Lūsis

NACIONĀLISMA JĒGA UN NOZĪME

III

Arī visi vēlākie nemieru uzliesmojumi ir tikai spasmodiski zemnieku kārtas mēģinājumi atvieglot savu stāvokli un smago nodevu nastu.

Tā mēs varam kvalificēt 1771. gada zemnieku nemierus Alūksnes draudzē (sakarā ar revolūciju Polijā) un 1784. gada nemierus Raunā, Krimuldā, Smiltenē, Dikļos, (,galvas naudas nemieri), ko ātri apspieda karaspēka iejaukšanās.

1802. g. Kaugurmuižas nemieri bija nacionāli visnoskaņotākie — jo to pamatā bija baumas, ka latviešiem esot dāvināta brīvība. Nemieru idejiskais vadītājs un iedvesmotājs muižas sulainis Gotards Johansons (latvietis) bija lasījis Garliba Merķeļa grāmatu „Latvieši" un apzinājies latviešus esam tautu — ar savu vēsturi. Nemierniekus apspieda, šaujot ar lielgabaliem apmēram trīs tūkstoš cilvēku lielā pūlī, kas bija nostājies pils laukumā. Krita 10 zemnieki. Nemieru vadītājus — Johansonu, Vītolu māju saimnieku Pēteri un viņa kalpu Jāni — notiesāja uz nāvi — un vēlāk sodu mīkstinot, nosūtīja uz Sibiriju.

Bet īstenā latviešu tautas nacionālā atmoda sākās tikai vēlāk — 19. gadu simtenī.

Un tās iezvanītājs bija brīvības ideālu un humanitātes apgarots vīrs — kādreizējā Lēdurgas mācītāja dēls — Garlibs Merķelis, kas dzīvoja laikā no 1767.-1850. gadam. Bērnībā redzēts skats, kā viņa tēva muižas vagars nežēlīgi per pastorāta zemes kopējus, latviešu zemniekus — Garlibā Merķelī modina vēlēšanos kaut ko darīt latviešu tautas labā. Tā — kādā vētrainā rudens naktī — 1794. gadā, Rīgā, Merķelis vācu valodā sāk rakstīt savu grāmatu „Latvieši" — un tā ir pirmais vēsturiskais dokuments, kurā latvieši tiek apzīmēti kā tauta, un nevis kā kalpībai nolemta zemnieku kārta. Savā grāmatā Garlibs Merķelis saka pravietiskus vārdus: „Tauta ir kā tīģeris, kas klusās dusmās grauž savas važas un ar ilgām gaida to acumirkli, kad varēs tās pārraut un savu kaunu nomazgāt asinīs. Drebat tiranni! Atmaksa būs ātra un īsa."

Domāju, ka Garliba Merķeļa nozīme mūsu tautiskās atmodas laikmeta iezvanīšanā vēl nav pienācīgi novērtēta. Un — par viņu domājot — man nāk prātā vārdi, kuŗus pie Merķeļa pieminekļa Katlakalna kapsētā teicu latviešu rakstniekiem un žurnālistiem 1935. gadā: „Viņš bija kā putns, kas zara galā iesnaudies, ar aizvērtām acīm samana jaunās rīta blāzmas atmošanos."

Merķelis bija izrunājis vārdu, kuŗam maģiska nozīme mūsu tautas vēsturē. Un šis vārds bija — „latvietis." Šis vārds atbalsojās to vīru sirdīs, kas 1802. g. vadīja nemierus Kaugurmižā.

Vēl gan jānorāda, ka par zemnieku stāvokļa uzlabošanu bija iestājušies jau citi vācieši pirms Merķeļa, Barons Blombergs, piemēram, jau 1701. g. Londonā un Utrechtā bija publicējis rakstu sēriju ‚Account of Livonia," kuŗā arī kritizē muižnieku patvarības un saka, ka Livonija esot „paradisus nobilium infernus rusticorum."

1765. g. Aleksandrs Šulcs izdod „Zemnieku tiesa" — unikumu krājumu, bet par to citi muižnieki viņu gandrīz izmet pa logu landtaga laikā.

Šis vārds skanēja pirmo latviešu studentu lūpās, kad aizgājušā gadsimta vidū tie pulcējās literāriskajos vakaros Tērbatas Universitātē. Ar zināmu lepnu spītību Krišjānis Valdemārs šo vārdu „latvietis" rakstīja savā vizītkartē, ko pienagloja pie savas šaurās studenta istabas durvīm Tērbatā. Šis vārds liesmoja Ruģēna sirdī — kad viņš sauca:

„Kad atnāks latviešiem tie laiki — ko citas tautas sen jau nes."

Nacionālā pašapziņa bija tā, kas Kronvaldu Atim lika rakstīt sirsnīgos un skaistos vārdus: „Man nav svētākas valodas par latviešu valodu. Man nav mīļākas tautas par latviešu tautu. Nekas man tik dziļi nerūp kā viņas atzelšana un uzplaukšana. Tie acumirkļi manīm ir tie laimīgākie, kuŗos spēju spert kādu soli savas tautas labad. (Vēstulē P. Baumanim, 1871.g. 28. martā.).

Nacionālā pašapziņa bija tā, kas latviešu jaunekļus Tērbatā skubināja dibināt pirmo studentu korporāciju Lettoniu, kuŗas loceklis, vēlākais Smiltenes prāvests Kārlis Kundziņš sacerēja skaisto, aizrautīgo dziesmu:

„Prom jaunekli kā vēja spārniem trauc,
Kad tēvija to nāves karā sauc."

(Turpinājums sekos).

Vilis Rudzītis un Konstance Barbara Beattie salaulāti Hamiltonā, Westdales United baznīcā.

TORONTO

⊙ Latviešu preses biedrības Kanadas kopas jaunievēlētā valde savā pirmajā darba sēdē vienojās par amatu sadalījumu. Par kopas pr-ci izraudzīja līdzšinējo Birutu Senkēviču, par pr-ces vietn. Ž. Zentiņu (no jauna). Pārējie valdes loc. uzņēmās līdzšinējos amata pienākumus: Indra Gubiņa (sekr.), Aleksandrs Stašāns (kas.), Velta Toma (valdes loc.). Kopas darbības aktīvizēšanas labad un vadoties pēc statūtiem, valdē uzaicināja darboties arī pirmo kandidātu Aleksandru Batņu, uzticot viņam valdes locekļa amatu, tāpat kā iepriekšējās valdes darbības laikā.

Jaunievēlētā revizijas komisija darbosies sekojošā sastāvā: Viktors Upeslācis (pr-dis), Malvīne Krone - Balduma (sekr.), Osvalds Kļavenieks (loc.). Kopas adrese: B. Senkēviča, 68 Parkdale Rd., Toronto 3, Ont.

⊙ Latviešu mednieku un makšķernieku kluba 10 gadu pastāvēšanas sarīkojums ar kluba darbības atceri un saviesīgu vakaru sestdien, 9. jūnijā, plkst. 7 vak. kluba lauku īpašumā Bērzainē.

⊙ 3. jūnijā uz talku sanāca ap 30 Austrumu ev.-lut. draudzes locekļi Tālavā, lai atkal pierādītu latviešu darba tikumu, paveicot dejas grīdas būvi un akas rakšanu, kā arī draudzes ēkai vakarā varēja svinēt spāru svētkus. Talcinieki pelnījuši sirsnīgu paldies par lielo atsaucību.

⊙ Pagājušā nedēļā Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudzē mācītājs A. Lūsis salaulāja Egilu Tanni ar Ingrīdu Ramiņu, James Gassien'u ar Māru Wood un Jāni Gailīti ar Hildu Becker.

⊙ Bērnu un jauniešu nometnes atklāšana Saulainē notiks 1. jūlijā. Nometņotāji jāpiesaka Saulaines pārvaldes priekšniekam P. Bukam, 86 Pinecrest Road, Toronto 9.

⊙ TLB Inženieŗu un techniķu kopas valde, sakarā ar tuvojošos inženieŗu un techniķu 4. kongresu trimdā, pag. ceturtdienas vakarā inž. R. Strazda mājās noturēja paplašinātu valdes sēdi pr-ka J. Zībiņa vadībā, piedaloties kopas valdes loc. R. Strazdam, J. Kurpam, O. Dzērvītim, LIAA prezidija sekr. A. Arājam un V. Turķim. Pārrunāja kopas ierosinājumu un ziņojumu.

Par kopas pārstāvjiem kongresā izraudzīja inž. O. Dzērvīti un inž. V. Turķi. Pārrunāja nokļūšanas iespējas uz kongresu. Valde lūdz ieinteresētos sazināties transporta jautājumos ar J. Zībiņu (RO 2-9117), R. Strazdu (HO 3-1083) vai J. Kurpu (RO 7-2455).

Pārrunāja arī kopas vietējās darbības aktualitātes. Atzina, ka oktobŗa mēnesī rīkojams inženieŗu un techniķu saviesīgs vakars.

⊙ Marisa Vētras veselības stāvoklis pakāpeniski uzlabojas. Viņš vēl arvienu atrodas East General slimnīcā un pakļauts gultas režīmam.

⊙ Gunārs Ķimens iesaistījies ielu dzelzceļa sabiedrības dienestā kā motorvāģa vadītājs. Šis ir viens no maz zināmiem gadījumiem Toronto, kad mūsu tautietim uzticēts līdzīgs darbs.

LONDONĀ, ONT.

⊙ Rietumu Ontario universitāti šai pavasarī beiguši seši latvieši: Uldis Rutulis ar M. Sc. gradu fizikā, Māris Rutulis ar B. Sc. gradu ģeoloģijā, Rūsiņš Albertiņš ar B. E. Sc. gradu inženierzinātnēs, Irēna Rudusāns ar B. A. gradu valodās un literātūrā, Velta Liepiņš un Andrejs Šteinbachs ar vispārējo B. A. gradu.

Ps.

Bezmaksas juridiskā palīdzība Kanadā

(C. S.) — Vairākās Kanadas provincēs: Ontario, Britu Kolumbijā un Manitobā bezmaksas juridiskā palīdzība kā civilās, tā arī kriminālās lietās ir pieejama tiem, kas var pierādīt, ka tiem ierobežoti līdzekļi. Bezmaksas juridisko palīdzību sniedz attiecīgo provinču advokātu sabiedrības, pateicoties advokātiem, kas labprātīgi ziedo savu laiku. Pagājušā gadā vien saņemti 8.705 bezmaksas juridiskās palīdzības pieprasījumi. No šiem pieprasījumiem varēja apmierināt 7.038: 6.405 civillietu un 2.300 krimināllietu prāvās. Lai nekavētos šo bezmaksas juridiskās palīdzības lūgumu izlemšana, 11 provinces apgabalos iekārtotas „juridiskās klīnikas", kas šādus lūgumus pieņem.

KANADA VĒLĒŠANU DRUDZĪ

Vēl atlikušas pāris nedēļas līdz 18. jūnijam, kad kanadieši stāsies pie urnām, lai ievēlētu jaunu federālo parlamentu. Kopš 1957. gada valdības priekšgalā ir ministru prezidents Džons Dīfenbēkers. Progresīvi - konservātīvo partijai parlamentā ir vairākums. Pirms tam 23 gadus vairākums bija liberāļu partijai. Faktiskā cīņa šā gada vēlēšanās notiek starp divi lielākām partijām — progresīvi - konservātīvo un liberāļiem, kas vēlas atgūt 1957. gadā zaudētās pozicijas.

Kanadiešu laikraksti piemin, ka abas šīs partijas vēlēšanu kampaņai izdošot no 8—10 milj. dolaru, bet trešā — NDP, arodbiedrību atbalstītā sociālistu partija — apm. 2 milj. dolaru. Jāpiemin arī ceturtā partija — sociālkreditpartija, kas ļoti spēcīga Kanadas rietumos un valda Britu Kolumbijas un Albertas provincēs, bet līdzšinējā federālā parlamentā nebija pārstāvēta. Enerģiskais sociālkreditpartijas vadītājs J. W. Tompsons paredz, ka šinīs vēlēšanās viņa partija iegūšot ap 20 vietas un ka neviena partija neiegūs vairākumu, lai sastādītu valdību. Nākošās vēlēšanas būšot pēc gada, kur sociālpartija iegūšot vairākumu un pārņemšot valsts vadību. Politiskie lietpratēji šādu iespēju gan apšauba.

✻

Bēdīgi slavenais bij. Kanadas komūnistu līderis Tims Baks (Buck) aicina visus komūnistus balsot par NDP (New Democratic Party) kandidātu, ja kādā iecirknī pašiem komūnistiem kandidātu nebūtu, jo šī partija esot „nākošā labākā" . . . Komūnisti ne tikai vārdiem, bet arī ar partijas parakstītu vārdu izplata skrejlapas, aicinot balsot par NDP kandidātiem. Par šādu „lāča pakalpojumu" sašutuši NDP vadītāji. Ontario NDP vadītājs Donalds McDonalds domā, ka komūnisti ar to grib jauno partiju iznīcināt, bet partijas nacionālais vadītājs T. Douglas deklarējis, ka viņa partija ir pret komūnistiem. Lai to vēl vairāk pasvītrotu, NDP kandidāti — Vals Skots Toronto - York Centre iecirknī un Andrjū Brevins Grinvudas vēlēšanu iecirknī uzsākuši pretkomūnisma kampaņu. Bez tam NDP partija paņēmusi advokātu, lai sūdzētu tiesā komūnistus, „jo kaut kas esot jādara, lai no viņiem tiktu vaļā".

✻

Arī šinīs vēlēšanās Toronto - Parkdale iecirknī kandidē līdzšinējais progresīvi - konservātīvās partijas deputāts un latviešiem labi pazīstamais adv. Artūrs Malonijs.

Kopš pirmā pasaules kaŗa līdz 1949. gadam šinī iecirknī vienmēr ievēlēts progr. - kons. pārstāvis, bet 1949. un 1953. g. vēlēšanās — liberāļu deputāts. Pēdējās divi vēlēšanās iecirknis atkal pārgājis progresīvi - konservātīvo rokās un 1958. gadā Artūru Maloniju ievēlēja ar apm. 5.000 balsu vairākumu.

Artūrs Malonijs ir 42 gadus vecs, dzimis Eganvillē, Ont. Jau viņa vectēvs bijis deputāts provinces parlamentā, tāpat arī viņa nesen mirušais brālis Džims kas bija Ontario provinces raktuvju ministrs, bet A. Malonija tēvs bijis ilgāku laiku federālā parlamenta deputāts, pārstāvot dzimto pusi — Renfrū dienvidu iecirknī.

Pēc St. Michaels kolledžas Toronto beigšanas Artūrs Malonijs iesācis jurisprudences studijas, kuŗas sekmīgi beidzis 1943. gadā. Malonijs ir visā Kanadā pazīstams kā viens no ievērojamākiem šīs zemes tiesībniekiem.

Deputāts A. Malonijs ar ģimeni.

ĢENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave.,Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.:HO 3 2667

JAUNS ZARS LATVJU DZIESMOTAJĀ KOKĀ

SV. KATARĪNES - NIAGARAS JAUKTAIS KORIS SĀK RAŽENA DARBA POSMU.

Bija jāpaiet 10 gadiem, līdz Kanadas dārzu pussalā vīru korim beidzot pievienojās arī jauktais koris.

„Doma par jauktā koŗa dibināšanu bija jau sen ierosināta un nobriedusi, bet vienmēr radās kādi iemesli koŗa dibināšanu atlikt uz vēlāku laiku," saruna pastāsta Sv. Katarīnes - Niagaras jauktā koŗa pr-ks Jānis Gulbis. „Beidzot š. g. 22. februārī pirmajam mēģinājumam diriģentes L. Albertiņas vadībā sanāca pirmie 20 dziesmu draugi — un ar to mūsu darbs bija sācies! Atsaucība jaunajam korim bija liela, pieteicās arvien jauni dziedātāji — to vidū arī daudzi jaunieši, — tā bija zīme, ka darbs jāsāk ar pilnu jaudu," uzsveŗ koŗa priekšnieks.

Koŗa pilnsapulcē ievēlētā valde darbojas šādā sastāvā: koŗa pr-ks J. Gulbis, viņa vietniece Niagarā-N.Vītola, sekretāre — V..Grīnberga, kasieris — Ž. Andersons, bet nošu pārzinātājs — I. Ķipis.

Koris paspējis jau divreiz stāties klausītāju priekšā Sv. Katarīnes un Nnagaras baznīcās. Atsauksmes par koŗa sniegumu ir cildenas.

Jautājot par nākotnes sarīkojumiem un iecerēm, — tādu jau esot tiešām daudz: gatavošanās Klīvlendas dziesmu svētkiem, paredzēti arī vairāki sarīkojumi pašu mājās. Vispirms Jāņu vakara uzvedums „Jāņu vakars lauku sētā", ko rīko Port Vellerā kopīgi ar Hamiltonas kori. Tālāk korim paredzēta līdzdalība 18. novembra sarīkojumā. Saņemti arī vēl citi aicinājumi.

Korī pašreiz ir jau 40 dziedātāju, bet koŗa vadība sagaida, ka nāks klāt vēl jaunas balsis.

J. L.

Dažām stundām dienā
vajadzīga
MAŠĪNRAKSTĪTĀJA
kas var sekot diktātam vai ierunātai skaņu lentai.
Jāpārvalda labi latviešu valoda.
Zvanīt vakaros RO 6-2001,
Toronto.

Latviešu nams Hamiltonā

Pēdējā laikā bieži runā un raksta par iecerēto Latviešu namu Toronto. Lai Dievs dod centīgiem darba veicējiem sekmes. Pats grūtākais posms, līdzekļu sagāde un nama būve vēl nākotnē. Visu to piedzīvojis Hamiltonas Latviešu nama fonds, kaut arī miniatūrā, salīdzinot ar Toronto iecerēto.

Jau turpat divus gadus iepirktais nams kalpo visām sabiedriskām organizācijām. Hamiltona sākusi ar mazumu. Šodien tā var būt par paraugu Kanadas citiem latviešu centriem, kādam jābūt Latviešu namam. Augdama spēkā, tā nevēlas apmierināties ar iegūto, bet paplašināt telpas — un līdzekļi atļauj. Biedrības jaunā valde ir ieskatos, ka tās spējas atbilst līdzšinējās nama turētājas Hamiltonas Latviešu nama fonda valdes spējām, un pār ņem namu savā saimniecībā. Šādai rīcībai ir dibināti iemesli. Neviena cita no Hamiltonas organizācijām līdz šim nav izteikusi vēlēšanos dalīties maksājumu rūpēs. Viss maksājumu smagums gulstās uz Hamiltonas Latviešu biedrības saimniecību. Nama fonda valdē strādā tikai biedrības cilvēki. Kamdēļ vienā darbā strādāt diviem parallēliem pārvaldes orgāniem ar tiem pašiem mērķiem un pienākumiem? Pēc pārņemšanas nams tāpat kalpos visu latviešu kultūrālām un saimnieciskām vajadzībām. Vienai lēmējai valdei priekšrocība plānojumā turpmākiem gadiem ielikt maksimālo slodzi nama izveidošanai, augošām prasībām. Ka tādas prasības, pareizāki, vēlēšanās pastāv, norāda fakti: Biedrība bija griezusies pie Dziesmu svētku biedrības Kanadā padomes ar lūgumu piešķirt dažus simtus dolaru Latviešu namam Hamiltonā telpu izbūvei kopkoru mēģinājumiem. Lūgums droši vien atstāsts bez ievērības, jo nav saņemta atbilde.

Otra nepieciešamība ir telpu labāks izkārtojums grāmatnīcas vajadzībām, reizē to apvienojot ar bibliotēku - lasītavu. Grāmatnīcai,

(Nobeigums 8. pp.)

Māc. E. Pavasars Hamiltonā salaulājis Uldi Goltu un Birutu Ciruli.

Brigita A. Merca beigusi kā otrā sekmīgākā Toronto universitātes zobārstniecības fakultāti. B. Merca pieder korporācijas Daugavietē saimei. Viņa saņēmusi savas fakultātes piecas augstākās atzinības godalgas.

VALTERA ZIEDIŅA SPIESTUVE
GREENWOOD PRINTERS
Izpilda augstas kvalitātes drukas darbus latviešu valodā /Letterpress - Offset/. Mūsu darbus atzinīgi vērtējuši daudz latvieši un organizācijas A. S. V. un Kanadā. Ja Jūsu problēma, kur iespiest drukas darbus, kā piem.: vizītkartes, iesvētību, kāzu, jubileju, organizāciju sarīkojumu un cita veida sarīkojumu ielūgumus, programmas, aploksnes, vēstuļu papīru, katalogus, brošūras, kam kvalitātē jāatbilst šī kontinenta prasībām, lūdzam rakstīt: Greenwood Printers, 218 Greenwood Ave., Toronto 8, Canada. Telefons: 465-8646. Pasūtinājumiem no A. S. V. „Parcel Post".

LASĪTĀJU vēstules

STĀSTĪJU PAR LATVIJU

Nezinu, vai šī mana ziņa var jūs interesēt, nedomāju arī ar to lepoties, bet varbūt tā dos uzmudinājumu tiem mūsu tautiešiem, kuŗi dzīvo mazākos Kanadas centros, kaut ko darīt, nevis tikai kritizēt un sadarboties savstarpējos groziņu vakaros.

27. maijā mani bija aicinājuši vietējie jaunieši Ivy Presbiteriāņu baznīcas blakus telpās pastāstīt kaut ko par Latviju. Telpas bija pārpildītas ļoti atsaucīgiem klausītājiem, kas ar nedalītu interesi un jautājumiem sekoja manam stāstījumam par Latviju, latviešiem. Dziļu saviļņojumu un aizkustinājumu izsauca komūnistu laiks, 14. jūnijs un skati no „The Greatest Tyranny". Vienā telpas galā biju iekārtojusi mazu skati ar latviskiem rokdarbiem, audumiem, ādas izstrādājumiem, rotas lietām un keramiku un Latvijas skatu kartēm un albumiem. Manu tautas tērpu un sevišķi blūzes izšuvumu „nočabināja" pat ar roku.

Jāpiezīmē, ka šī ir otrā reize, kad es Ivy runāju par Latviju un latviešiem. Pirmo reizi pag. g. oktobrī runāju vietējā sieviešu institūta (W.I.) sanāksmē, ko pēc tam arī atzīmēja „Barrie Examiner". Labās atsauksmes un lielā interese, klausoties mājās savas mātes atstāstam dzirdēto, pamudināja jauniešus pašiem dzirdēt, pašiem redzēt.

Jautājumos un pārrunās vakars ieilga, sirsnīgi rokas spiedieni un paldies liecināja, ka neviens neaizgāja mājās „tukšinieks".

Anna Kurse,
Sv. Jāņa ev. - lut. draudzes svētdienas skolas vadītāja.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
27. jūnijā — plkst. 8.30 vakarā V. Keiša baleta skolas 11. audzēkņu vakars, East York Collegiate New Auditorium, Coxwell - Cosburn Ave.
No 30. jūnija līdz 8. jūlijam — gaidu - skautu 11. lielā nometne.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
22. septembrī — Itona auditorijā Amerikas ceļojošā teātŗa izrāde K. Lesiņa „Vājuma Spēks" un J. Šāberta 50 skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
3. novembrī — Dainas koŗa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

LONDONĀ, ONT.

23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

23. jūnijā, plkst. 7.00 Port Vellerā apvienotie DV līgo svētki.
28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

III ASV DZIESMU SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJAS SĒDE

Klīvlendas DV mītnē pēc ilgāka starplaika uz sēdi pulcējās 3. ASV dziesmu svētku rīcības komitejas locekļi. To atklāja pr-dis K. Avens. Plašu un svarīgu ziņojumu sniedza informācijas nozares vadītājs E. Sakss, ziņodams, ka tiek sagatavoti plaši informācijas materiāli, lai tautiešiem visā pasaulē vēstītu par mūsu dziesmu svētkiem. Uz lielākām sanāksmēm, sarīkojumiem izsūtīs skrejlapas, lai tās pievienotu programmām, prospektiem u. t. t. Ierosināts izgatavot plakātus, propagandas pastmarkas; mēģināš piesaistīt arī ASV un Kanadas presi. Plaši pārrunāja dziesmu svētku vadoņa izdevumu. Informācijas nozarei kā aktīvus dalībniekus arī piesaista Latvijas Amerikā un Laika darbiniekus J. Ezergaili un J. Ladusānu. Pr-ža vietn. T. Cirķelis ziņoja, ka pēdējā ALA's kongresā ar sabiedriskiem darbiniekiem pārrunājis dziesmu svētku sarīkošanas jautājumus. Kongresā ierosinājis dziesmu svētku karoga lietu, par ko pr-dis K. Avens izsacīja pateicību. Rīcības komitejai piesaistīts arī Klīvlendā dzīvojošais latviešu jurists Zecers. Mūzikas daļas vadītājs J. Ūdris ziņoja, ka pieteikušies 35 kori ar 1400 dziedātājiem. Sarakstā minēts arī dubultkvartets Kalvis no Toronto, kas savu oficiālo pieteikumu izdarījis 20. maijā koncerta laikā Klīvlendā.

Pārrunājot izlases darbu koncertu, izcēlās sīvas debates rīcības komitejas prezidija un mūzikas nozares starpā. Prezidijs ar K. Avenu priekšgalā uzskata, ka izlases darbu koncertā jāatskaņo arī jaundarbi, bet mūzikas nozare pastāv tikai uz mūsu mūzikas lielmeistara Jāzepa Vītola darbiem, kuŗam 1963. g. 27. jūlijā aprit 100. dzimšanas diena. Debates bija dzīvas un tajās piedalījās katrs sēdes dalībnieks. Kompromisu panākt tomēr neizdevās. Nobalsoja, ka izlases koncertā atskaņos tikai prof. Jāzepa Vītola darbus.

Apspriežot, ko aicināt par trešo virsdiriģentu, kas stātos mūžībā aizgājušā Jāņa Ciruļa vietā, nekādu konkrētu lēmumu neizdevās panākt.

Dzīvas pārrunas vēl izraisīja tautas deju uzvedums. Par šo jautājumu referēja skolotāja un deju vadītāja Linde. Lai sastādītu deju programmu, nolēma pieaicināt Aigaru no Kanadas.

Finanču nozares vadītājs R. Viļumsons ziņoja par sarīkojumu biļešu cenām. Par telpu līgumiem ziņoja rīc. kom. pr-dis K. Avens. Izlases darbu koncertu nolēma rīkot Severance Hall sarīkojumu zālē.

J. Ezergailis.

Par jaunatnes svētku laikā notiekošo inženieru un techniķu kongresu Čikagā rīcības komitejas inf. nozares vad. inž. J. A. Bokalders mūs informē:

„Laiks un lielā izkliede kādā Latviešu inženieru - techniskā saime dzīvo, kopš atstājusi dzimteni, nav mazinājuši tās latvisko garu, apziņu un ticību brīvai Latvijai. Daudzi kollēgas ir aizgājuši mūžībā, bet ir nākuši klāt jauni latviešu inženieri un techniķi, kas stājušies aizgājēju vietā. Lai atskatītos uz nostaigāto ceļa pos-

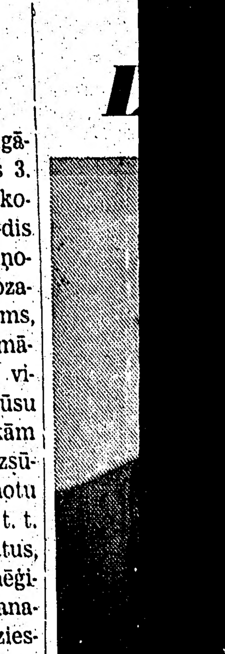

Raķešu bazē: „Kapteini Džon son! ... jums nebūs jāsūdzas par pā...

DZĪ

Democra-
ja kādā ie-
stiem kan-
urtija esot
Komūnisti
rī ar parti-
u izplata
balsot par
r šāču „lā-
tuši NDP
P vaditājs
domā, ka
auno parti-
as nacionā
as deklarē-
pret komū-
rāk pasvit-
i — Vals
ork Centre
evins Grin-
nī uzsākuši
paņu. Bez
emusi ādvo-
ā komūnis-
jādara, lai

Toronto
ddidē līdzši-
nservatīvās
latviešiem
Artūrs Ma-

es kara līdz
knī vienmēr
s. pārstāvis,
vēlēšanās —
ēdējās divi
kal pārgājis
ūtīvo rokās
Maloniju ie-
balsu vairā-
r 42 gadus
lē, Ont. Jau

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U
41 MUIRCREST DRIVE,
DON MILLS, ONT. — HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

viņa vectēvs bijis deputāts provinces parlamentā, tāpat arī viņa nesen mirušais brālis Džims, kas bija Ontario provinces raktuvju ministrs, bet A. Malonija tēvs bijis ilgāku laiku federālā parlamenta deputāts, pārstāvot dzimto pusi — Renfrū dienvidu iecirkni.

Pēc St. Michaels kolledžas Toronto beigšanas Arturs Malonijs iesācis jurisprudences studijas, kuras sekmīgi beidzis 1943. gadā. Malonijs ir visā Kanadā pazīstams kā viens no ievērojamākiem šīs zemes tiesībniekiem.

utāts A. Malonijs ar ģimeni.

AJU
Stulles
LATVIJU
ana ziņa var
āju arī ar to
tā dos uzmu-
u tautiešiem,
os Kanadas
arit, nevis ti-
arboties sav-
karos.
ija aicinājuši
y Presbiteriā-
telpās pastās-
tviju. Telpas
t atsaucīgiem
r nedēlītu in-
em sekoja ma-
par Latviju,
viļņojumu un
nica komūnis-
un skati no
anny". Vienā
ārtojusi mazu
rokdarbiem,
strādājumiem,
amiķu un Lat-
un albumiem.
un sevišķi
„nočabināja"

i ir otrā reize,
u par Latviju
no reizi pag. g.
ietējā sieviešu
anāksmē, ko
mēja „Barrie
atsauksmes un
usoties mājās
stam dzirdēto,
iešus pašiem
dzēt.
pārrunās va-
i rokas spiedie-
āja, ka neviens
tukšinieks".
Kurse,
- lut. draudzes
skolas vadītāja.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
27. jūnijā — plkst. 8.30 vakarā V. Keišs baleta skolas 11. audzēkņu vakars, East York Collegiate New Auditorium, Coxwell - Cosburn Ave.

No 30. jūnija līdz 8. jūlijam — gaidu - skautu 11. ielā nometne.

1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.
22. septembrī — Ītona auditorijā Amerikas ceļojošā teātŗa izrāde K. Lesiņa „Vājuma Spēks" un J. Šāberta 50 skatuves darba jubileja.
27. septembrī — Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
6. oktobrī — DV Toronto gada svētki — Leaside Memorial Gardens.
20. oktobrī — DVTK teātŗa pirmizrāde Royal Ont. mūzejā.
3. novembrī — Dainas koŗa koncerts — Parkdale Collegiate auditorijā.
10. novembrī — Mārtiņu balle — Columbus Hall.
24. novembrī — Klīvlendas latviešu teātŗa viesizrāde B. Šova lugā Šokolādes zaldātiņš.
24. novembrī — jauktā koŗa Dziesmu Vairogs koncerts, Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. februārī — pianista Artūra Ozoliņa koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
1963. gada 7. martā — dziedones Ritas Dzilnas-Zaprauskas koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.

LONDONĀ, ONT.

23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

NIAGARĀ

23. jūnijā, plkst. 7.00 Port Vellerā apvienotie DV līgo svētki.
28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

Dzīve Savienotās Valstīs

III ASV DZIESMU SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJAS SĒDE

Klīvlendas DV mītnē pēc ilgāka starplaika uz sēdi pulcējās 3. ASV dziesmu svētku rīcības komitejas locekļi. To atklāja pr-dis K. Avens. Plašu un svarīgu ziņojumu sniedza informācijas nozares vadītājs E. Sakss, ziņodams, ka tiek sagatavoti plaši informācijas materiāli, lai tautiešiem visā pasaulē vēstītu par mūsu dziesmu svētkiem. Uz lielākām sanāksmēm, sarīkojumiem izsūtīs skrejlapas, lai tās pievienotu programmām, prospektiem u. t. t. Ierosināts izgatavot plakātus, propagandas pastmarkas; mēģinās piesaistīt arī ASV un Kanadas presi. Plaši pārrunāja dziesmu svētku vadoņa izdevumu. Informācijas nozarei kā aktīvus dalībniekus arī piesaista Latvijas Amerikā un Laika darbiniekus J. Ezergaili un J. Ladusānu. Prža vietn. T. Cirķelis ziņoja, ka pēdējā ALA's kongresā ar sabiedriskiem darbiniekiem pārrunājis dziesmu svētku sarīkošanas jautājumus. Kongresā ierosinājis dziesmu svētku karoga lietu, par ko pr-dis K. Avens izsacīja pateicību. Rīcības komitejai piesaistīts arī Klīvlendā dzīvojošais latviešu jurists Zecers. Mūzikas daļas vadītājs J. Ūdris ziņoja, ka pieteikušies 35 kori ar 1400 dziedātājiem. Sarakstā minēts arī dubultkvartets Kalvis no Toronto, kas savu oficiālo pieteikumu izdarījis 20. maijā koncerta laikā Klīvlendā.

Pārrunājot izlases darbu koncertu, izcēlās sīvas debates rīcības komitejas prezidija un mūzikas nozares starpā. Prezidijs ar K. Avenu priekšgalā uzskata, ka izlases darbu koncertā jāatskaņo arī jaundarbi, bet mūzikas nozare pastāv tikai uz mūsu mūzikas lielmeistara Jāzepa Vītola darbiem, kuŗam 1963. g. 27. jūlijā aprit 100. dzimšanas diena. Debates bija dzīvas un tajās piedalījās katrs sēdes dalībnieks. Kompromisu panākt tomēr neizdevās. Nobalsoja, ka izlases koncertā atskaņos tikai prof. Jāzepa Vītola darbus.

Aspriežot, ko aicināt par trešo virsdiriģentu, kas štātos mūžībā aizgājušā Jāņa Ciruļa vietā, nekādu konkrētu lēmumu neizdevās panākt.

Dzīvas pārrunas vēl izraisīja tautas deju uzvedums. Par šo jautājumu referēja skolotāja un deju vadītāja Linde. Lai sastādītu deju programmu, nolēma pieaicināt Aigaru no Kanadas.

Finanču nozares vaditājs R. Viļumsons ziņoja par sarīkojumu biļešu cenām. Par telpu līgumiem ziņoja rīc. kom. pr-dis K. Avens. Izlases darbu koncertu nolēma rīkot Severance Hall sarīkojumu zālē.

J. Ezergailis.

NUJORKAS PIEZĪMES

Latviešu akciju īpašnieki

Redaktors V. Irbe.

Pagājušo nedēļu Ņujorkā bija tikai viens sarunu temats: birža un viss, kas ap to saistās — dažādo akciju cenas un izredzes nākotnē. Vai akciju cenas kritīsies un pānika pieaugs, vai biržas darbība ieies mierīgākos apstākļos?

Pirmdien, 28. maijā pēkšņi strauji sāka krist akciju cenas, kas biržas slēgšanas brīdī bija nokritušas caurmērā par 35 punktiem. Cenas kritās arī otrdienas rītā, bet pēcpusdienā atkal cēlās un otrdienas vakarā ņujorkā kā puse no iepriekšējās dienas zaudējumiem bija atgūti. Var atkal gadīties, ka pēc dažām dienām vai nedēļām cenas celsies, tā kā par zaudējumiem nevar runāt. Tomēr daļai akcijas bija jāpārdod, lai nezaudētu naudas aizņēmumus.

Caurmērā katrs pieaudzis astoņais amerikānis ir akciju īpašnieks, pie kam pilsētā to ir vairāk it sevišķi Ņujorkā. Dabīgi, ka visas sarunas tad arī grozās ap akcijām, it sevišķi tāpēc, ka biržas tirgus sabrukums varētu novest arī pie amerikāņu ekonomijas sabrukuma. Centās atcerēties pirmo krizi 1929. gadā, kad biržā bija pānika un katrs akciju īpašnieks centās tikt no tām vaļā. Protams, nekas tāds šoreiz nēgatavojās notikt, bet katrs mēģināja paredzēt, kādu virzienu ņems biržas darījumi.

Tikai šādos neparastos laikos atklājās, cik pārsteidzoši liels skaits Ņujorkas latviešu ir akciju īpašnieki. Pārsteidz tas, ka daudzi akciju īpašnieki ir gados vecāki ļaudis, pensionāri, par kuŗiem pat dažkārt domāja, ka viņi dzīvo spaidīgos apstākļos, vai ka tiem nevarētu būt lieki ietaupījumi.

Samērā lielo Ņujorkas latviešu akcionāru skaitu varētu izskaidrot ar to, ka Ņujorkā ir daudz ieguldījumu fondu, kur uzņēmīgi un enerģiski latvieši iesaistījušies darbā, apstaigājot Ņujorkas latviešus un ieteicot akciju priekšrocības, gan arī brīdinot, ka šāda veida ieguldījumi ieteicami tikai uz ilgāku laiku. Acīmredzot, šiem darbiniekiem bijuši labi panākumi, kaut gan agrāk par akciju pirkšanu atklātībā nemēdza runāt. Visumā latviešu akciju īpašnieki kritiskajā nedēļā domāja, ka bažām nebūtu vietas, lai gan katrs likās mazāk vai vairāk knorūpējies.

Kāda latviete Bruklinā, pēc 10 gadu nostrādāšanas kādā firmā tagad pensionējusies, saka: „Esmu akcijās ieguldījusi pāri par 2000 dolāru, bankā noguldījums man nav tik liels. Ja akcijas turpina krist, tad nezinu, ko lai iesāku. Pagaidām tomēr domāju pie tām turēties." Kāds 80 gadu vecs pensionārs Manhatenā, ieguldījis iekrāto līdzekļu lielāko daļu akcijās, ar drebošu balsi tomēr vēl solās nogaidīt, pirms viņš izšķirtos par akciju pārdošanu. Kāds techniskais zīmētājs ar dēlu arī ieguldījis akcijās pāri par 2000 dolāriem, bet tā kā akciju cenas arī agrāk cēlušās un kritušās, nedomā, ka tagad vajadzētu par to uztraukties, kau gan piezīmē, ka šāds akciju kritiens nav normāls. Pavisam priecīga bija kāda 77 gadu veca pensionāre Bruklinā, kas gandrīz nopirkusi akcijas, bet tā kā bijis jāsteidzas uz sēdi un akciju piedāvātājs nav izskatījies sevišķi draudzīgs, viņa ieteikusi aģentam pienākt citu reizi, jo gribot pārdomāt. Viņa saka: „Tagad varu smiet par tiem, kas iekrituši; mani vairs pie akcijām nedabūs."

Varbūt daudz kas būs mainījies pēc nedēļas. Varbūt cenas būs normālas un satrauktās dienas aizmirstas, varbūt būs arī notikušas lielākas pārmaiņas.

V. Irbe.

PIRMĀ ASV LATVIEŠU SKAUTU NOMETNE KALAMAZŪ

Laikā no 25. augusta līdz 2. septembrim skautu Fruit Belt apgabala pastāvīgajā nometnošanas vietā „RotaKiwani," dažu minūšu braucienā no Kalamazū, notiks visu ASV latviešu mazskautu, skautu, dižskautu un roveŗu kopējā nometne.

Bez skautiem un to vaditājiem nometnē piedalīties tiek aicināti arī skautu vecāki un labvēļi. Lai pēc iespējas vairāk jauniešiem būtu izdevība piedalīties nometnē, nom. pr-ks vad. A. Artmanis aicina visas skautu vecāku padomes rūpēties, lai rastu līdzekļus skautu atbalstam, kaut daļēji. Tāpat aicinātas atbalstīt skautu nometni visas vietējās b-bas un organizācijas.

V. Bokis.

LATVIEŠU ŽURNĀLS PRET KULTŪRAS ANONĪMITĀTI

Ar šādu virsrakstu zviedru plašais mēnešraksts kultūrai „Perspektiv" (Tidskrift för kulturdebatt), savā š. g. maija burtnīcā iesāk G. Irbes apceri par latviešu žurnālu angļu valodā — Zintis. Irbe pagarā ievadā apskata mazo tautu kultūras anonīmitātes faktorus un pārvarēšanas iespējas — tieši minot latviešus Čikagā, kuŗi kopš 1960. g. pasākuši dzēst nezinu par latviešiem, it sevišķi par savu literātūru un mākslu.

G. Irbe zviedru lasītājiem pastāsta sīkāk par Zintīm, to tiražu, redakciju un ka žurnālu plaši izplata ASV augstskolās un bibliotēkās.

Saulainā vasaras dienā.

GĀJU PUTNI, KAS MĪL DIVAS ZEMES

Nacionālitātes simbols — Latvijas karogs. Pirmā DV stipendija. Bērnu rītu ciklu pieteikums. Atbalsta un sabiedrības aplieciņājumi Latviešu skolas noslēguma un izlaiduma aktī Kalamazū.

„Lai augtu tautībai un zinātnei", vēlēja Grand Rapidu un Kalamazū korporāciju kopas „Imerija" seniore A. Zuika, nododot Latvijas nacionālo karogu Kalamazū Latviešu skolas pārzinim A. Kaugaram, skolas izlaiduma aktā. Par veltīto cieņu un uzticības izpaudumu skolas pārzinis, saņemot no dāvinātājiem mūsu nacionālitātes simbolu — karogu, savu solījumu nobeidza vārdiem: „Uzticībā strādāju latviešu tautai un Latvijai." Karogu tālāk pārņēma 7. klases pārstāvis A. Vizulis.

Korporācijas „Imerija" dāvināto karogu pirms nodošanas skolai iesvētīja māc. A. Piebalgs. Sekoja izlaiduma akta daļa, DV apvienības pr-ks A. Minka pasniedza apvienības pirmo stipendiju latviešu skolas skolniecei Inesei Brutānei. Stipendija ir skolas gada mācības maksas apmērā un to var piešķirt kā atbalstu bāreņiem, pusbāreņiem un ģimenēm ar kuplu bērnu skaitu. To var piešķirt arī kā apbalvojumu sevišķi centīgiem un kārtīgiem skolniekiem.

Studenšu vienības „Ausma" pārstāve R. Mežsēta savukārt darīja zināmu, ka nākošajā mācības gadā „Ausma" Latviešu skolai veltīs bērnu rītu ciklu. Lieciņas izsniedzot, skolas pārzinis A. Kaugars latviešu jauniešus pilnīdināja gāju putniem, kuŗi mīl divas zemes un iesaknojas divās kultūrās. Latviešu ģimnazijas diplomus saņēma: Agnis Kaugars, Uldis Miervaldis un Jānis Zuika, bet Latv. skolu beidza: S. Austriņš, I. Brutāns, V. Bērstis, G. Grintāls, I. Kāps, A. Ruņģis un M. Sints. Skolu beidzējus sveica un grāmatu veltes tiem nodeva no Kalamazū ev.-lut. draudzes A. Grāmatiņš, DV apvienības — A. Minka, Mednieku-makšķernieku kluba — A. Tralmaks, Latviešu b-bas un skolas vecāku padomes — V. Miķelsons, un E. Brože apsveica Korporāciju kopas vārdā. Skolu beidzēju vārdā audzinātājiem pateicās no ģimnazijas U. Miervaldis un pamatskolas A. Ruņģis, pasniedzot katrs pa grāmatai. Aktu noslēdzot, visiem labvēļiem un nenogurstošajiem skolotājiem vecāku vārdā pateicās V. Miķelsons.

bet mazais Ardis Lielzuika katram audzinātājam nodeva trīs sarkanas rozes.

Pēc svinīgām draudzes sarīkojumu telpās visa skolas saime līdz ar kuplo viesu pulku bija aicināta uz palaunadzi, par kuŗu bija rūpējušās vecāku pad. dāmas un skolu beidzēju vecāki. Arī te vairāki runātāji — P. Austriņš, E. Brože un citi cildināja latviešu skolas darbu.

V. Bokis.

NUJORKA

Latvijas agronomu biedrības paplašinātā valdes sēdē 27. maijā Ņujorkā piedalījās 8 dalībnieki. Prof. P. Starcs apskatīja jaunākos notikumus Latvijas lauksaimniecībā, atzīmējot, ka tur notiek cilvēku izdzīšana. Latvija sadalīta 17 pārvaldes rajonos, katrā rajonā darbojas patstāvīgas komitejas uzraudzībai. Pavisam pēc jaunākām statistikas ziņām Latvijā ir 964 kolchozi un 164 sovchozi. Kolchozos nekā nevar nopelnīt, tāpēc cilvēki kopj piemāja zemi, kaut gan tā Latvijā vairs tikai ap 90000 ha. Pēc statistikas vajadzētu izslaukt 2.600 litru gadā no govs (Latvijas laikā izslauca caurmērā ap 2.000 litru), bet slaucējas sūdzas, ka var izslaukt tikai 3 litri dienā.

Daļa agronomu domāja, ka stāvoklis viņu nākotnei ir drūms, ka nav izredžu dabūt darbu savā speciālitātē, bet jāstrādā pie būvdarbiem vai par namu pārvaldnieku. Daži turpretim strādā savā speciālitātē universitātēs pie izmēģinājumiem ASV un Kanadā, citiem iegādāta sava farma.

Gleznotājs Černoks draudzei dāvinājis trīs liela izmēra gleznas, pie kam divas novietos draudzes nama telpās, trešā būs dāmu komitejas telpās draudzes nama augšējā stāvā.

Draudzes lauku īpašumā Katskilos notiek talkas, kur pēdējā nedēļas nogalē piedalījās J. Pelše ar A. Kopmani, kā arī īpašuma komitejas priekšsēdis K. Balodis. Ziemā cietuši zālāji, kas dažās vietās izsaluši un būs jāatjauno. Architekti A. Dzirkalis un K. Andersons apskatījuši un novērtējuši ezera malas māju, bet atzinuši, ka labāk no pārbūves darbiem atturēties, jo pamati neliekas pietiekami stipri.

DV apvienības 14. jūnija līdzekļu sagādei gleznas dāvinājuši visi 9 Fr. Milta audzēkņu izstādes dalībnieki: Austra Balodis, Kārlis Garokalns, Bruno Klaips, Gunārs Kochmanis, Arnolds Lezdkalns, Millija Mežaks, Elmars Rudzītis, Kārlis Saliņš.

Gleznu dāvinājusi arī gleznotāja Dāboliņa. Dāvātās gleznas izlozēs septembŗa DV sanāksmē. Lozes sāks izsūtīt jūnija sākumā.

I.

OKLANDE, KAL.

Māc. G. Kņess-Kņezinska 35 g. ordinācijas atceres dievkalpojums Oklandes Centrālā lut. baznīcā svētdien, 27. maijā iesākās ar prof. Nik. Kreišmaņa nospēlēto Vagnera Svētceļnieka dziesmu. Dievkalpojumu vadīja pats jubilārs, spredikodams par Jāņa 21, 15-17. ap. Pēteŗa iecelšanu atpakaļ apustuļa amatā. Draudze, kas piepildīja plašo dievnamu līdz pēdējai vietiņai, pacilāti dziedāja tās pašas dziesmas, kuŗas tika dziedātas ordinācijas dievkalpojumā Rīgā, Trīsvienības baznīcā 1927. gada 29. maijā.

Pēc dievkalpojuma visi pulcējās dievnama zālē, kur atceres brīdi iesāka ar korāli Teici to Kungu, to godības Ķēniņu svētu un draudzes pateicības dziesmu, kuŗu šim gadījumam bija sacerējis draudzes darbinieks G. Caucis, — Daudz skaisti panākumu gadi. Lūgšanu teica jubilārs, kam sekoja draudzes priekšnieka A. Stabuļa apsveikums. No archibīskapa T. Grīnberga un Baznīcas virsvaldes prezidenta zv. adv. P. Eglīša un Baznīcas virsvaldes sveicienus nodeva Baznīcas virsvaldes loceklis zv. adv. Jānis Bergmanis, no draudzes dāmu komitejas — Stabuļa k-dze, draudzes kopas — G. Caucis, Latviešu b-bas papildskolas — H. Cēbers, Daugavas Vanagiem — T. Silis, Ziemeļkalifornijas Latviešu b-bas un d. citiem. Bija daudz rakstisku sveicienu. Bagātīgo kafijas galdu, kas bija rotāts krāšņiem ziediem, bija klājušas draudzes dāmas. Jubilārs garāku runā pateicās visiem, kas viņu bija atcerējušies gan ar dāvanām, gan sveicieniem.

MINEAPOLE

Aizvesto tautiešu pieminēšanai veltīts sarīkojums notiks Mineapoles un St. Paulas latviešu ev.-lut. draudzes nama lielajā zālē svētdien, 17. jūnijā, plkst. 11. 30, tūdaļ pēc dievkalpojuma. Runās rakstnieks Antons Rupainis. Ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalīsies DV apvienības Minesotā viru dubultkvartets Latvis Žorža Šmita vadībā un mūsu jaunās paaudzes pārstāvji — Guna Kalmīte un Juris Krafts ar klavieru, bet Andrejs Vāpe — ar vijoles solo. Šo sarīkojumu kopīgi rīko visas Dviņu pilsētas latviešu organizācijas.

DV apvienības Minesotā valde lūdz aizrādīt Mineapolē un St. Paulā dzīvojošiem tautiešiem, ka ziedojumus aprūpei tautiešiem aiz dzelzs aizkara ar pateicību pieņem visi DV apvienības valdes locekļi un Vanadžu kopas valdes locekles. Tāpat ikviens savu ārtavu var nosūtīt arī pa pastu aprūpes daļas vaditājam J. Polleitim, uz šādu adresi: 3520 Girard Ave., S., Minneapolis 8, Minn.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKĀ

10. jūnijā, plkst. 9.15 Bronksas Sv. Toma baznīcā, māc. A. Ozols; plkst. 1 Frīportā Kristus baznīcā, māc. O. Gulbis un māc. A. Ozols; plkst. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš, spredikos māc. A. Voitkus no Montreālas (iespējams arī Bronksā); pēc tam svētdienas skolas mācību noslēgums; plkst. 3.30 Džamaikā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. A. Ozols, svētdienas skolas mācību noslēgums; plkst. 3.30 Beišorā Sv. Lūka baznīcā, māc. O. Gulbis, svētdienas skolas mācību noslēgums.

Aizvesto piemiņai ceturtdien, 14. jūnijā, plkst. 8 vak. Betlemes baznīcā Daugavas vanagi rīko garīku koncertu ar dievvārdiem, māc. R. Zariņš, mūzikas priekšnesumi.

Sestdien, 16. jūnijā, plkst. 4,30 Friportā svētdienas skolas mācību noslēgums Kristus baznīcā, māc. O. Gulbis.

Svētdien, 17. jūnijā, aizvesto pieminas dievkalpojumi plkst. 9.15 Bronksas Sv. Toma baznīcā ar dievgaldu, māc. A. Ozols, paredzams viesis māc. A. Liepiņš no Argentīnas, koris; plkst. 2 p. p. Betlemes baznīcā ar dievgaldu māc. R. Zariņš, spredikos māc. A. Liepiņš no Buenosairesas Argentīnā; plkst. 2 p. p. Port Vašingtonā, Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. O. Gulbis.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

Ceturtdien, 7. jūnijā, plkst. 7.30 radio dievvārdi latviešu pusstundā, WOPA, vidējos viļņos, 1490 KC. Māc. A. Rautenšilds.

10. jūnijā, plkst. 10 Vasaras svētku dievkalpojums ar dievgaldu un jauniešu iesvēti. Diedās Maksis Ozers (bass) Valža Treimaņa pavadījumā un draudzes koris Ed. Strautmaņa vadībā. Māc. A. Rautenšilds.

Ceturtdien, 14. jūnijā, plkst. 8 vakarā, kopīgais Aizvesto piemiņas dievkalpojums St. Lukas baznīcā, 1500 W. Belmont Ave. Piedalās mācītāji A. Sudars, G. Straumanis, P. Ķirsons un A. Rautenšilds; apvienotie Ciānas draudzes un Daugavas kori Ed. Strautmaņa un T. Ozoliņa vadībā; pie ērģelēm V. Treimanis. Dziesmu lapiņas.

osanūželosā

10. jūnijā, pulkst. 11 - os, Vasaras svētku dievkalpojums. Māc. E. Caune. Soliste Ruta Gerke. Dziesmu lapiņas.

BURLINGAMA

Sestdien, 16. jūnijā, plkst. 7 vakarā, Trijādības svētku priekšvakarā, Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave., dievkalpojums, māc. G. Kņess - Kņezinskis vadībā.

OKLANDE

Oklandes Centrālā ev. - lut. baznīcā, 215 Ridgeway avenijā.

SAKRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev. - lut. baznīcā, 45. un H ielā.

BAFALO

10. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Melvudā. Mācītājs Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola un koŗa ...žinājums plkst. 9.30 Visi laipni aicināti.

INŽENIERU KONGRESS ČIKAGĀ

4. LATVIEŠU INŽENIERU - TECHNIĶU KONGRESS ČIKAGĀ

Par jaunatnes svētku laikā notiekošo inženieru un techniķu kongresu Čikagā rīcības komitejas inf. nozares vad. inž. J. A. Bokalders mūs informē:

„Laiks un lielā izkliede kādā Latviešu inženieru - techniskā saime dzīvo, kopš atstājusi dzimteni, nav mazinājuši tās latvisko garu, apziņu un ticību brīvai Latvijai. Daudzi kollēgas ir aizgājuši mūžībā, bet ir nākuši klāt jauni latviešu inženieri un techniķi, kas stājušies aizgājēju vietā. Lai atskatītos uz nostaigāto ceļa posmu, vērotu un vērtētu nākotnes iespējamības, mūsu inženieru un techniķu saime brīvajā pasaulē sanāk uz kongresu.

Latviešu Inženieru Apvienības Ārzemēs prezidents prof. V. Burkēvics lūdzis IV kongresu sarīkot šogad Čikagā un šis uzdevums ir uzticēts Čikagas Latviešu Inženieru biedrībai. Kongress notiks š. g. 30. jūnijā un 1. jūlijā Čikagā, Latviešu namā, 4146, N. Elston Ave. Tel. IN3-9373. Rīcības komiteja sagādājusi interesantus priekšnesumus par laikmetīgiem tematiem, kā arī rūpējusies par ekskursijām un atpūtu pēc darba sēdēm.

Rakešu bazē: „Kapteini Džon son! Šoreiz, atgriežoties atpakaļ, jums nebūs jāsūdzas par pārāk lielu karstumu."

Sestdienas rītā, 30. jūnijā, paredzētas vienlaicīgi 3 ekskursijas:

1) Lielas ūdensattīrīšanas iestādes apskate Navy Pier, East Grand avenijas galā, Čikagā. Ilgs apmēram pusotras stundas. Atceļā varēs apskatīt augstāko stiegrbetona celtni pasaulē — Marina City, kā arī varēs noskatīties uz pilsētu no Prudential ēkas, kas pašreiz ir augstākā Čikagā. Tāpat varēs apskatīt jaunu liela pārlaiduma saspriegtā betona tiltu, ar kuŗu atrisinātas grūtas satiksmes problēmas. Ekskursiju vadīs būv. inž. G. Zīverts.

2) Dresdenes atomspēkstacijas apskate. Ekskursiju vadīs inž. el. H. Liepiņš.

3) Armour Research Foundation laboratoriju apskate. Ekskursiju vadīs inž. mech. A. Tilks.

Sapulcēšanās vieta visām ekskursijām plkst. 9.00 rītā pie Latviešu nama. Pirmajai ekskursijai var pievienoties arī plkst. 9,30 rītā pie Navy Pier ieejas, East Grand avenijas galā.

Pēdējās divās vietās jāiesniedz apmeklētāju vārdisks saraksts ar dažādiem datiem, lai saņemtu apmeklēšanas atļaujas. Tāpēc kongresa dalībnieki, arī ģimenes locekļi, kas vēlas vienu no šīm vietām apmeklēt, lūgti pieprasīt un izpildīt pieteikuma lapas punktus 4-8. Par saņemtajām atļaujām un tuvāku informāciju šo ekskursiju dalībniekiem paziņos atsevišķi. Ierobežotā laika dēļ katrs varēs piedalīties tikai vienā ekskursijā.

Ievērojot plašo darba kārtību, apsveikumiem un ziņojumiem katram runātājam laiks būs ierobežots. Tāpēc kongresa rīcības komiteja lūdz visus iesūtīt savus priekšlikumus un ierosinājumus jau laikus rīcības komitejai, lai tos varētu apstrādāt un paredzēt kongresa norisei.

Par LIAA darbību ziņos prezidents prof. V. Burkēvics. Par techniško terminu vākšanas darbu un techniskās vārdnīcas sagatavošanu ziņos Dr. Ing. E. Dravnieks. Par Technikas Apskatu ziņojumu sniegs redaktori būvinž. K. Ieleja M. S. un būvinž. A. Spūrmanis. Ziņojumi būs par latviešu inženieru stāvokli atsevišķās vietās, kā arī par ar inženieru darbu saistītām problēmām.

Pirmo kongresa dienu noslēgs balle Latviešu namā ar vakariņām.

Līdzdalība kongresā **piesakāma** līdz š. g. **15. jūnijam**, iesūtot pieteikuma lapu. Dalības nauda kongresam, ieskaitot balli un vakariņas $10.00 no personas, kas samaksājama reģistrējoties kongresa dienā. Viesiem ieeja kongresa ballē $4.00.

E. S.

Anglijas dzives aktualitates

VINDZORAS HERCOGA JAUNIE MEMUĀRI. JAUNAI KATEDRĀLEI JĀSIMBOLIZĒ MŪSU LAIKMETS. VECĀ PLAISA ATKAL ATVĒRUSIES.

(VĒSTULE NO ANGLIJAS)

(A. P.) Pagājuši jau daudzi gadi, kopš plašais angļu dienas laikraksts „Daily Express" kādu dienu nāca klajā ar sensācionālu paziņojumu, ka ieguvis publikācijas tiesības viņa karaliskās augstības tagadējā Vindzoras hercoga sarakstītām atmiņām par savas dzīves gaitām, kronēšanu, atteikšanos no troņa milestības dēļ uz kādu šķirteni un trimdas dzīvi ārpus tēvzemes robežām. Lieki bilst, ka paziņojums toreiz radīja lielu interesi plašākos tautas slāņos.

Šai pirmai publikācijai turpmākos gados sekoja vēl citi īsāki atmiņu stāsti, un kādā jaukā dienā arī pati hercogiene pastāstīja par savas dzīves gaitām.

Publikācijas autoriem ieneša pasakainus honorārus. Pašreiz pienācis brīdis, kad hercogs atkal izšķiries par jaunu rakstu sēriju, jo šais dienās paiet 25 gadi, kas pavadīti trimdā, un līdz ar to pienākušas arī laulātā pāra sudrabkāzas.

Jaunās rakstu sērijas publikāciju šoreiz pieteicis augšminētā laikraksta svētdienas izdevums, un nav šaubu, ka hercoga personīgās atmiņas un spriedums par visiem notikumiem, kas veidojuši garo trimdas un laulības dzīves posmu, atkal radīs ievērojamu interesi, jo sentimentālās jūtas angļu tautā vēl dzīvas, gan vairāk tajos gadījumos, ja skartas kāda karaliskās dzimtas locekļa sirds lietas.

MODERNĀ LAIKMETA SLAVAS DZIESMA

Pēdējā kara laikā no vācu galsa spēkiem sabumbotās Koventrijas katedrāles vietā ar lielu svinīgumu un pompu, karalienei Elizabetei 2. klātesot, iesvētīts jauns dievnams — katedrāle. Atzīmējams, ka katedrāles celšanā ar ziedojumiem talkā nākusi arī vācu tauta, un kaut šie ziedojumi naudā ir nelieli, tie tomēr simboliski liecina par kara laika grēku nožēlu.

Jau no pašiem pirmiem katedrāles celšanas brīžiem visus celtniecības posmus pavadījuši daudzi strīdi un kritika, kas nav apklusuši vēl tagad, kad jaunā katedrāle jau iesvētīta. Pamatā tam ne vien pašas celtnes it kā pārāk modernā architektūra, bet arī iekšpuses izveidojums. Ļoti neparasta šķiet arī altāra glezna, nemaz nepieminot kāda krusta konstrukciju no kuras vispār grūti uzminēt, ka veidojums ir krusta zīme. No laikrakstos publicētiem uzņēmumiem rodas iespaids, ka ieejot jaunajā dievnamā un ieraugot visapkārt acij un prātam neparastos veidojumus gan akmenī, audeklā, stiklā un metallā, dievlūdzēju varētu apņemt apmulsums, šķiet, ka varētu pat rasties šaubas par to, vai neparastais skats spēs atvieglināt sirdi grūtsirdības brīdī un vai Dievu lūdzot, modernā sapņa reālizējums lūdzēju un grēku nožēlotāju neaizvirzīs domās nost no patiesā Dieva un Jaus atdzimt garīgā spēkā?

Angļu laikraksti, sniedzot iesvētes svinību un jaunās katedrāles aprakstu, nebūt nenoliedz jaunos ceļus, kas ieti dievnamu ceļot, bet uzsver, ka šī jaunceltne ļoti labi simbolizēs laikmetu, kurā tā celta. Kāda laikraksta ievadrakstā iztirzāts apstāklis, ka dievnams iesvētīts tieši tanī gadā, kas iezīmējas ar Anglijas un Vācijas draudzības saišu ciešāku nostiprināšanu. Tas savukārt būtu galvenais pamats ilgstošai Eiropas vienotībai.

Sakarā ar dievnama iesvētes svinībām der atcerēties, ka mūsu pašu pazīstamā baleta soliste Vija Vētra, viesojoties Anglijā, savā laikā loloja cerības šīs katedrāles iesvētes svinības altāra priekšā uzstāties ar dažām indiešu dejām, bazētām uz Rabindranata Tagores garīga satura dzejām, bet no šī nodoma viņai nācās atteikties, jo garīdzniecība baidījās, ka pārāk neparastais nodoms varētu radīt draudzē uztraukumu un nemieru. Šķiet, ka šīs bažas nav bijušas nevietā, jo publikas atsauksmes par jaunceltni un tās neparastiem iekšējiem iestādījumiem nav jūsmīgas, bet varbūt šajā ziņā jaunā paaudze ar saviem spriedumiem būs daudz saudzīgāka par vecākās paaudzes uzskatiem. Tomēr šķiet, ka neviens nevar noliegt to, ka visā lielajā jaunradīšanas darbā dominējis šī laikmeta cilvēka talants un darba mīlestība. To atzīmējot, kāds laikraksts ironizē, ka šis ir gandrīz vienīgais lielais darbs, ko nav traucējuši streiki.

KURP IET „BĒDU BRĀĻU" CEĻŠ?

Pieminot angļu strādnieku, lai veltītas dažas rindas viņa reprezentantiem valsts dzīvē — strādnieku partijas vīriem gan pašā partijā, gan parlamentā. Jau kopš gadiem abās šais institūcijās iezīmējušies divi „spārni" — labais un kreisais, un ja pirms kāda laika likās, ka partijas nākotnes labad plaisa starp „brāļiem" taisās sadzīt, tad pašreiz šī vāts atkal plaši atvērusies un, varbūt pašam negribot, par tās atvērēju kļuvis partijas galva un vaditājs Gētskils. Savās nesenās runās Skotijā viņš asi kritizēja kreisā spārna „piektās kolonnas" vīrus par viņu nepareizo nostāju atomieroču jautājumā, uzsverot, ka ar savu noraidošo nostāju pret šiem ieročiem viņi sabotē strādnieku partijas vienoto fronti ceļā uz uzvaru. Kādā sapulcē Glazgovā kreisā spārna „sabotieri" viņu vairākkārt pārtrauca, par ko G. ļoti iekaisa un kārtības traucētājiem uzsauca: „Brauciet uz Kremli un kliedziet tur. Sakiet Chruščevam, lai viņš iznīcina savas bumbas. Un ja vēlaties, varat arī tur palikt, lai iepazītos tuvāk ar padomju policistiem un padomju tankiem ,kā ar tiem iepazinās ungāru tauta!"

Šie drosmes pilnie vārdi ir pamats tam, ka laisa „brāļu" starpā atkal atvērusies, un nav nekādas pazīmes, ka to jebkad, vismaz ne tuvākā nākotnē, izdosies „aizšūt". Kā ironija pašreiz izklausās partijas galvas vietnieka Brauna nesen teiktie vienotības vārdi — „mēs esam uz ceļa, „brāļi". Vietnieka kungs laikam bija šais vārdos jau saskatījis ceļu uz partijas uzvaru nākošās vispārējās vēlēšanās, bet kurp gan šis ceļš vedīs tagad, kad bēdu brāļi atkal izšķirušies ,et katrs uz savu pusi? Dzīvosim, redzēsim.

HOLANDES JAUNGVINEJAI TAISOTIES PAR VALSTI...

Jau otro gadu desmitu, mētājoties pasaules vējos, latviešu trimdinieks piedzīvojis, vērojis un redzējis, ka tautu pašnoteikšanās tiesības starptautiskā sadzīvē nav ne nosargātas, ne nodrošinātas tik pilnīgi, ka ar draudzības, neuzbrukšanas un sadarbības līgumiem viena vai otra tauta bez jebkādām rūpēm un bažām varētu netraucēti dzvot savā valstī un veidot un kaldināt pati savu likteni. Taisni otrādi, tieši šai 20. gadsimtā izpaudušās lielāko varu tieksmes „savu vitālo interešu" nodrošināšanai mazāko kaimiņtautu valstis pārņemt, pievienot, iekļaut un šo tautu suverēnitāti iznīcināt . . .

Tāpēc likās tīri savādi, kad 1959. gadā nāca zināms, ka Holande savā Jaungvinejā pasākusi apmācīt iezemiešus balsot, lai tā ievēlētu pirmo šīs zemes likumdevēju padomi un sagatavotu to patstāvīgas valsts dzīvei. Kā izrādās, no agrāko lielo koloniju imperiju drupām izaugušo jauno valstu iespaids pieaudzis tādos apmēros, ka Holandei grūti šo tālo salu zemi paturēt savā virskundzībā. Tomēr Jaungvinejas iedzīvotāji vēl arvien nav aizsnieguši pietiekami augstu civilizācijas pakāpi, lai spētu uzņemties valsts pārvaldes uzdevumus. No otras puses, pēc Holandes Jaungvinejas tiko plašā salu valsts Indonezija.

1961. gada 26. septembrī Holandes ārlietu ministrs Dr. Luns Apvienoto Nāciju pilnsapulcē izsaka Holandes vēlēšanos nodot Jaungvineju . Apvienoto Nāciju pārraudzībā. Vēlāk šo ierosinājumu pieņem arī Holandes parlaments. Par to, kā to īstenot, Holandes ārlietu ministrs sniedz diezgan plašu pārskatu.

Indonēzija pirmā brīdī izturas nogaidoši 9. oktobrī Indonezijas ārlietu ministrs Holandes priekšlikumu asi noraida, pavēstīdams Apvienoto Nāciju pilnsapulcē, ka pret to Indonezijas valdība vērsīsies visiem līdzekļiem.

Kad 1949. gadā Indonezija no bijušās Holandes kolonijas pārveidojās neatkarīgā valstī, Holande savā virskundzībā paturēja vienīgi Jaungvinejas apgabalu.

Holandieši Jaungvinejas rietumu pusi pārņēma 1828. gadā. Angļi te ienāca un nostiprinājās tikai 1884 gadā, pārņemdami salas dienvidaustrumu daļu, tagadējo Papua, kas iekļauta Austrālijas pārvaldē. Turpretim ziemeļaustrumu daļā nostiprinājās Vācija, nosaucot to par Ķeizara Vilhelma zemi un apvienojot to ar Bismarka salu puduri vienā pārvaldes vienībā. Pēc pirmā pasaules kara šīs agrākās Vācijas zemes paklautas Austrālijai un tās apzīmē vienkārši par Jaungvineju.

Kopā ar blakus salām Holandes Jaungvineja aizņem 412.800 kv km. lielu platību, pārsniedzot „mātes zemi" Holandi apm. 13 reizes. No piekrastes salas iekšienē iespējams nokļūt vienīgi ar lidmašīnu vai helikopteru. Vidienē paceļas augsti kalni ar sniega laukiem galotnēs, bet piekļūt tiem nav viegli. Dzelzceļu Holandes Jaungvinejā nav. Ir tikai pavisam īsi zemes ceļu posmi ziemeļpiekrastē, galvas pilsētas Holandijas apkaimē. Holandija ir vienīgā pilsēta ar kādiem 16.000 iedzīvotājiem. Citur — iezemiešu ciemi.

Holandes Jaungvinejas galvenās bagātības saistās ar samērā nesen uzieto naftas lauku izmantošanu. Gadā no šejienes izved ap 245.000 tonnu melnās zemes eļļas. Naftas atradnes uzietas kā Jaungvinejas salas ziemeļu pusē, tā arī austrumos aiz Sorongas, Vaigeo un Salvati salās. Momberaino upes piekrastē ir arī tantals, piekrastē iepretim Japei ogles un Salvati salā varš.

Starp pārējiem Holandes Jaungvinejas izvedumiem jāatzīmē kopra (6000 t), kopāls, pēdējā laikā arī kakao, tad dažas garšvielas, krokodiļu ādas, koki un gliemju čaulas. — Iedzīvotāju Holandes Jaungvinejā šai laikā nedaudz vairāk par 700.000. Starp tiem lielā pārsvarā papuāsi, tad negriti, melanēzieši un Indonēzijas cilšu piederīgie. Iezemieši vēl šobaltdien turpina dzīvot primitīvu mūža mežu laužu dzīvi; un tikai neliela daļa cik necik civilizēti. Vēl pavisam nesen Jaungvineja bija „bēdīgi slavena" ar iezemiešu galvu medniekiem un kanibalismu. — Eiropiešu, g. k. holandiešu, te ap 17.600, bet āzi-ātu 18.000.

Kā īsti atrisināsies šīs pēdējās Holandes kolonijas āzijā liktenis, acumirklī nav iespējams paredzēt.

Tomēr nav šaubu, ka holandieši respektēs Jaungvinejas pašnoteikšanās tiesības daudz ātrāk kā sarkanās varas imperiālistu Maskavā. Pienāks diena, kad arī viņš būs spiests saprast, ka Kremlim pakļautām tautām ir jādod brīvība. **Rex**

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Amerikas Latviešu apvienības sekretariāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Robertu Miķela d. Antonoviču, dzim. 1897. g., meklē brālis; Jāni Bronislava d. Boiko, dzim. 1939. g., meklē māte Latvijā; Arvidu Pēteŗa d. Bruģētāju, jūrnieks; Sergeju Arsēnija d. Burovu, dzim. 1944. g. 8. aprīlī Rīgā, meklē māte Latvijā; Vilhelmu Pēteŗa d. Kitneru, dzim. Rīgā; Voldemāru Pētera d. Korpu, dzim. 1925. g., meklē māte; Jāni Pētera d. Laurīti, dzim. 1915. g., meklē brālēns Jānis Kanadā; Jāni Liepiņu, 60-65 g. vecs, sieva Alīda, meita Elza un dēls Ēriks; Hugo Luci (vai Lūci) no Ilūkstes apr.; Jāni Augusta d. Meijiņu, dzim. apm. 1922. g., meklē māte Cēsīs; Voldemāru Muižnieku, dzim. 1876. g., meklē māsa Latvijā; Ernu Krišjāņa (vai Kristapa) m. Plūmi, dzim. 1904. g., Rīgā; Alvīni Samuli, iecelojusi ASV ap 1950. g.; Ilzu Teodora m. Šibi, dzim. 1927. g., dēls Luis, dzim. 1947. g., meklē vīra tēvs Latvijā; Albertu Šubstiku, sieva Marta, dzim. Lieknis, meklē Marija Kūchler, Vācijā, kas 1945. g. pieņēmusi audzināšanā viņu meitu Ainu; Sebba (vai Seba vai Zebs) ģimeni no Liepājas; Veltu Šimis, dzim. Zants, no Upsalas, Zviedrijā; Emili Šmitu, meklē māte Latvijā; Eduardu Spekti (Shekte), pēdējās ziņas no Rietumvācijas; Hariju Friča d. Steinbergu, dzim. 1922. g. Kurzemē, Ezeres pag.; Kārli Stokmanu, apm. 55 g. v. no Madonas apr.; Pēteri Volbergu, apm. 55 g. v., no Madonas apr.; Moniku Konstanci Vanagu, dzim. Valeinis, dzim. 1915. g., meklē meita un dēls Latvijā; Jāni Jāņa d. Kampiņu, dz. 1914. g. 5. martā, meklē māsa Latvijā.

Ziņas pieprasīt un adreses paziņot ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc., 917 15th Street, N. W., Edmonds Building, Washington 5, D.C., USA. (Tel. DIstrict 7-8064). Adresu paziņotājiem kartotēka piesūta meklētāja vēstuli vai adresi tieša kontakta nodibināšanai, bet meklējamā adresi nekur tālāk nesūta. Pieprasījumiem un adresu paziņojumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumu segšanai, un no ārzemēm pievienojami International Reply kuponi.

☆

Kanadas Sarkanais Krusts meklē sekojošas personas:

Ābeli Annu, dzim. Padegs, dzim. 12. 4. 1924., meklē māte; Graudumus Voldemāru, dzim. 7. 2. 1920.; Jakobsons Mildu Lūciju, dzim. 17. 3. 1907.; Krūmiņš Johannu, dzim. 1898.; Ligers Ojāru, dzim. 26. 9. 1927.; Mežciems Elzu, dzim. 10. 8. 1911.; Morozevicius Altrauti, dzim. 11. 4. 1923. dzim. Busch; Pasters Albertu, dzim. 24. 7. 1924.; Puriņš Jāni, dzim. 1911., Ratnieks Martu ,dzim. 4. 12. 1923.; Vītols Arnoldu, dzim. 20. 2. 1922., Vētra Marisu, dzim. 20. 1. 1939., Zemītis Arturu O., dzim. 6. 9. 1912.

Informācijai lūdz sazināties ar tuvāko Kanadas Sarkanā Krusta nodaļu. Toronto — 95 Wellesley St., E.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI dabūjami
O. ANDERSONA DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont., kā arī
„NORTHLAND GROCERIES",
120 Barton St., E., Hamilton, Ont.

VESELĪBA — DĀRGĀKĀ MANTA

Ka istabas, velosipēdi, auto jākopj un jāsaudzē, tas katram saprotams, bet ka arī mūsu pašu ķermenis prasa pēc kopšanas, tā domā un to dara retie. Vairums savai veselībai nepiegriež ne mazāko vērību. Tā rīkojoties, mēs savu dzīvības sveci dedzinām no abiem galiem, tāpēc nav jābrīnās, ka ho mūsu tautas pēdējā laikā aiziet cilvēki vēl mūža pašos brieduma gados. Sirds trieka, sirds vājumi, vēzis svin uzvaru pār mums. Mūsu sirds, kas ir visspēcīgākais, visstiprākais muskuļiem apbalvotais organs, ir tik pacietīga, tik maz prasīga kā neviens cits. Ja cilvēki tikai mazdrusciņ domātu par to, tad daudzi ar sirdstrieku mirušie vēl būtu starp mums. Jo, ja daudzmaz kāds par veselību interesējas, tad tikai, kad jau sāk stipri sirdi just, aiziet pie ārsta un kādu laiku padzer tā parakstītās zāles un domā, nu jau viss kārtībā, nezinot, ka ārsta zāles tomēr nāca par vēlu, ka sirds bija jau tā pārstrādināta, tā nolietota, ka tai vairs viesievērojamākais sirds pētnieks — speciālists nevarēja līdzēt. Bet katrs pats to būtu panācis, ja agrāk par veselību un tās saudzēšanu un saglābi būtu padomājis.

Ja katrs dienā tikai 1-2 reizes iemērktu rokas līdz elkoņiem uz 6-7 sekundēm aukstā ūdenī un krietni pēc tam tās noberztu un tad vienu roku ar otru krietni sabraucītu, dzenot asinis vienmēr uz augšu, uz kamiešu pusi; tas būtu savai veselībai vairāk pakalpojis nekā zāles dzerot. Jo rokas muskuļi stāv visciešākā sakarā ar sirds muskulātūru. Sirds defekt pa lielākai daļai izpaužas arī labajā rokā, tā sāk sāpēt.

Bez tam **geraktologi, kas pašreiz intensivi pētī vecuma un organu dilšanas procesus, atraduši,** ka tie amatnieki, kas ar rokām strādā fizisku darbu, saglabā savas sirdis ilgi veselas un spēcīgas; tāpat tās profesijas laudis, kam daudz jāstaigā: kā gani un vēstuļu iznēsātāji, nemaz neslimo ar sirds slimībām.

Senāk garīgie darbinieki, kas maz kustējās un nemaz savas rokas fiziski nenodarbināja, vasaras atpūtas pavadija jūrmalās vai uz laukiem, daudz klejojot, la vās vizinoties, airējot un pa dārziem strādājot, tā neslimoja un nemira no sirds kaitēm kā tagad. Tagad nav nevienam vairs laika atpūsties, bet atvaļinājumus pavada pa pasauli ar auto joņojot. Auto un ceļu asfalta putekļi saindē asinis, sabeidz sirdis un arī nervus.

Senču labās sirds zāles — zāļu tējas mēs uzskatām par vecmodīgām, par necienīgām, bet tās ļoti labi palīdzēja vecajiem tēviem un mātēm saglabāt līdz dižam vecumam veselību un darba jaudu. Tiem nebija ne sirds vājumi, ne trieka, nedz arī vēžu slimības tik daudz kā tagad.

Sirds slimiem senāk bija daudz labu iespaidīgu augu, tie ļoti cienīja un daudz kaltēja vērmeles, gāršu, kazeņu ogas un lapas, virzu, arniku, pupu pākstis, kiploku. Pēdējos, kuŗus mūsu pusē senāk sauca par svētiņiem, augsti cienīja un daudz lietoja. Un jāatzīst, ka nav labāka līdzekļa par kiploku pienā pret augsto asins spiedienu, šo lielāko sirds bojātāju. Trīs kiploka zariņus uz tasiti piena plānās ripiņās sagriež, tad labi sajauc, uz lēnas uguns uzkarsē, bet neuzvāra, noliek apsegtu, lai ievelkas. Dzer pirms ēšanas, vakarā vai gulēt ejot.

Labi asins riņķošanu uzlabo un sirdi atvieglo arī aukstās kāju peldes, līdz potītēm paturot kājas aukstā ūdenī 7-8 sekundes, uzvelk tūliņ vilnas zeķes un iet zem segām. Tās labi iedarbojas arī, ja asins pieplūst galvai, tā saucamai smagai galvai, ko bieži sajūt pēc uztraukumiem un intensīva garīgā darba. Reimatiķiem no sirds ieteicu šogad ievākt brūklenājus ar ziediem, saknēm, kātiem, lapām vai arī vēl negatavām ogām. Zinātnei vēl pagaidām nav līdzekļu pret reimatismu, bet senči to ļoti labi pieveica ar šādu brūkleņu tēju. Aptiekās tādu nepārdod, bet Rigā vecās zāļu tēju pārdevējas tādu tikai pret reimatismu piedāvāja, ar tādu tēju daudzi izārstēja šo modernai medicīnai nepievaramo kaiti. Brūkleņu tēja palīdz, noteikums tikai tāds, ka šī tēja jādzer regulāri 3-4 tasītes dienā silta, pirms ēšanas. Ja jāiet darbā, jāiegādājas maza termosa pudele, kur tā visu dienu stāv silta. Bez tam tā nelīdz 2-3 nedēļās, bet gan 2-3 mēnešos. Katrs savu veselību uzlabos, ja paņems kādas pāris nedēļas 1-2 reizes nedēļā siltas siena peldes. Ja pie siena nevar tikt, saplūc zāli, pakaltē, savāra to tējā un salej peldei. Nav labāka asins riņķošanas uzlabotāja tiem, kam pirtis ar bērzu slotām nav pieejamas, par siltajām siena peldēm.

Otrs labs paņēmiens asins riņķošanai ir mazgāšanās ar lielajām dadžu lapām, vai arī ar lapainām bērzu slotiņām vai nu rītā, vai vakarā pirms gulēt iešanas, kā katrs paradis mazgāties.

Stīvām rokām, kājām vai roku tirpumiem ļoti labi palīdz gāršu peldes, ar tām pašreiz pilnas dārzmalas. Tās dod arī garšīgu un veselīgu tēju.

Dora Švīkule.

VISVAIRĀK PĒRK,
TĀPĒC KA
VISLABĀK GARŠO!

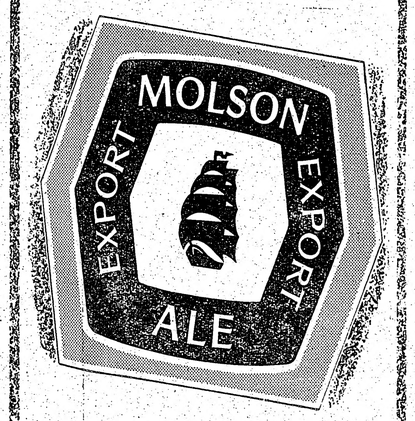

VISVAIRĀK
CILVĒKI DZER
MOLSON'S EXPORT
NEKĀ CITU
ALU.

Molson's — patstāvīga alus darītava kopš 1786. g.

FE-2

ĀRSTA ATMIŅAS

DR. DĀVIDS BISKAPS — „DZĪVES VĒJOS" A. KALNĀJA APGĀDS.

Dr. Dāvids Biskaps Jelgavā bija ne vien pazīstams un ieciešams ārsts un slimnīcas direktors, bet arī ļoti ievērojams un rosīgs sabiedrisks darbinieks. Savu dedzīgo sirdi un čaklās rokas viņš pielicis daudziem pasākumiem vispārības labā, un Jelgavas vēsture reiz cildinās arī viņa vārdu un darbus. Pateicību viņš izpelnījies, sarakstot sava līgā un darbīgā mūža atmiņas, kas tikko iznākušas A. Kalnāja apgādā.

Memuāri ir ļoti vērtīgs un nepieciešams rakstniecības žanrs, jo tie dod materiālus vēsturniekiem, tie dara bagātāku mūsu tautas vēstures un kultūras vērtību pūru. Memuāri arī lasītājus aizved senās dienās un tālos laikos, uzbur no jauna notikumus un iepazīstina ar personām un darbiniekiem, kam bijusi lielāka vai mazāka loma mūsu tautas likteņos.

Arī Dr. Bīskapa atmiņās redzamas spilgtas liecības par kādreizējo latviešu studentu dzīvi Tērbatā, par Igaunijas kādreizējā valsts vecākā, toreizējā laikraksta „Postimes" redaktora un advokāta Tenisona cīņu ar krievu studentu patvaļībām, tāpat par jaunā provinces ārsta dzīvi un piedzīvojumiem. Varbūt šajās atmiņās pārāk sīki aprakstītas dažas mediciniski speciālas izdarības, piem., jaunu pilsoņu nākšana pasaulē, kas jau tuvojas populāras rokas grāmatas aprakstam, bet, ko tur nu lai dara, savas atmiņas taču stāsta — ārsts! Toties jo interesanti lasās lappuses par kultūras dzīves celšanu Jelgavā un Zemgalē Latvijas neatkarības un brīvības skaistajos gados. Raksturīgi autors skicējis arī notikumus un piedzīvojumus pirmajā krievu okupācijas gadā un tai sekojošos vācu okupācijas gados. Viņš pirmo reizi arī publicē kādu epizodu, kad toreizējā vācu vara lika pārveidot pie Jelgavas stacijas celto piemineklī Latvijas atbrīvotājiem.

Dr. Bīskapa atmiņas ir vērtīgs kultūrvēsturisku liecību krājums, ko ar sevišķu interesi, protams, lasīs kādreizējie jelgavnieki un zemgalieši. **R. Čaks**

IESPĒJA SŪTĪT SAIŅUS UZ SIBIRIJU

Ministere (S.) — DV centrālā un Rietumvācijas valde informē, ka organizācijas informācijas darbam, kas norit saskaņā ar pieņemtajiem noteikumiem, ir svarīgi, lai gadu gājumā pakāpeniski izveidotos katrā zemes saimē informācijas darbinieku kodols. Kaut nepastāv iespējas to īpašai apmācīšanai un sagatavošanai, ir svarīgi, lai šiem uzdevumiem izmeklētu piemērotākos, kam par to interese, un tie būtu pie katras nodaļas, apvienības vai kopas. Tāpat jāizvairās no to nevajadzīgas maiņas, kas bieži notiek valžu pārvēlēšanas gadījumos, jo liela nozime ir pieredzei, ko iegūst tikai ilgākā darba posmā. Tādēļ organizācijas nākotnes nodoms darīt visu iespējamo, lai līdzās citiem uzdevumiem arī publicitātē būtu iespēja katros apstākļos pateikt to, kas mūsu interesēs visvajadzīgākais. Šajā novirzienā tad arī CV apsver iespēju korespondences ceļā izkārtot īpašus žurnālistikas kursus.

Iekšējās frontes stiprināšanai svarīga vēl pašas organizācijas izdevumu atbalstīšana, jo daudzos gadījumos mūsu likteni neizšķirs mūsu miesas aprūpēšana, bet gan stāvēšana nomodā par latviešu siržu spīta celšanu un uzturēšanu. Tāpēc tā panākšanai nedrīkst būt par lieliem ne darba, ne materiālo līdzekļu upuri.

CV informācijas nozares jau agrāk pieteiktās brošūras Latvia (angļu valodā) izdošana kavējusies un pasūtinātājus tā aizsniegs uz aizvesto atceres laiku jūnijā. To pasūtinājusi DV u. č. organizācijas dažādās zemēs pavisam jau 7.000 eks. DV Linkolnas apv. ASV savukārt lielu un nozīmīgu darbu veikusi ar Latvijas atbrīvošanas kara vēstures izdošanu.

DV Rietumvācijas valde lūdz tautiešus paziņot to latviešu vārdus un adreses ,kas vēl atrodas Pad. Savienības soda nometnēs, jo pastāv iespēja tiem sagādāt regulāru palīdzību.

LAIKRAKSTA ABONEMENTU
jūs variet pieteikt arī pa rtālruni.
Toronto apgāda numurs ir
EM 8-0792.

Īstais va
Džons Difenbēke

TORO
IE
M
Vēl
1439 Q
2078 Du
1608 D
• Vecuma pensiju saņemšanai no
zināts no 20 gadiem uz 10 gadie
• Vecuma pensijas palielināšas n
• Ievests hospitālizācijas plāns.
• 500.000 jaunas darba iespējas u
• Vienādas tiesības visiem kanad
MALONEY A
Publicēts P. C. apvienības

Motorlaivu un vasarnī
zvanit APDROŠINĀŠANA
V. BEB
PL 9-0266, TO

NOTIS —

V. Dārziņa — 200 latviešu tautas
" — 200 latviešu tautas
" — Sonata No 2
" — Treludes
" — Sonatina G
" — Sonatina F
" — Mazās svītas
" — Divas Preludes
" — Tiade de Preludes
" — Trittico Barbaro
" — **Suite A**
" — Spēlējiet pirkstiņi
" — 25 latviešu tautas dz
E. Dārziņa — Melancholiskais va
Jēkabs Poruks — Es dziesmu me
Valdemārs Ozoliņš — Sarmotai d
A. Jurjāna — Kantāte
" — Lūgšana un E. Dā
" — Jel nevaicā
E. Melngailis — Latviešu tautas
ar klavieru pavadījumu

Dabūj
DAUGAVAS VANAG
123 HURON STREET, TO
Lūdzam nošu pasūtinājumiem
izdevum

...EJAI TAISOTIES PAR ...STI...

...sagatavotu to ...dzīvei. Kā izrā- ...o koloniju im- ...augušo jauno ...eaudzis tādos ...andei grūti so ...urēt savā virs- ... Jaungvinejas ...en nav aizsnie- ...gstu civilizāci- ...ētu uzņemties ...zdevumus. No ...ēc Holandes ... plašā salu ...

...eptembrī Ho- ...istrs Dr. Luns ...pilnsapulcē iz- ...lēšanos nodot ...enoto Nāciju ...k šo ierosinā- ...olandes parla- ...to īstenot. Ho- ...nistrs sniedz ...katu.

...ā bridī izturas ...rī Indonezijas ...olandes priekš- ..., pavēstīdams ...pilnsapulcē, ka ...s valdība vērsi- ...iem.

Indonezija no ...kolonijas pār- ...ā valsti. Ho- ...dzība paturēja ...s apgabalu.

...gvinejas rietu- ...u 1828. gadā. ...nostiprinājās ...rņemdami sa- ...u daļu, taga- ...iekļauta Aust- Turpretim zie- ...nostiprinājās ...o par Ķeizara ...apvienojot to ...puduri vienā ...Pēc pirmā pa- ...rākās Vācijas ...ustrālijai un ...rši par Jaun- ...

...salām Holan- ...izņem 412.800 ..., pārsniedzot ...ndi apm. 13

Rex

...ĀRSTA ATMIŅAS

...IDS BISKAPS — „DZĪVĒS VĒJOS" A. KALNĀJA APGĀDS.

...kaps Jelgavā ...ams un iecie- ...cas direktors, ...ams un rosīgs ...eks. Savu de- ...ās rokas viņš ... pasākumiem ... Jelgavas vēs- ...ņi viņa vārdu ...u viņš izpel- ...sāva ilgā un ...as, kas tikko ...ja apgādā. ...vērtīgs un ne- ...ecības žanrs, ...ius vēsturnie- ...gātāku mūsu ...kultūras vēr- ... arī lasītājus ... un tālos lai- ...auna notiku- ...ar personām ...m bijusi lie- ...na mūsu tau- ...

...tmiņās redza- ...s par kādrei- ...tu dzīvi Tēr- ...as kādreizējā ...ējā laikrak- ...sta „Postimes" redaktora un advokāta Tenisona cīņu ar krievu studentu patvaļībām, tāpat par jaunā provinces ārsta dzīvi un piedzīvojumiem. Varbūt šajās atmiņās pārāk sīki aprakstītas dažas mediciniski speciālas izdarības, piem., jaunu pilsoņu nākšana pasaulē, kas jau tuvojas populāras rokas grāmatas aprakstam, bet, ko tur nu lai dara, savas atmiņas taču stāsta — ārsts! Toties jo interesanti lasās lappuses par kultūras dzīves celšanu Jelgavā un Zemgalē Latvijas neatkarības un brīvības skaistajos gados. Raksturīgi autors skicējis arī notikumus un piedzīvojumus pirmajā krievu okupācijas gadā un tai sekojošos vācu okupācijas gados. Viņš pirmo reizi arī publicē kādu epizodu, kad toreizējā vācu vara lika pārveidot ple Jelgavas stacijas celto piemineklī Latvijas atbrīvotājiem.

Dr. Biskapa atmiņas ir vērtīgs kultūrvēsturisku liecību krājums, ko ar sevišķu interesi, protams, lasīs kādreizējie jelgavnieki un zemgalieši.

R. Čaks

...A SŪTĪT SAIŅUS UZ SIBIRIJU

...(S.) — DV ...vācijas valde ...zācijas infor- ...s norit saska- ...em noteiku- ...i gadu gāju- ...eidotos katrā ...ācijas darbi- ... nepastāv ie- ...nācīšanai un ...rīgi, lai šiem ...ētu piemēro- ... interese, un ... nodaļas, ap- ...tāpat jāizvai- ...igas maiņas, ...u pārvēlēša- ...liela nozīme ...st tikai ilgā- ...Tādēļ organi- ...doms darīt ...līdzās citiem ...licitātē būtu ...kļos pateikt ...esēs visvaja- ...virzienā tad ...ju koresponden- ...īpašus žur- ...

...stiprināšanai ...organizācijas ...na, jo dau- dzos gadījumos mūsu likteni neizšķirs mūsu miesas aprūpēšana, bet gan stāvēšana nomodā par latviešu siržu spīta celšanu un uzturēšanu. Tāpēc tā panākšanai nedrīkst būt par lieliem ne darba, ne materiālo līdzekļu upuri.

CV informācijas nozares jau agrāk pieteiktās brošūras Latvia (angļu valodā) izdošana kavējusies un pasūtinātājus tā aizsniegs uz aizvesto atceres laiku jūnijā. To pasūtinājusi DV u. c. organizācijas dažādās zemēs pavisam jau 7.000 eks. DV Linkolnas apv. ASV savukārt lielu un nozīmīgu darbu veikusi ar Latvijas atbrīvošanas kara vēstures izdošanu.

DV Rietumvācijas valde lūdz tautiešus paziņot to latviešu vārdus un adreses, kas vēl atrodas Pad. Savienības soda nometnēs, jo pastāv iespēja tiem sagādāt regulāru palīdzību.

LAIKRAKSTA ABONEMENTU

jūs variet pieteikt arī pa tālruni. Toronto apgāda numurs ir

EM 8-0792.

Īstais valstsvirs Kanadai

Džons Dīfenbēkers ir patiess katra individa un cilvēku tiesību aizstāvis.

OPTIĶIS LUNSKY
470 COLLEGE St., Toronto
WA 1-3924.

Vass & Rendek
ADVOKĀTS — NOTĀRS
455 Spadina Ave., Apt. 403,
(College un Spadina ielas stūrī).
Tel. birojā — WA 2-6111,
WA 2-6112, TORONTO.

ALFRED ŠTIKUTS
REALTOR
481-0431

KRĀSOTĀJS
Zema cena — augsta kvalitāte.
CL 5-6451

IEVĒLIET
VIENIGO KANDIDĀTU, KAS REPREZENTĒ VISUS IEDZIVOTĀJUS SPADINA RAJ.
DIFENBĒKERA VADĪBA
JOHN BASSET
Spadina vēlēšanu rajonā.
Publicēts Spadina rajona P.C. apvienības uzdevumā.

VILCIENI
UZ JAUNATNES SVĒTKIEM
atstāj Toronto: piektdien, 29. jūnijā, un
piekdien, 6. jūlijā, plkst. 11.15 naktī (pēc vasaras laika)
Pieteikšanās un tuvākai informācijai lūdzam zvanīt HO 1-8478 vai RO 7-3789, Toronto.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS
ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.
PIENEM:
DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,
Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

ZENTU APINI meklē
Edvīns Blumbergs.
Zvanīt 922-5065 vai rakstīt — 39 Hayden St., Apt. 5, Toronto 5.

Sidrabenē vēlās pirkt VASARAS MĀJIŅU.
Lūdz zvanīt RO 6-5236, Toronto.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM
Tel. LE 4-1403.

Pieņemam pieteikumus populārajā ATPŪTAS UN MAKŠĶERĒŠANAS VIETĀ
NOMETNĒ RĪGA
6 jūdzes ziemeļos no Port Severnas, 103. ceļa malā.
Cenas: nedēļā — pāriem $20.00, vieniniekiem $ 14.00 ar brīvu laivas, ledus skapja, veļas un trauku lietošanu.
O. Zvirgzdgrauds,
50 Carrick Ave., Hamilton, Ont. Tel. LI 9-8782.

WEST TORONTO T. V. RENTALS
Izīrē televizijas aparātus kopš 1954. gada.
LIELA IZVELE LIETOTI T. V. APARĀTI.
T. V. un RADIO labošana.
924 College St., Toronto.
LE 5-9646. E. BĒRZPUMPURS

DĀMU FRIZIERSALONS VENTA'
3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),
Tel. LE 6-9544, Toronto.

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Sveice.
Speciālists iekšķīgās, sievlešu un venerisķās slimībās.
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

TRANSPORTA FIRMA
KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar mūsdienām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

18. JŪNIJĀ
TORONTO -PARKDALE
IEVĒLIET NO JAUNA
ARTHUR MALONEY
Vēlēšanu kampaņas biroji:
1439 Queen St. W. — LE 7-2163
2078 Dundas St., W — LE 7-2697
1608 Dupont St. — LE 6-0914
- Vecuma pensiju saņemšanai nogaides laiks Kanadā samazināts no 20 gadiem uz 10 gadiem.
- Vecuma pensijas palielinātas no $ 41,- uz $ 65,-.
- Ievests hospitālizācijas plāns.
- 500.000 jaunas darba iespējas pavērtas.
- Vienādas tiesības visiem kanadiešiem.

MALONEY ARTHUR | X
Publicēts P. C. apvienības Parkdale uzdevumā.

Motorlaivu un vasarnīcu apdrošināšanai
zvanīt APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTAM
V. BEBRIM
PL 9-0266, TORONTO.

MIERA SARGĀTĀJI

Šodien, vairāk kā jebkad kopš 1940. gada, mēs esam pateicību parādā — šiem pilsoniem kanadiešu bruņotos spēkos, kas gatavi aizstāvēt mūsu brīvību un mieru pasaulē.

DEPARTMENT OF NATIONAL DEFENCE

NOTIS —

V. Dārziņa — 200 latviešu tautas dziesmas I-IV a	$ 3.50
" — 200 latviešu tautas dziesmas II d	$ 6.00
" — Sonata No 2 Klavierēm	$ 2.50
" — Treludes "	$ 2.00
" — Sonatina G "	$ 2.50
" — Sonatina F "	$ 2.50
" — Mazās svītas "	$ 2.50
" — Divas Prelūdes G "	$ 1.50
" — Tiade de Preludes "	$ 2.50
" — Trittico Barbaro "	$ 2.50
" — Suite A "	$ 2.50
" — Spēlējiet pirkstiņi I-II klavierēm	$ 2.50
" — 25 latviešu tautas dz. vieglā apstrādājumā	$ 1.20
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis — klavierēm	$ 0.70
Jēkabs Poruks — Es dziesmu meklēju I	$ 2.50
Valdemārs Ozoliņš — Sarmotai dvēselei — solo dz.	$ 5.00
A. Jurjāna — Kantāte	$ 2.00
" — Lūgšana un E. Dārziņa Rezignācija	$ 1.20
" — Jel nevaicā	$ 1.20
E. Melngailis — Latviešu tautas dziesmas — solo balsij ar klavieru pavadījumu	$ 2.00

Dabūjamas
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 HURON STREET, TORONTO, 2 - B, Ontario.

Lūdzam nošu pasūtinājumiem pa pastu pielikt 10 ¢ pasta izdevumiem.

VISJAUNĀKĀS GRĀMATAS pašu priekam un dāvanai.

Guntis Zariņš — VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA — stāsti	$ 3.80
Ilze Šķipsna — VĒJA STABULES — stāsti	$ 3.80
Dr. D. Biskaps — DZĪVES VĒJOS — ārsta dzīves un darba atmiņas	$ 5.50
TILTS Nr. 42./43 — žurnāls	$ 2.00
TILTS Nr. 44./45. — žurnāls	$ 2.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 41	$ 1.00
LATVJU ZELTENE — rokdarbu žurnāls Nr. 42	$ 1.00
Irma Grebzde — KALNI KĀPJ DEBESIS — noveles	$ 3.60
J. Klidzējs — JAUNIEŠI — romāns	$ 3.80
Marg. Kovaļevska — POSTA PUĶE — romāns	$ 4.00
F. E. Tamsāre — VELNS AR VILTOTU PASI — romāns	$ 3.40
V. Kārkliņš — VAKARA ZVAIGZNES — romāns	$ 4.00
Francis Molnārs — PĀVILIELAS ZĒNI — jaunatnes romāns	$ 3.00
V. Krāslavietis — AR LAIKA DEGLI — dzejoļi	$ 3.00
A. Eglītis — DIVI KĀPIENI — ar autora zīmējumiem	$ 2.80
S. Lazdiņa — SADEGUSIE SPĀRNI, II daļa — romāns	$ 3.90
E. Dārziņš — PAVASARA STRAUMES — dienas grām.	$ 3.50
Andr. Eglītis — LĀSTS — dzejoļi	$ 4.25
LATVIJAS ATBRIVOŠANAS KARA VESTURE, II d.	$ 8.00
K. Kurbads — SILU ŠALKAS — dzejoļi	$ 2.80

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont., Canada.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi.

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn. $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:

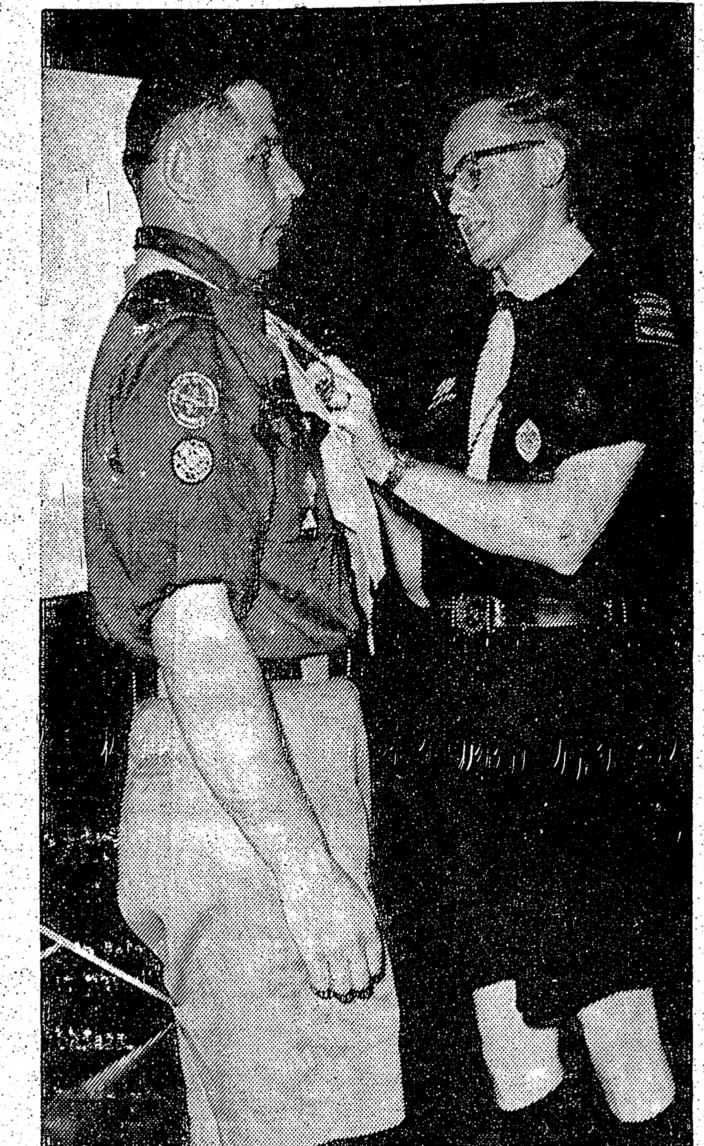

Par labi veikto darbu Aiviekstes skautu vienības vad. E. Dāvidsons saņem godinājuma zīmi no apgabala skautu vadītāja C. R. Maitlanda.

GODINĀJUMS PAR PAVEIKTO DARBU

TLB sestdienas skolas 11. izlaiduma aktu pag. nedēļas nogalē ar svētrunu ievadīja māc. A. Čops.

TLB vārdā skolēnus un vecākus sveica pr-ks Briedis.

Skolas pārzine A. Martinsone aicināja skolu beigušos apzināties savu spēku un ar savu priekšzīmi rādīt ceļu citiem jauniešiem, kas vēl nav pienācīgi novērtējuši latviskās izglītības nozīmi.

Ilzi Šmite izjusti deklamēja Fr. Bārdas Sauciens tālē.

Sekoja septītās klases audzēkņu kopīgā daiļruna J. Breikša Lūgšana.

Svinīgs bija brīdis, kad abitūrijas klase nodeva skolas karogu nākamā gada 7. klases pārstāvjiem.

Par aizvadītā mācības gadā uzrādītām sekmēm skolēni saņēma liecības un grāmatu veltes.

Īpašas veltes saņēma abitūrijas klases 5 labākie skolēni: A. Bāliņš, P. Gūtmane, J. Rudzīte, G. Melli (Latv. kreditsabiedrības krājgrāmatiņas) un I. Šmite — rakstn. B. Senkēvičas balvu. Balvas saņēma arī pārējie sekmīgie abitūrienti: U. Kopštāls, P. Mukts, Ed. Caune un A. Korba.

Par kārtīgu skolas apmeklēšanu apbalvojumus saņēma D. Āpše, Ed. Caune, R. Jansone, A. Bāliņš un P. Mukts, tāpat apbalvoja pārējo klašu labākos skolēnus.

Abitūrijas klases vadītāja V. Slavieša izjustos vārdos pateicās skolēniem un arī vecākiem par pareizi izvēlēto ceļu un mudināja skolu beigušos turpināt izglītību latviešu ģimnazijā.

Sekoja apsveikumi. LNAK vārdā sveicienus nesa R. Bregžis, LPB Kanadas kopas — rakstn. B. Senkēviča, Tautas augstskolas — prof. V. Burkēvics, Austrumu lut. draudzes — J. Āboliņš, DV Toronto nod — A. Ancāns u. d. c.

Vecāku vārdā skolas vadībai un skolotājiem pateicās vecāku padomes pārstāvis Šmits.

Skolu beigušo vārdā runāja Dz. Pūpēdis.

Atzinībā par 10 gadu nepārtrauktu darbu skolā TLB apbalvoja ar skolas nozīmi zeltā skolotājus G. Bāliņu, māc. A. Čopu, A. Martinsoni, E. Miezīti un I. Vītolu.

Sarīkojuma noslēgumā bija kopīgs azaids un tautas dejas.

PĀRTRAUKS ATOMIEROČU MĒĢINĀJUMUS

(Pārnesums no 1. lpp.)

ņas spars kļūst nepārtraukti flegmatiskāks. Atliek lielais jautājums — ko darīs Vašingtona?

Redzot Laosas karaliskās valdības nesadarbību, tās armijas negribu cīnīties un tās mierīgo politisko un saimniecisko korrupciju Sav. Valstīm būs ļoti nopietni jāpadomā pirms sviest savus bruņotos spēkus Indonēzijas likteņa svara kausos.

Pašreiz ir pienācis laiks, kad komūnisti darītu ļoti prātīgi, ja tie neizrādītu nekādu tendenci, ka arī Taizeme atrodas viņu ekspansijas sfairā. Nav jāaizmirst, ka patiesībā Sav. Valstu karaspēks Dienvidaustrumāzijā ieradās, lai sargātu tādas valstis kā Taizemi un Dienvidvietnamu. Laosa vienmēr atradusies tikai „varbūt" kategorijā.

Laosas gadījumā viens tomēr ir pilnīgi skaidrs. Ja Vašingtona arī būs nolēmusi militāri iejaukties, tad tas notiks vienīgi pašā pēdējā brīdī — kad visas koalicijas valdības sastādīšanas cerības būs zudušas un valsts krišana komūnistu rokās neapšaubāmi droša.

INDONĒZIJA HOLANDES JAUNGVINEJU UZSKATA PAR SAVU

Ar nelieliem pārtraukumiem, līdz šim cīņās raidot gan tikai pavisam niecīgus spēkus, parasti izpletņu lēcēju vienībās, Indonēzija turpina traucēt holandiešu eksistenci Rietumu Jaungvinejā, pie tā paša nepārtraukti atgādinot pasaulei savas prasības.

Militāri prezidenta Sukarno izpletņu lēcēji neko nav panākuši. Politiski jautājums ticis pacelts un pārrunāts Apvienotās Nācijās kur par zaudētāju jāuzskata Holande.

Cik var spriest no Apvienoto Nāciju darbības uz rezultātiem, Holande ļoti negribīgi akceptēju si kādu Sav. Valstu priekšlikumu, ka vēl pēc tālākām sarunām starp Indonēziju un Holandi un galīgas vienošanās, Rietumu Jaungvinejas pārraudzība uz diviem gadiem tiks nodota Apvienoto Nāciju rokās, kas ar saviem darbiniekiem aizstās līdzšinējos holandiešu ierēdņus. Tikai pēc tam, kad Rietumu Jaungvineju savās rokās dabūjusi Indonēzija — un tam visiem spēkiem pretojas Holande — apmēram 700.000 iedzimtiem papuāsiem tiks dota Apvienoto Nāciju pārraudzīta iespēja izlemt savu nākotni.

Holande pastāv, ka Rietumu Jaungvinejas iedzimtiem jādod iespēja izvēlēties savu nākotni, pirms tie nonāk zem prezidenta Sukarno varas.

Starplaikā vietēja rakstura cīņas turpinās. Holandei protestē jot pret Indonēzijas agresiju prezidents Sukarno tikai pasmaida, ar piezīmi, ka viņš var sūtīt savus karavīrus uz jebkuru Indonēzijas republikas nostūri. Par tādu, gan priekšlaicīgi, acīmredzot jau kļuvusi arī Holandes Rietumu Jaungvineja.

SKAUTU NOMETNE

Kanadas latviešu skautu un gaidu 11. lielā nometne šovasar notiks Austrumu ev. - lut. draudzes lauku īpašumā Tālavā. Nometni atklās sestdien, 30. jūnijā. Tā darbosies līdz 8. jūlijam. Nometnes vadībā (gaidu nometnē) pr-ce vad. A. Martinsone, komandante — vad. Dz. Majoriņa, saimniece — vad. A. Siliņa. Skautu nometnes pr-ks būs vad. St. Leimanis, komandants — vad. E Davidsons un v. v. A. Smiltnieks, saimnieks — vad. A. Budrevics. Nometnes ārsts Dr. A. Freibergs, sanitāri — vad. A. Siliņa un vad. E. Davidsons. Guntiņas nometnē uzturēsies no 30. jūnija līdz 2. jūlijam, bet mazskautu pulciņi ar vadītājiem varēs nometnot visu laiku. Dalības maksa nometnē katram dalībniekam $10.-, bet, piedaloties atsevišķas dienas, — $ 1.50 dienā. Par transportu uz nometni un mājup vienības rūpēsies uz vietām. Uzturu saņems pa pulciņiem no nometnes saimnieka, bet par nodarbību plānu sastādīšanu jārūpējās nozaru vecākiem, kam plāni jāiesūta savas nometnes priekšniekam līdz 20. jūnijam. Nometnes dalībniekiem jābūt apdrošinātiem pirms došanās uz nometni un nometnes vadība tālāku atbildību neuzņemas. Nometnē nevarēs piedalīties bērni, nesaņemot vecāku attiecīgu atļauju. Nometņu komandanti aicināti līdz 10. jūnijam iesūtīt nometņu pr-kiem nometnes dienu darba kārtības plānu. Svētdien, 17. jūnijā, nometnes vadība iecerējusi izbraukt un tuvāki iepazīties ar nometnes vietu un sadalīt pa apakšnometnēm. Priekšdarbu veikšanā aicināti talkā arī pārējie vadītāji.

NĀVES SODS IZPILDĪTS

Pagājušā ceturtdienā Tel Avivas tuvumā lielā slepenībā karātavās par 5 milj. žīdu iznīcināšanu sodu saņēma bij. Hitlera uzticības vīrs Ādolfs Eichmans. Izraēlas prezidents Eichmana iesniegto apžēlošanas lūgumu bija noraidījis. Soda izpildīšanas brīdī klāt bija tikai daži žurnālisti un kanadiešu misijas garīdznieks.

Ādolfa Eichmana pelnus, saskaņā ar viņa paša vēlēšanos, izkaisīja Vidus jūrā.

IRMA GRBZDE . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

iegūtu naudu kopējam ceļojumam uz Meksiku. „Pirmā deja" — par jaunu cilvēku, kas godalgots skolā, centīgs un sekmīgs mācībā , nāk pie atziņas, ka „vajaga mācīties dejot, bez dejas nav jaunības."

Skārtas arī citas problēmas. Piem., „Putna dziesmā" par nēģerpuiku Džoniju ar brīnišķīgu balsi, viņa vectēvs komponists, un kur „domu grauds," ka „arī tārps var būt skaists." (Saules sunītis).

„Ciemiņi brauc" — tas ir, kā agrāk mēdza sacīt „smieklu stāsts" par it kā bagātajiem tautiešiem, kas lielas ar saviem sasniegumiem un beidzot ievirza sarunas tā, vai nevarētu dabūt aizņēmumu. Daudz agrākajos stāstos un novelēs Grebzde rakstījusi par zirgiem (viņas pirmā grāmata arī saucas Pūra zirgs), un šinī grāmatā arī ir novele par — Poķu tēva zirgu. Poķu tēvam septiņpadsmit gadu no viņa agrākajiem seši zirgiem nav vairs neviena, un te nu svešumā viņš iemīl kāda važoņa zirgu Lediju.

Neapstādamies pie visiem šī krājuma stāstiem un novelēm, beidzot pieminēšu vēl tikai vienu ar virsrakstu „Rudzu maizes kukulītis," par vectēvu, kurš kļūst vesels no rudzu maizes kukulīša un kur izteikta dzīves gudrība: „Ar rudzu maizi vēderā latviešu zemnieks plēsa līdumus, gāza kokus, gāja smagās vergu gaitās, ar rudzu maizi, ne putru. Kas par vareniem vīriem tādi latvieši bijuši! Ko viņi visu gan nav spējuši ar rudzu maizi vēderā!" —

Paldies Irmai Grebzdei par šo sniegumu! Lai sveicināta viņa! Un lai ne mazāks būtu viņas sasniegums viņas mūža pēcpusdienā! V. Balcers.

Queen City Fuel Oil Comp.

260 Shaw St., Toronto,

PIEDĀVĀ JUMS

BRĪVU *gadskārtējo krāsns tīrīšanu, pakalpojumus 24 stundas dienā.*

Zvaniet mūsu firmas pārstāvim D. Dorrelam — 636-1242 · LE 7-2661.

Informācijai latviešu valodā — RU 1-4070.

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS

uz

PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.

(PARASTIE NOTEIKUMI)

PIEPRASIET CENRĀŽUS.

DV SAINĪSU NODAĻA,

123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

HIGH PARK VĒLĒŠANU IECIRKNĪ

DR. DŽONS KUČEREPA

ir jūsu draugs, kas dziļi izprot jūsu problēmas un uzticīgi ir pārstāvējis jūs federālā parlamentā kopš 1957. gada. Viņš ir pazīstams kā neatlaidīgs apspiesto tautu brīvības cīnītājs.

18. jūnijā – atbalstiet Dīfenbēkera valdību.

BALSOJIET UN IEVĒLIET ATKAL

KUCHEREPA JOHN | X

Auto kaŗi Vācijā

VAI ARĪ STARP LATVIEŠIEM NAV KĀDREIZĒJIE „VW" KRĀJĒJI?

Neskatoties uz Rietumvācijai draudošām inflācijas pazīmēm un vācu saimnieciskā brīnuma tēva — saimniecības ministra profesora Erharda izdarītajiem brīdinājumiem kā saimnieciskajām darba devēju aprindām, tā arī arodbiedrībām ieturēt mēru arvien augošajās prasībās, cita starpā, arī vācu automobiļu rūpniecība tīri demonstrātīvi, ar pasaules slaveno „VW" priekšgalā, saviem ražojumiem ir pacēlusi cenas. Šie cenu pacēlumi — ap 200 līdz 300 markām par auto — ir izraisījuši ne vien niknas un ilgstošas publikas diskusijas, bet arī strīdus starp auto rūpniecību un valdību. Auto rūpniecība atsakās ievērot bezgala saniknotā Erharda kategoriskās prasības cenas atkal pazemināt iepriekšējā līmenī. Rietumvācijas valdība — pretēji kanclera Dr. Ādenauera gribai — bija spiesta spert pretsoļus: muitas atcelšanu tā sauktās vidējās klases ārzemju automobiļiem. Vai tas ko līdzēs, rādīs nākotne, bet dažas pazīmes rāda, ka ar šo soli visvarenais Erhards ir zaudējis uzticību rūpnieku aprindās, kādēļ varbūt zaudēs arī Rietumvācijas kanclera kroņprinča godu.

Taču interesantākas kā niknie vācu auto kaŗi ir kādreizējo kaŗa laika „tautas vāģu" krājēju izredzes. Pēc 13 gadu ilgas prāvošanās starp „VW" firmu un kādreizējiem „Deutsche Arbeitsfront" organizētajiem krājējiem — kuŗiem reiz pēc kaŗa par 1000 markām svēti tika apsolīts „tautas vāģis" — tiesas beidzot ir izlēmušas, ka visiem 336.638 krājējiem tagad no „VW" firmas reiz solītā auto vietā — atkarībā no kādreiz reichsmarkās iekrātās summas ir jāsaņem vai nu „tautas vāģis" ar DM 150 līdz DM lielu atlaidi jeb arī skaidrā naudā DM 25 līdz DM 150. Savas taisnīgās prasības pēc šīs atlaides ir jau pieteikuši daudzi kādreizējie „VW" krājēji un to mantinieki ne vien no Vācijas, bet arī no daudzām citām Eiropas un Āreiropas valstīm.

Cik zināms, „tautas vāģu" krātāju un krājēju starpā kaŗa laikos pa dažādiem ceļiem un apkārtceļiem bija iekļuvuši arī daži latvieši. Visiem, kam ir saglabāti kaut kādi „VW" krāšanas dokumenti, ieteicams nekavējoši stāties sakaros ar „Abwicklungsstelle VW — Sparer" — Wolfsburg, Germany.

V.As.

VAI BEZ UZŅĒMĒJU UN STRĀDNIEKU GRUPĀM IR ARĪ IERĒDŅU GRUPA?

FRITZ GRONER: „SOZIOLOGIE DER ANGESTELLTEN", Kiepenheuer & Witsch izdevums, 310 d. p., DM 26.00.

Kaut gan Emīls Lederers jau 1912. gadā mēģināja attēlot ierēdņu stāvokli un lomu sabiedrībā, tomēr gandrīz 40 gadu zinātne bija pametusi novārtā sabiedrības struktūras grozījumu problēmas. Tas strauji ir mainījies 20. g. s. otrās puses sākumā. 1951. g. Zviedrijā iznāca prof. Kronera pētījums par ierēdņu lomu modernā sabiedrībā, kas autoru starptautiskās sociologu aprindās uzreiz rādīja kā izcilu lietpratēju. Dažādās zemēs sekoja vesela virkne socioloģisku pētījumu.

Savā jaunākajā darbā autors apraksta un analizē sistēmatiskā veidā ierēdņu stāvokli sabiedrības struktūrā un šī stāvokļa maiņas mainīgā sabiedriskā struktūrā.

Kā zināms, dažādi sociologi nesen aizstāvēja viedokli, ka tādas ierēdniecības grupas nemaz nav, ka tā ir vairākslāniga u.t.t. Apskatāmā darbā autors nodarbojās arī ar sīku ierēdniecības diferenciāciju attiecībā uz to funkcijām, ienākumiem u. t. t. Tas, pēc vairāk kā 35 gadiem, kuros ik dienas nodarbojies ar ierēdņu teorētiskām un pratiskām problēmām, no jauna pasvītro: „Līdzās uzņēmēju un strādnieku sociālām grupām pastāv trešā sociālā grupa — ierēdņi. Tiem ir pilnīgi noteikti darba uzdevumi (funkcijas) uzņēmumos un administrācijas iestādēs, kas ir tā izveidotas, ka tie dod šo funkciju pildītājiem - ierēdņiem arodnieciskas karjēras iespējas. Šīs ierēdņu specifiskās funkcijas un ar tām saistītās dzīves iespējas saprotamā kārtā noved arī pie specifiskas ierēdņu sociālās stājas attiecībā uz viņu darbu un „viņu" uzņēmumu, kā arī attiecībā uz dzīvi un sabiedrību.

Tas ir gan visai savdabīgs, bet pārliecinošs un interesants pētījums par sabiedrības „trešo šķiru", lietojot marksistu terminoloģiju, kas arī tagadējā Padomju Savienības sociālā iekārtā spēlē savu īpatnējo lomu, ieņemot vietu starp strādniekiem un „jauno šķiru" (lietojot Džilasa terminu) kas pārvalda visu valsts mantu, it kā tie būtu patiesie šīs mantas īpašnieki. Kā tādi tie plaši izmanto trešās šķiras pakalpojumus, daloties pat dažreiz labumos ar šīs šķiras pārstāvjiem, jo tāpat kā lielie kapitālisti rietumu pasaulē, arī tie bez trešās šķiras mantu nespēj pārvaldīt . . .

AKL

DV FUTBOLISTI ATKAL UZVAR

DV futbolisti pēdējā spēlē uzvarēja Workmen Compensation Board vienību ar 3:1 (2:0). DV uzbrucēji neprata pārvērst vārtos daudzas labas izdevības. Nevajadzīga bija dažu spēlētāju censānās demonstrēt savas spējas bumbas vadīšanā K. Gulbis ieguva 2, bet J. Pavārs 1 vārtus.

Nākošā spēle DV futbolistiem 5. jūnijā, plkst. 7.00 vakarā St. Clair - Lansdowne sporta laukumā. Pretiniekos ir Veresa futbolisti.

KURZEMNIEKI SACENTĪSIES AR VIDZEMNIEKIEM

Svētdien, 10. jūnijā, plkst. 2.00 p. p. Sidrabenes sporta laukumā futbolā sacentīsies Kurzemes un Vidzemes izlases spēlētāji.

Hamiltonas latviešu . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

kā latviešu kultūras pasākumam, biedrības valde veltī sevišķu uzmanību, jo tās apgrozījums ar katru gadu aug. Vēl vienmēr pastāv iespējamības dot vairāk un plašāku izvēli grāmatās un daiļamatnieku izstrādājumos. Pēdējā un vissāpīgākā nepieciešamība ir sarīkojumu zāle ap 150 personām. To izjūt visas organizācijas, maksājot augsto īri svešās telpās. Bieži gadās, ka telpas nevar dabūt un iecerētie sarīkojumi jāatliek. Latviešu nama gruntsgabals atbilstu zāles izbūvei, noārdot daļu no esošās ēkas, bet nepieciešama lielāka naudas summa. Tās saglabāšanas iespējas biedrības valde pārrunājusi.

Savelkot kopā uzrādītās Latviešu nama priekšrocības Hamiltonā, rodas jautājums, kā organizācijas būtu strādājušas bez šī nama? Vai to darbs būtu tāpat sekmējies, un vai tās būtu vairs dzīvot spējīgas?

Mūsu vadošie darbinieki bieži uzsver: „Mēs būsim latvieši un paliksim latvieši, ja savās sanāksmēs runāsim skaidru latviešu valodu, ja mūsu bērni ies latviešu skolās, ja mūsu koŗi skandinās nenoguruši savos svētkos skaistās latviešu dziesmas." Skaisti vārdi. Nepiemirstiet nākamās runās pieminēt arī latviešu namus. Tie līdzi nes savu svētību daudz plašākā nozīmē. Man zināms — Niagara, Londona un Montreāla uzkrāj līdzekļus topošiem latviešu namiem. To darbs būs sekmīgāks, ja uzmudināsiet.

V. Rudzītis

LAUKSAIMNIECĪBA KANADAS RIETUMOS

(C. S.) — Neraugoties uz to, ka tagad Kanadas lauksaimniecībā nodarbināto iedzīvotāju skaits ir mazāks nekā tas bija senāk, tomēr lauksaimniecības produktīvitāte ir visai strauji augusi. Tagad katra caurmēra lauku saimniecība var saražot pārtiku 22 cilvēkiem. Šis produktīvitātes pieaugums ir bijis iespējams, pateicoties galvenām kārtām lauksaimniecības technisko paņēmienu uzlabošanai, elektrifikācijai un mechanizācijai, kā arī pateicoties lauksaimniecības zinātņu attīstībai, kas lauksaimniekiem palīdzēja iemācīties pielietot insektu iznīcināšanas līdzekļus, mākslīgos mēslus, izkopt sugas lopus un uzlabot sēklu.

Tagad modernā lauku saimniecībā viss ir mechanizēts. Lauku saimniecību dzīvojamās ēkas var lepoties ar visām tām pašām labierīcībām, kādas ir pilsētu dzīvokļos. To pat dažreiz uz laukiem mēdz būt vairāk, jo lauku saimnieka sievas laiks ir visai vērtīgs un to nedrīkst velti izšķiest, ja viņas vietā darbu var veikt ar mašīnām.

Lauku saimniecībās tagad caurmērā katrā ieguldīti $38.000,- pret $ 600,-, kas bija ieguldīti 1862. gadā. Kaut gan dažām saimniecībām rietumos ir vairāk tūkstošu akru liela platība, tomēr Kanadas saimniecību lielākai daļai ir samērā mazas zemes platības, jo 88 proc. lauku saimniecību ir ar zemes platībām, kas nepārsniedz 400 akrus.

SPOŽA GARA . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Kongresu 24. maijā Freiherr von Stein skolas zālē atklāja Minsteres pilsētas lielvecākais Dr. Peuss, bet runu teica sūtnis K. Zariņš no Londonas. Personīgi dalībniekus sveica J. Rudzītis — no Penkluba, M. Ķeņģe — Anglijas un I. Reitmanis — Dānijas latviešiem, A. Mežals — Daugavas Vanagiem u. c., rakstiski — Dr. A. Spekke Vašingtonā, O. Grosvalds Parīzē, Nacionālais fonds Zviedrijā, J. Jaunsudrabiņš, P. Ērmanis u. c. Kongresa laikā notika arī tēlotāju mākslas, latviešu grāmatu un periodisko izdevumu, Baltijas seno karšu un Minsteres latviešu ģimnazijas audzēkņu darbu skates. Tāpat virkne vērtīgu referātu — prof. Dr. E. Bleses — Latviešu tautas raksti valodas un folkloras liecībās, prof. Dr. M. Hellmaņa — Latvijas vēsture latviešu un vācu skatījumā, Dr. J. Ozola — Baltijas pētīšanas institūts Bonnā, mag. phil. O. Bongas — Saglabātais mantojums un reprezentātīvs latviešu mūzikas koncerts, piedaloties Ksenijai Bidiņai, Gunai Kurmei, prof. Atim Teichmanim un Albertam Jērumam.

Jānis Sudrabiņš

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

10. jūnijā, plkst. 11 no rīta Vasaras svētku dievkalpojums.

17. jūnijā, plkst. 3 p. p. dievkalpojums.

24. jūnijā dievkalpojuma nebūs.

1. jūlijā, plkst. 11 no rīta jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510. Sv. Jāņa draudze Toronto.

10. jūnijā, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Vasaras svētku dievkalpojums.

13. jūnijā, plkst. 8 vakarā Jāņa baznīcā Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Dziedās draudzes koris dir. J. Baruša vadībā.

17. jūnijā, plkst. 2 p. p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

24. jūnijā dievkalpojuma nebūs.

1. jūlijā, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums.

8. jūlijā, plkst. 2 p.p. Trīvienības baznīcā jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

10. jūnijā, plkst. 2,30 p. p. Vasaras svētku dievkalpojums.

16. jūnijā (sestdienā), plkst. 8 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums — dziedās Viestura koris.

Bramptonā: 17. jūnijā, plkst. 1,30 p. p. Aizvesto piemiņas dievkalpojums Grace United baznīcā.

LONDONA, ONT.

Māc. J. Trauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

10. jūnijā, plkst. 1.30 p. p. Vasaras svētku dievkalpojums ar aizvesto piemiņu. Dziesmu lapiņas.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

10. jūnijā, plkst. 11 pr. p. Vasaras svētku dievkalpojums.

Ceturtdien, 14. jūnijā, plkst. 7 vakarā, Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Piedalās draudzes koris E. Gulbja vadībā, latviešu gaidas un skauti.

NORANDA

Norandas latviešu draudzes Vasaras svētku dievkalpojums 10. jūnijā, plkst. 4 p. p., United Church b-cā. Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola sestdien, 9. jūnijā, plkst. 2 p. p.

VIRDŽINIJTAUNA

Virdžinijtaunas latviešu draudzes Vasaras svētku dievkalpojums 10. jūnijā, plkst. 1 p. p. anglikāņu b-cā. Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola pl. 10.30 no rīta.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1425 W 13-th Ave., Vancouver 9, B. C. tel. RE 8-8797, Vankuveras ev. - lut. latviešu draudze.

10. jūnijā, plkst. 3 p. p. Kitsilano baznīcā, Vasaras svētku dievkalpojums.

17. jūnijā, plkst. 3 p. p., Kitsilano baznīcā, Trīsvienības svētku un aizvesto piemiņas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē draudzes vakars ar Olgas Turkes referātu par apstākļiem dzimtenē.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

10. jūnijā, plkst. 1.30 p. p. Vasarsvētku dievkalpojums. Vadīs draudzes pērminderis R. Goba.

17. jūnijā, plkst. 1.30 p. p. Aizvesto piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Māc. Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. O. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

10 jūnijā, plkst. 11. no rīta Vasaras svētku dievkalpojums draudzes lauku īpašumā, Tērvetē. Pēc tā — vasaras sezonas atklāšana.

16. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Solo — Ligita Caunīte.

23./24. jūnijā — Jāņu sarīkojums Tērvetē.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pieturas tuvumā. Svētdienu rītos plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.